

POLGÁR

JÁRÁSI SZINTŰ KISVÁROS

GAZDASÁGI PROGRAM

2015-2020

Polgár, 2015. június

1.	Tartalomjegyzék.....	1
2.	Bevezetés.....	4
3.	Vezetői összefoglaló	4
3.1.	Öt év alatt öt kiemelt jelentőségű komplex program valósulhat meg Polgáron	5
3.2.	Témavizsgálatot igényelnek az alábbi fejlesztési javaslatok:	9
4.	Gazdasági Program jogszabályi háttere.....	10
5.	Az önkormányzat működési területe	11
5.1.	Az önkormányzati rendszer változása.....	11
6.	Helyzetértékelés 2010-2014.....	13
6.1.	A 2010-2014 év programjának, és általános célkitűzéseinek teljesítése.....	13
6.2.	Kistérségi környezet változásai	13
6.3.	Főbb demográfiai jellemzők	13
6.4.	Regisztrált munkanélküliek.....	14
6.5.	Közfoglalkoztatás helyzete.....	15
6.6.	Szociális gondoskodásban elért eredmények	18
6.7.	Infrastrukturális helyzet	20
6.8.	Önkormányzati beruházások	21
6.9.	Településüzemeltetés helyzete	23
6.10.	A vállalkozói környezet állapota	24
6.11.	Az önkormányzat feladat- és szervezeti rendszere	25
6.12.	Az önkormányzati intézmények 2014-ben	27
6.13.	Az éves költségvetés készítésére ható tényezők	28
6.14.	Vagyongazdálkodás	30
6.15.	A város kapcsolatrendszere	32
7.	GAZDASÁGI PROGRAM 2015-2020	33
7.1.	Az általános célkitűzések	33
7.2.	A célkitűzések megvalósításának általános eszközrendszere	33
7.3.	Partnerség	34
7.4.	Jogszabályi környezet változásai.....	35
7.5.	A Gazdasági Program küldetése	35
7.6.	Szegregációs kérdések kezelése	36
7.8.	A település adottságai, és a lakosság igényei	41
7.9.	Önkormányzati feladatokhoz kötődő fejlesztések.....	45

8. A polgármester javaslatai	56
8.1. Polgármesteri program: „Mi városunk, mi jövőnk”	56
8.2. Infrastrukturális beruházások megvalósítására vonatkozó javaslatok	61
8.3. Településüzemeltetéssel kapcsolatos javaslatok	62
8.4. Vállalkozói környezet javítására vonatkozó javaslatok	64
9. A program végrehajtása	66
9.1. A visszacsatolás mechanizmusai	66
9.2. Az értékelés módszerei	66
10. Összefoglalás	67

2. Bevezetés

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 30/2011. (III. 31.) számú határozatával fogadta el az önkormányzat 2010-2014. évekre szóló Gazdasági Programját. Az elmúlt 4 éves gazdasági ciklus összefoglaló értékelését a képviselő-testület 108/2014. (IX. 18.) sz. határozattal hagyta jóvá. Az értékelés részletesen bemutatta a program hatásait, és egyfajta monitoringként mutatta be néhány alapvető indikátor változását az elmúlt ciklus gazdasági programjának végrehajtása következtében létrejött társadalmi és pénzügyi állapotváltozásokon keresztül. Az elért eredmények tükrében felvázolta azoknak a további feladatoknak a körét is, amelyekre a következő ciklusban kell megoldásokat keresni.

A következő 2015-2020 időszakra a törvényi rendelkezés alapján a Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, illetve az azt meghaladó időszakra szól abban a tekintetben, hogy a következő ciklusban a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül el tudja fogadni.

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembevétele mellett fejlődjön.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembe vételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A képviselő-testület a gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítésére és összeállítására.

3. Vezetői összefoglaló

A gyakorlati eredményekből látható és a beszámolók tényszerű adataiból lemérhető, hogy Polgár város 2010-2014 között alapvetően teljesítette a programjaiban, illetve az Integrált Városfejlesztési Stratégiában vállalt célkitűzéseit. Ezzel együtt az is érzékelhető, hogy a programok és az integrált városfejlesztési stratégia készítésének idején még nem voltak láthatók azok a körülmények és következmények, amelyek a később bekövetkező, és jelen program készítésekor is fennálló elhúzódó országos gazdasági- és társadalmi válság jelenségei okoztak. Az IVS-ben megfogalmazott átfogó cél teljesítésére való törekvés, főleg a városközpont rehabilitációval, az egészségügyi intézmény beruházással, a közösségi közlekedés fejlesztésével, a közmunkaprogramokkal alapvetően emelte a fejlett köz- és lakossági szolgáltatások színvonalát.

A megújult városközpont modern kisvárosias környezetet teremtett és térségi viszonylatban is jelentős színvonalú előrelépések történtek az önkormányzat szociális intézkedéseinek területén. A minőségi élet feltételei azonban az országos gazdasági környezet negatív tendenciái miatt csak részben valósulhattak meg.

A város az elmúlt évtizedekben jó befektetési környezetet teremtett az iparterületek fejlesztésével, és a célkitűzésnek megfelelően, új üzemekkel, vállalkozásokkal látványosan gyarapodott, új munkahelyek jöttek létre, azonban a kiváló adottságok ellenére az új üzemeknek nehéz megbirkózni a válsághatásokkal. Polgár jól használja ki a város elhelyezkedéséből származó logisztikai előnyöket, jelentős és fenntartható beruházásokat eszközölt és ezzel a negatív tendenciák dacára a keleti országrész gazdasági, logisztikai és turisztikai kapujává vált.

Polgár az elmúlt évek tudatos várospolitikájának következtében a hátrányos helyzetű kistérség húzóereje. A kistérségi rendszer járásokká történő alakítása, és az új járás sajátos, földrajzi és településhálózati kétpólusúsága felveti a környező települések: Polgár, Egyek, Tiszacsege, Újszentmargita, Folyás, Görbeháza, Újtikos és Tiszagyulaháza önkormányzatainak újfajta stratégiai együttműködésének a kérdéseit.

A térség gazdasági fejletlenségének oka nemcsak az, hogy a térség Hajdú-Bihar megye periferiáján helyezkedik el, hanem az is, hogy az egyes településeket az országos átlaghoz képest nagyobb földrajzi távolságok választják el. Sajátos kezelést igényelnek a nagy területen elszórt helyzetű települések, hiszen ez a sajátos település szerkezet, a centrum-periféria helyzet nehezíti a térségi együttműködést.

2015-2020 ciklus nagy kihívása lesz a mezőgazdaság fejlődése. A korábbi években az ágazat egyes szakterületein megvalósultak bizonyos gazdasági integrációk, azonban a térségi hálózati csomópontok kialakulásai - jelen gazdasági program megírásának idején, a várható fejlődés tükrében - még valójában kezdeti stádiumban vannak. Az erőforrások birtoklásának átrendeződési folyamata zajlik, a termőföld területek hasznosítása nemzetstratégiai kérdés lesz.

Ma a földbirtok rendszerek, kontra családi gazdaságok viszonylatában a tulajdonosi szerkezet kialakulása ugyan még nem fejeződött be, azonban ennek konszolidálódása után a magyar mezőgazdaság az ország húzóágazata lesz. Elsősorban a kereskedelem és a kereskedelemmel összehangolt minőségbiztosítási rendszerek kialakításában, a tudásbázisok hasznosításában várható áttörés, és a mezőgazdasághoz kapcsolódó nagykereskedelem, logisztika területén várható integráció. Ebből a szempontból pozícionálni szükséges a kistérséget és a kistérségi szerepköröket.

Polgár járási szintű kisváros stratégiai programjaiban, a kistérség zászlóshajójaként érvényre kívánja juttatni mikro-agglomerációja érdekeit, stratégiai dokumentumainak tervezésében partnereinek tekinti térsége településeit.

3.1 Öt év alatt öt kiemelt jelentőségű komplex program valósulhat meg Polgáron

A Képviselő-testület elé kerülő gazdasági program, illetve ciklusprogram fejlesztési része a „Mi városunk, a Mi jövőnk” címet viselő lokálpatrióta szellemiségű önkormányzati választási program alapján, valamint az új Képviselő-testület alakuló ülésén meghirdetett, a polgármester által elmondott fejlesztési koncepció figyelembevételével készült.

- 3.1.1. Közoktatási intézményfejlesztések: az energetikai korszerűsítések, az intézményfejlesztés és funkcióbővítés forrásszükséglete mintegy 1.000 millió Ft.
- 3.1.1.1. Napsugár Óvoda férőhelybővítése: a pályázat folyamatban van, a megvalósítás az óvodai beiratkozást szabályozó törvényi előírások miatt szükséges. A megvalósítás 2016-ban, mintegy 68 millió forint Belügyminisztériumi támogatásból és saját forrásból történhet. A kapacitásbővítés indoka: 2015/2016-os nevelési évtől a 3 éves kortól kötelező a gyerekek beóvodázása. Ennek következtében megnövekedett az óvodába beiratkozó gyermekek száma. A gyermekek óvodai elhelyezése, optimális feltételek mellett (25 fő/csoport) csoportbővítéssel oldható meg.
- 3.1.1.2. A Zólyom úti Általános Iskola felújítása: a fejlesztés első része az épület energetikai korszerűsítése (nyílászárók cseréje, tető és homlokzati hőszigetelés és fűtési rendszer korszerűsítése) 2016 évben a KEOP pályázatból, 150 millió forint támogatással.
- 3.1.1.3. A fejlesztés második része (épületgépészet, akadálymentesítés, konyha és étterem felújítása, belső átalakítások valamint az új sport és rendezvénycsarnok építése) 2016-ban az EFOP 450 millió forintos pályázati támogatásából, tankerületi egyetértéssel valósulhat meg.
- 3.1.1.4. József Attila Gimnázium és Szakképző Iskola teljes külső és belső felújítása elkerülhetetlenné vált. A megvalósítás a fenntartói feladatokat ellátó sikeres pályázatával, - az EFOP pályázati felhívásra benyújtandó 200 millió forint forrás biztosításával - 2017 évben lehet esélyes.
- 3.1.1.5. Móricz úti iskolaudvar és sportudvar fejlesztése (BM pályázat alapján)
A Móricz úti iskola udvarának rendbetétele magában foglalja a Parókia felőli falazott kerítés felújítását, valamint a Bessenyei úti ingatlanokkal (kertvégekkel) határos kerítés teljes átépítését. Az iskolaudvar bővítésének lehetősége a jelenleg hagyományőrző házként funkcionáló épület lebontásával valósulhat meg, biztosítva ezzel a szükséges zöldfelület nagyságrendjét is. Az elbontandó épület utcafrontján új kerítés építését tervezzük, melyet folytatni szükséges a volt Móricz úti óvoda ingatlanának teljes körbekerítésével egészen az Iskola úti szakaszig, majd pedig a szintén önkormányzati tulajdonú Iskola u. 9. alatti lakás utcafronti kerítésének a felújításával.
- 3.1.1.6. Móra úti óvoda telephelyen járda, parkoló és kerítés megépítése (BM pályázat alapján)
Az utcafronti kerítés részbeni nyomvonal áthelyezésével lehetőség nyílik az egyébként szűk utcarendszer miatti nehézkes parkolási és megfordulási probléma feloldására. Az óvoda kihasználatlan területének bevonásával közel 130 m² parkoló felület alakítható ki. Az oldalsó és hátsó telekhatár kerítések újjáépítésével az óvodai környezethez igazodó, esztétikus, biztonságos, zárt kerítésrendszer hozható létre. Mind a parkoló felület, mind pedig az óvoda épület körüli közlekedő felületek térkő burkolatot kapnak.

3.1.1.7. Rákóczi utca 105. alatti önkormányzati ingatlan rehabilitációja (saját forrásból)
A mezőgazdasági közfoglalkoztatási program bázisaként kerül meghatározásra a funkciója. A tartószerkezetileg stabil főépület, és a hozzá kapcsolódó melléképület szárny fenti funkciónak megfelelő minőségű felújítása 2015. év első félévében megtörténik. A főépület irodafunkciót kap, ennek megfelelően megújul a vizesblokk új közműcsatlakozásokkal, belső burkolati felújításra kerül sor, teljes belső és külső festést kap az épület. A melléképületi szárny a szerszámtárolást és a raktározást fogja szolgálni, ennek megfelelően a nyílászárók cseréjével a biztonságos tárolás feltételeinek a megteremtése a cél, illetve festési munkálatokkal a higiénias elvárások teljesülnek. A különálló melléképület felújítása lehetővé teszi bemutató jellegű állattartási tevékenység megvalósítását. Az ingatlan teljes körbekerítése, az udvar tereprendezési munkálatai, járdaépítés, valamint az ingatlan előtti közterület rendbetétele (csapadékvíz elvezető árok, átereszt, járda, kocs behajtó) teszi teljessé a használatot.

3.1.1.8. Kiss Ernő úti játszótér, közpark és járda felújítása és fejlesztése (saját forrásból)
A játszóteret átszelő gyalogosforgalmi járda funkcionálisan is ketté fogja választani a teret. A gimnázium felőli terület rész a diákok életviteléhez igazodó közösségi térré alakul burkolt sétánnyal, ülőpadokkal, növénytelepítéssel, a tér másik részén kerül kiépítésre, felújításra a játszótér, mely új elemeket kap, pihenőpadok is kihelyezésre kerülnek és növényrekonstrukció is megvalósul. A játszóteret a Kiss Ernő utca felől övező kerítés funkciója, esetleges elbontása átgondolandó. A játszótér rekonstrukciójára kertépítészeti terv készült, ami alapján a kivitelezés elvégezhető.

3.1.2. Szociális intézményrendszer komplex fejlesztése program

Az alapellátás és szakellátás intézményi háttere, az otthon közeli ellátás, az időskorúak nappali ellátása és a bentlakásos szociális otthon intézmény fejlesztése valósulhat meg, melynek becsült forrásszükséglete 900 millió Ft.

3.1.2.1. Első ütemben, 2015-2017 között a Zólyom utca 5 sz. (volt gyógyszerár épülete) alatti ingatlanon teljes felújítás indokolt. Az épületen teljes nyílászáró cserét kell végezni, illetve teljes körű homlokzati felújítást, az energetikai követelményeket is figyelembe véve. Az épület szennyvízelvezetési rendszerét a gyakori dugulások miatt át kell építeni, a teljes padló és falburkolatot fel kell újítani. Az épület fűtőberendezéseit korszerű, energiatakarékos kazánokra kell cserélni. A lakásokhoz tartozó garázsépületek lapos tető szigetelését fel kell újítani. Az épület közterülettel összefüggő közlekedési kapcsolatait át kell építeni (akadálymentesítés, új járdafelületi burkolat, rámpa, korlát, zöldfelület, virágosítás, fásítás).

Az önkormányzati szolgálati lakások felújítását és a szociális feladatellátás intézményi hátterének kialakítását 50 millió Ft forrásból tervezzük megvalósítani.

3.1.2.2. Második ütemben 2016-2017. között a Kiss Ernő út 8 sz. (volt orvosi rendelő épülete) alatti ingatlanon tervezzük megvalósítani az idősek nappali ellátását a megyei TOP keretre kiírt pályázat benyújtásával, mintegy 200 millió Ft forrás felhasználásával.

3.1.2.3. Harmadik ütemben tervezzük megvalósítani 2017-2019. között egy 60 férőhelyes (demens, alap és emelt szintű idős gondozás céljára szolgáló) épület megépítését. A beruházás mintegy 650 millió forint uniós támogatás felhasználásával a Kiss Ernő út 8. sz. (volt orvosi rendelő épülete és a szomszédos önkormányzati telek összevonásával) ingatlanon valósulhat meg.

3.1.3. Helyi és helyközi közösségi közlekedésfejlesztési program célkitűzései

Polgár - Tiszaújváros között kerékpárút megépítése, az önkormányzati úthálózat korszerűsítése, a piactér és környezetének teljes infrastrukturális felújítása, melynek becsült forrásszükséglete 800 millió Ft.

3.1.3.1. Kerékpárút építése belterületen a Barna presszótól a Rákóczi utcán keresztül a Taskó utca végéig, valamint annak folytatásaként külterületen a Polgár jelzőtáblától Hajdú-Bihar megye közigazgatási határig tartó szakaszon, mintegy 350 millió Ft költséggel az IKOP pályázat keretéből.

3.1.3.2. Belterületi önkormányzati utak szakaszos felújítása 300 millió Ft tervezett összegből, 2015-2020 közötti időszakban a megyei önkormányzat hatáskörében lévő ún. decentralizált TOP források települési önkormányzatok számára a BM által évenként kiírásra kerülő, az önkormányzati utak korszerűsítésére elkülönített költségvetési forrásból.

3.1.3.3. A piac és környezete rehabilitációja és infrastrukturális fejlesztése 2017 - 2018 évben a vidékfejlesztésre várhatóan kiírásra kerülő pályázati komponensből mintegy 150 millió forint támogatás felhasználásával.

3.1.4. Vízgazdálkodási program

Szennyvízhálózat bővítés, csapadékvíz elvezető rendszerfejlesztése, valamint ivóvízhálózat rekonstrukció program, amely becsült forrásszükséglete 3000 millió Ft.

3.1.4.1. Szennyvíztisztító és csatornahálózat bővítése II. ütem:

Ágazati minisztérium által kezelt, kormányhatározattal már determinált települések KEHOP pályázatára Polgár részéről az elkészített kiviteli tervek alapján benyújtható támogatási igény 1,526 millió Ft. A beruházás 2016-2017 között valósulhat meg 23 utcában, 580 bekötési helyen, valamint a szennyvíztisztító telep korszerűsítésével.

3.1.4.2. Belvízelvezető rendszer felújítása: Ágazati minisztérium által várhatóan 2015-től kiírásra kerülő KEHOP források, települési víz és belvíz biztonságot javító pályázati komponens támogatásából. A vízjogi engedélyezési és megvalósítási tervek 2014-ben 10 millió forint ráfordítással elkészültek, az előkészítés folyamatban van. A pályázat benyújtható 17 km belterületi víz és csapadékvíz rendszer felújítására. A tervezői költségbeclés 750 millió forint.

- 3.1.4.3. Ivóvízhálózat rekonstrukciója:
A jelenleg meglévő 51 km gerincezeték és 33 km bekötővezeték felét tervezzük felújítani mintegy 700 millió forintos pályázati főösszeggel, 2017- 2019 között időszakban. Arra számítunk, hogy 2017-2019 között nyílik majd lehetőség KEHOP forrásokból a fejlesztést megvalósítani.
- 3.1.5. Épített örökség megóvása és helyi értékek védelme program, melynek megvalósítása mintegy 150 millió Ft pályázati forrást igényel.
- 3.1.5.1. A volt községháza épülete (Barankovics tér 1.) - önkormányzati tulajdonba vételt követően - mintegy 100 millió forint pályázati forrás bevonásával komplex módon kerülne felújításra. A városháza térhez kapcsolódó épületként, helyet adhatna a helyi értéktárnak, állandó kiállításoknak, helytörténeti gyűjteményeknek.
- 3.1.5.2. Az identitást erősítő, hagyományőrző programok, fesztiválok és ünnepek megrendezése a 2015-2020 közötti időszakban, összesen 50 millió forintból sikeres pályázatokkal elérhető.
- 3.2. **Témavizsgálatot igényelnek az alábbi fejlesztési javaslatok:**
- 3.2.1. Termálvízkészlet gazdasági hasznosítása témakörben:
Polgár város – a Megyei Önkormányzat által koordinált ELENA programban való részvétellel - a megyei termálvíz kutak integrált többcélú környezetkímélő hasznosításában vehet részt. A program megvalósítása a közvetlenül Brüsszelbe benyújtandó pályázati támogatással lehetséges.
- 3.2.2. Az épített helyi örökségvédelem témakörben:
Polgár első emeletes épületének a Polonkai háznak (jelenleg az állami tulajdonú Hortobágymenti Víz Társulat kezelésében) státus vizsgálata.
- 3.2.3. Egyházi épületek és vallási kegyhelyek látogathatósága témakörben:
Az egyház vezető testületeivel egyeztetve a Római Katolikus Templom, a Kálvária-domb és kápolna felújítási és rekonstrukciós munkálatainak Európai Unió pályázati forrásokból való finanszírozhatóságának vizsgálata.
- 3.2.4. További témavizsgálatot igénylő projektötletek:
- 3.2.4.1. Ipari parki fejlesztésekhez illesztett kihelyezett szakiskolai (logisztika) képzés. További egyeztetést igényel, egy az Ipari Parkba kihelyezett szakképzési központ létesítése, mely a helyi szakoktatási intézménnyel együttműködve, a betelepült vállalkozások igényei alapján társfinanszírozásban gyakorlati képzést, illetve a szakmai gyakorlathoz helyszínt és eszközöket illetve felszereléseket biztosítania.
- 3.2.4.2. Önkormányzati földterületek, erdők, zárt kertek, a szőlőskertek hasznosítása. További feladatot jelent az évtizedek óta rendezetlen bel és külterületek áttekintése, az elhanyagolt, tisztázatlan helyzetű önkormányzati, állami illetve magántulajdonban lévő területek feltárása.

3.2.4.3. Strandfejlesztés programja: új kút fúrása, fürdő-tó létesítésének vizsgálata, Camping és ifjúsági szálláshely bővítése, turisztikai szolgáltatások fejlesztése.

Összegzésként, a 2015-2020 közötti időszak fejlesztéseire az Európai Unió források felhasználásával megközelítőleg öt milliárd Ft lehívásra nyílt lehetőség a kellően megalapozott, szakszerűen kidolgozott, az indikátorokat teljesítő, az EU pályázati rendszerek forrásbiztosítási csatornáiba illesztett projektekkel.

A középtávú célokat realizálni tervezett fejlesztések részletesebb vizsgálatára és alátámasztására az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS), a hosszú távú fejlesztési célok meghatározására pedig a Településfejlesztési Kon koncepció szolgál. E két dokumentum tartalmi és eljárási jellegű követelményeit a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet tartalmazza.

4. Gazdasági Program jogszabályi háttere

A gazdasági programról először a helyi önkormányzatokról szóló - mára már hatályát veszített -1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 91. § (1) bekezdése rendelkezett, mindössze ilyen röviden: „Az önkormányzat meghatározza gazdasági programját és költségvetését.”

Az Ötv. másfél évtizeden keresztül nem határozta meg a gazdasági program tartalmát, és még csak nem is utalt arra, hogy ennek megfogalmazásakor mi az önkormányzattal szembeni minimális törvényalkotói elvárás.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 116. §-a írja elő a gazdasági program készítésének kötelezettségét:

- 4.1. A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- 4.2. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakokra szól.
- 4.3. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják
- 4.4. A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- 4.5. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

Ha a jelenleg hatályos Möt. előzőekben idézett 116. §-át összehasonlítjuk a 2005-től „élő” és már hatályát veszített Ötv. 91. §-ával, akkor láthatjuk, hogy a gazdasági program kötelező tartalmát illetően súlyponteltolódások és hangsúlyváltások jelennek meg. Négy évvel ezelőtt a normaszöveg még tartalmazta azt, hogy a gazdasági programnak kiemelten foglalkoznia kell a „fejlesztési elképzelésekkel” most a Möt. „az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzelésekre” fókuszál.

A régi szabályozásban konkrétan szerepel a „munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése, a településfejlesztési politika és az adópolitika célkitűzéseinek, valamint a befektetés támogatási és városüzemeltetési politika célkitűzéseinek” bemutatása míg a Mötv-ben ez már nincs megfogalmazva. Emellett a gazdasági program tartalmának előírása során értelemeszerű változtatás történt amiatt, mert a Mötv. már nem jelöl meg „kötelező és önként vállalt feladatokat” továbbá az önkormányzati területfejlesztési elképzeléseket most nem kistérségi, hanem megyei szinten kell összehangolni.

A fejlesztés a gazdaság kiemelt területe és annak maximális szem előtt tartásával kell programot alkotni. A gazdasági program tartalmával kapcsolatos törvényi változtatások egyrészt leképezik az utóbbi években végbement közigazgatási és társadalmi folyamatokat. Másrészt pedig a normaszövegből egyértelmű, hogy a fejlesztés az önkormányzatokkal szembeni meghatározó elvárás.

A gazdasági program összeállításánál már előjáróban szólni kell azokról a hazai és nemzetközi folyamatokról, melyek közvetlenül vagy áttéteken keresztül befolyásolhatják a város lehetőségeit a fejlesztési irányokat. A külső körülmények vizsgálata segíthet abban is, hogy a város felkészülhessen a rá váró gazdasági-társadalmi és környezeti kihívásokra és időben meg tudja fogalmazni - az adottságainak, felkészültségének, kulturális beállítottságának és hagyományainak leginkább megfelelő - saját válaszait a további kiegyensúlyozott fejlődése érdekében.

5. Az önkormányzat működési területe

5.1 Az önkormányzati rendszer változása

A 2012. és a 2013-as évek döntő változást hoztak az önkormányzatok életében, a helyhatóságok által ellátandó feladatokban, illetve a finanszírozás rendszerében. Ezt az alapvetően átalakult rendszert immár adottságként kell kezelnünk és tényként kell elfogadnunk. Több önkormányzati feladat megszűnt vagy átadásra került (elsősorban a járáshoz vagy a KLIK-hez). 4 évvel ezelőtt jószerevel még csak közelítő információink voltak a jövőre várható változások nagyságáról és irányáról, így a 2011-2014-re vonatkozó tervek nem tartalmazhatták a bekövetkező államigazgatási reformokkal összefüggő intézkedéseinket. Tényként rögzíthetjük azt is, hogy az elmúlt 2-3 évben az önkormányzati munkánk jelentős energiáját emésztette fel, a jogalkotói szándékok kifürkészése annak érdekében, hogy értelmezze az új helyzetből adódó feladatokat és megpróbálja azokra megkeresni az optimális válaszokat. Az intézkedéseink során mindig sikerült szem előtt tartani egyrészt a város lakóinak érdekeit, másrészt pedig a költségvetés hosszú távú egyensúlyának biztosítását.

2013. január 1-től - a Mötv. meghatározó szakaszainak hatálybalépésétől kezdve - az önkormányzatokra vonatkozó szabályozás nagy része többé-kevésbé átalakult, és ez az új törvény kiemelten kezelte a feladatok megreformálását is. Voltak olyan szakterületek, melyek szabályai jelentősen változtak, de akadtak kevésbé módosuló, illetve változatlan előírások szerint működők is. Komoly változások érintették a köznevelési feladatokat, módosultak a szociális részek, míg változatlanok (nem egy esetben a már végbement korábbi átalakulások miatt) tekinthetőek egyes közszolgáltatások. Az önkormányzati tevékenységet generálisan meghatározza az, hogy miként rangsoroljuk a feladatokat. A Mötv. 13. § (1) bekezdése nevesíti, melyek a helyi közügyek valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében „különösen” ellátandók:

5.1.1 településfejlesztés, településrendezés,

5.1.2 településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és

- tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása),
- 5.1.3 a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése,
 - 5.1.4 egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások,
 - 5.1.5 környezet-egészségügy (köztisztaság települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás),
 - 5.1.6 óvodai ellátás,
 - 5.1.7 kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása,
 - 5.1.8 szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások,
 - 5.1.9 lakás- és helyiséggazdálkodás,
 - 5.1.10 a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása,
 - 5.1.11 helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás,
 - 5.1.12 honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás,
 - 5.1.13 helyi adóval, gazdaság szervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok,
 - 5.1.14 a kistermelők, őstermelők számára -jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfélig árusítás lehetőségét is,
 - 5.1.15 sport, ifjúsági ügyek,
 - 5.1.16 nemzetiségi ügyek,
 - 5.1.17 közreműködés a település közbiztonságának biztosításában,
 - 5.1.18 helyi közösségi közlekedés biztosítása,
 - 5.1.19 hulladékgazdálkodás,
 - 5.1.20 távhőszolgáltatás,
 - 5.1.21 víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül."

E jogszabály másutt rendelkezik arról is, hogy törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más önkormányzati feladatot is megállapíthat. A helyi önkormányzatok továbbra is önként vállalhatják olyan helyi közügyek ellátását, amelyeket jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Ez azonban nem veszélyeztetheti a kötelező feladatok ellátását. A finanszírozás háttérét elsősorban az önkormányzat saját bevételei, illetve az erre a célra biztosított külön források képezhetik.

Érdemes megjegyezni, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény és az annak végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 23. § (2) bekezdése tartalmazza azt a kötelezettséget, hogy az önkormányzati költségvetés tartalmának meghatározásakor a feladatokat meg kell bontani kötelező és önként vállalt részre; ám e normaszöveg nem ad eligazítást azzal kapcsolatban, hogy mik a felosztás elvei. (A felosztást a kialakult gyakorlat - szokásjog - alapján tesszük meg; szem előtt tartva a vonatkozó képviselő-testületi és bizottsági határozatokat)

A törvény által megjelölt - és az előzőekben idézett - 21 önkormányzati feladat néhány esetben tartalmilag részben fedi egymást. Emellett pedig többször értelmezésbeli problémát okoz az egyes témák konkrét jelentésének meghatározása. (Mindezekből következően nemegyszer levezethető az, hogy egy adott tevékenység elvégzése a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandók közé tartozik, de akár ennek az ellenkezője is.)

A Möt-v-ből az előzőekben idézett 21 feladat az, melyre a gazdasági program tartalmának kialakítása során jogszabályban meghatározott fogódzóként és konkrét támpontként támaszkodhatunk.

6. Helyzetértékelés 2010-2014

(Az önkormányzat 2010-2014. évi Gazdasági Programjának szummatív értékelése a képviselő-testület 108/2014. (IX. 18.) sz. határozata alapján)

6.1 A 2010-2014 év programjának és általános célkitűzéseinek teljesítése

A Gazdasági Program az önkormányzat 2010-2014. évekre kitűzött alapvető célját teljesítette, amely előírta, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva, olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Polgár városa élhetőbbé válik. A települések versenyében és a térségi rivalizálásban Polgár megállja a helyét és célponttá vált mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára. A város, a kötelezően ellátandó feladatok teljesítését, a fejlesztések finanszírozhatóságát, a pénzügyi stabilitást és a költségvetési egyensúly biztosítását biztonságos működéssel valósította meg. Polgár város Gazdasági Programját a fenntarthatóság, a működőképesség, a következetesség, a hatékonyság és a rugalmasság alapelvei mentén tervezte megvalósítani, és ennek során biztosította az átláthatóságot és a nyilvánosságot.

6.2 Kistérségi környezet változásai

2013. január 1-jével megszűnt a Polgári Kistérség Többcélú Társulása a képviselő-testületek közös akaratával. Ezt megelőzően Polgár a kistérség közigazgatási szempontú központjaként funkcionált, betöltötte vonzaskörzetének közszolgáltatási, oktatási, egészségügyi, kereskedelmi és idegenforgalmi központi szerepét. A város, miközben lakói számára élhetőbbé, a befektetők, az idelátogatók számára vonzóbbá vált, vállalta e központi szerepével járó feladatok biztonságos, minőségi teljesítését, továbbfejlesztését, valamint képessé vált térségére érdemi gazdaságfejlesztési hatást is gyakorolni. Megállapítható, hogy Polgár a térségi szerepkörök teljes körű betöltéséhez megfelelő adottságokkal rendelkezik, ugyanakkor csak jelentős nagyságú finanszírozási források biztosítása, megszerzése mellett tud vonzaskörzetére tényleges, érdemi hatást kifejteni. Erre az Új Magyarország Fejlesztési Program, majd az Új Széchenyi Terv Program adekvát területeihez való kapcsolódás révén sikerült forrást találni.

Nem csökkent jelentősen a város térségközponti szerepe. A Polgári Szociális Központ 2014. december 31-ig látta el a feladatait kistérségi szinten. A Központi Orvosi Ügyelet folyamatosan ellátja térségi feladatát. A PÉTEGISZ Zrt. működése során 8 településre kiterjedően látja el feladatát. Az átalakult államigazgatási rendszer, járási szintű kisváros kategóriába pozícionálta a várost. A városban kormányablakot hoz létre a kormányhivatal. A feladat-átrendeződések következtében újra át kell gondolni a térségi partneri kapcsolatokat.

6.3 Főbb demográfiai jellemzők

Polgár város közelmúltját jellemzi, illetve jövőbeni lehetőségeinek meghatározását is megmutatja a lakosság számarányának az évenkénti statisztikája. Segít a jövőbeni feladatok és helyi társadalmi szükségletek megfogalmazásában a születési és halálozási adatok értékelése, valamint a beköltözők és elköltözők számának az elemzése.

A 2010-2014. évekre vonatkozó Gazdasági Program egyik eleme volt a város demográfiai adatainak elemzése. Megállapítható, hogy a természetes elhalálozás és a születési számok közötti arányszámnak megfelelően, valamint a migrációs folyamatok következtében, a város

lakosságszáma lassú fogyásnak indult. Míg 2010-ben Polgár város népessége 8330 fő volt, addig a 2014. évi adatok szerint a lakosság száma 8047 fő.

Polgár lakosságszám változása 2010-2014. december 31-ig					
	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
Születések száma (fő)	66	72	77	74	77
Halálozások száma (fő)	109	120	114	108	115
Polgár lakosságszáma (fő)	8 330	8 223	8 167	8 143	8047

Polgár lakosságának a száma majd minden korcsoportban csökkenő tendenciát mutat. A népesség kormegoszlásának jövőbeni alakulása befolyásolja a munkaerő kínálatot és alapvetően meghatározza Polgár oktatására, szociális és egészségügyi hálózatára háruló feladatait. A csökkenő gyermekszám, a munkaképes korú lakosság csökkenő tendenciájának a megfordítása aktív várospolitikát tesz szükségessé. A migrációban kedvezőtlen a fiatal, képzett munkavállalók elvándorlása, amely egyrészt gyengíti a település munkaerő-potenciálját, másrészt hozzájárul a népesség fokozatos elöregedéséhez is. Ezért is fontos feladatunk a helyi szakképzett munkaerő itt tartása, foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése.

6.4 Regisztrált munkanélküliek

A regisztrált munkanélküliek száma 2010. év adatához képest növekedést mutat, bár a 2011. év kimagasló értékéhez képest, az elmúlt évben csökkenés tapasztalható. A statisztikai adatok alapján, Polgáron az álláskereső aránya a munkavállalási korú lakossághoz viszonyítva minden évben eléri a 15 %-ot.

A regisztrált munkanélküliek száma Polgáron 2010-2014. december 31-ig				
2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
757 fő	873 fő	825 fő	850 fő	869 fő

A munkanélküliségi mutató a településen az elmúlt 20 évben mindig az országos átlagérték felett alakult. Az emelkedő tendencia egyrészt a településen nagy számban élő hátrányos helyzetű csoportok, a romák és az alacsonyabb képzettséggel rendelkezők következménye. A kedvezőtlen tendencia csak 2010-ben módosult az országos adathoz képest, melyet a megváltozott társadalombiztosítási szabályok is befolyásoltak, a munkaképesség vizsgálatának újraszabályozásával. Ebből eredően a város egyik legnagyobb gondja a munkanélküliség és az ezzel járó szociális problémák kezelése.

Az álláskereső képzettség szerinti megoszlása Polgáron is rávilágít arra, hogy minél magasabb – és ha piacképes – végzettséggel rendelkezik valaki, annál könnyebben tud elhelyezkedni. A város hagyományokkal rendelkező alap- és középfokú intézményekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik a szakirányú továbbképzést. Szükséges a térségi szakképzés rendszerének továbbfejlesztése, a gazdasági szereplők változó munkaerő-piaci igényeinek és elvárásainak mindinkább megfelelve.

6.5 Közfoglalkoztatás helyzete

A kormány közfoglalkoztatási céljai között az elsődleges munkaerőpiacról kiszorultak, különösen a munkaerőpiacon halmozottan hátrányos helyzetben lévők foglalkoztatásának segítése mellett, a természeti és épített környezet védelme, az országos közfoglalkoztatás életben tartása, a roma lakosság társadalmi integrációja, önfenntartó települések kialakítása és a vidék lakosságmegtartó képességének növelése szerepel.

A kormányhatározat rögzíti azt is, hogy a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzési programok és munkaerő-piaci szolgáltatások részben európai uniós, részben központi költségvetési források terhére valósuljanak meg.

A közfoglalkoztatás a jelenlegi társadalmi és gazdasági környezetben szinte egyetlen lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Településünkön a magas létszámú közfoglalkoztatás ellenére a munkanélküliség az országos átlagon felüli – 15,30 % - volt 2014. decemberében. Munkaképes korú népesség 5.679 fő, álláskeresőként nyilvántartott 869 fő, melyből 599 fő volt jogosult foglalkoztatást helyettesítő támogatásra.

A közfoglalkoztatásról szóló törvény értelmében közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely törvény által előírt állami feladat és e célból a törvény nem ír elő közszolgálati jogviszonyt.

A közfoglalkoztatás megújult rendszerében a közfeladatok ellátása mellett kiemelt fontosságú, hogy a támogatással foglalkoztatott álláskereső munkája új értéket teremtsen.

6.5.1 2014. évi programok bemutatása

6.5.1.1. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott dolgozók évek óta nagy segítséget jelentenek valamennyi intézménynek. A programnak köszönhetően a közfoglalkoztatottak többsége egyre nagyobb ismeretet szerez az adott munkakörben, egyre nagyobb felelősséget kap az adott intézmény dolgozóitól. Közfoglalkoztatottak nélkül valamennyi intézményben nőne az ügyintézési idő, lassulna bizonyos feladatok ellátása. Az intézményekben dolgozó közfoglalkoztatottak képzettségük ellenére nehezen találnak munkát Polgáron, illetve a város közvetlen környékén, így pozitívan értékelik a felajánlott munkát, még akkor is, ha a munkájukért járó bért alacsonynak, esetenként igazságtalannak is tartják. Az önkormányzatnak nagyon kedvező foglalkoztatási forma, mely nélkül a napi feladatellátás nem minden esetben tudna maximálisan működni.

Betöltött munkakörök/munkaterületek voltak jellemzően: intézményi karbantartó, portás, konyhai kisegítő, dajka kisegítő, varrónő, kézbesítő, takarító, irodai kisegítő, pénzügyi ügyintéző, segédmunkás.

A nevelési és oktatási intézményekben a szakképzett közfoglalkoztatottak hosszú távon történő alkalmazásával biztosítani lehet az állandóságot, a humán erőforrás utánpótlást.

6.5.1.2. 2013-2014. évi téli közfoglalkoztatás

Polgár Város Önkormányzata a 2013-2014. évi téli közfoglalkoztatás keretében 168 fő foglalkoztatására nyújtott be pályázatot 2013.11.07.-2014.04.30. közötti időszakra. A közfoglalkoztatási jogviszony keretén belül a közfoglalkoztatottak a tényleges munkavégzésen kívül munkaerő-piaci képzésen is részt vettek.

6.5.1.3. Munkaerő-piaci képzések

Alapkompetencia képzésen vett részt 88 fő közfoglalkoztatott.

A betanított parkgondozó képzésben résztvevő 20 fő a képzés befejeztével alkalmassá vált (szakirányítás mellett) parkosítási feladatok elvégzésére, a zöld területek, zöldfelületek (közkert, közpark, házi és üdülőkert, temető, közterület) kiültetett növényeinek gondozására, ápolására, fenntartására, a létesítmények karbantartására.

A kerti munkás képzésen részt vevő 20 fő a háztáji kertekben, árutermelő kertekben végezhető alapvető kertészeti tevékenységeket ismerte meg.

Az egészségőr képzésen szintén 20 fő közfoglalkoztatott vett részt.

A bér-és társadalombiztosítási ügyintéző képzésen 20 fő, érettségivel rendelkező közfoglalkoztatott vett részt, a képzést befejezők a bérszámfejtéssel kapcsolatos feladatok ellátására lettek alkalmasak.

6.5.1.4. Mezőgazdasági Startmunka Mintaprogram

Polgár Város Önkormányzata 2014. februárjában új kezdeményezésként kérelmet nyújtott be Mezőgazdasági Kistérségi startmunka mintaprogram céljából. A benyújtott kérelmeknek megfelelően vissza nem térítendő céltámogatásban részesültünk az alábbiak szerint.

- A „Kultúrnövény” projekt keretében a 104 fő álláskereső foglalkoztatásából eredő közfoglalkoztatási béréhez és az azt terhelő szociális hozzájárulási adóhoz 79.465.317.- Ft támogatást, beruházási és dologi költségeihez és kiadásaihoz 15.103.244.- Ft támogatást nyertünk el. A támogatás teljes időtartamára (2014.03.17.-2014.11.30.) kifizethető támogatási összeg 94.568.561.- Ft volt.
- Önkormányzatunknál kerültek ellátásra a programmal, illetve a dolgozókkal kapcsolatos adminisztrációs feladatok (munkaszerződések elkészítése, leszámoltatások intézése, nyilvántartások vezetése a közfoglalkoztatottakról, munkából való távolmaradás jelentése a Magyar Államkincstár felé, statisztikai adatok biztosítása stb.). A szakmai irányítók, a programba felvételt nyert munkavezetők, projektvezetők, készlet-és anyagnyilvántartók a munkafolyamatokat felügyelték, irányították (munka- és védőruhák kiosztása, napi munkakezdés felügyelete, jelenléti ívek naprakész vezetése, dolgozóknak kiadott szerszámok nyomon követése, munkafolyamatok folyamatos ellenőrzése stb.).

6.5.1.5. Egyéb értékteremtő (helyi sajátosságra épülő) startmunka mintaprogram, azaz a „Tiszta, rendezett, virágos Polgár” program

A program az értékteremtő programok egyik úttörőjeként 2014.05.12.-én indult el 35 fő foglalkoztatásával. Fő célja Polgár város arculatára hatást gyakorló termékekkel, tevékenységekkel kitűnni az addigi közmunka programok közül, kihasználva a

potenciális munkavállalók között egyre nagyobb arányban lévő szakképzett emberekkel készen kapott szakmai tudást és munkatapasztalatot is. A program két ütemben valósult meg, először 2014.05.12.-2014.09.30., majd 2014.10.15.-2015.02.28. között. Mindkét programban 35 fő vett részt.

6.5.1.6. Közúthálózat karbantartására irányuló startmunka mintaprogram

A közúthálózat javításához kapcsolódó projektünk célja az önkormányzati belterületi úthálózat karbantartása, javítása, környezetének rendbetétele volt. Az utakhoz kapcsolódó padkák, csapadékvíz elvezető árkok, átereszek sok esetben nem látják el funkciójukat. A projekt keretében 70 km hosszúságú belterületi szilárd burkolatú utak karbantartását, rendbetételét láttuk el.

- A mezőgazdasági földutak rendbetétele program, a több mint 20 éve, a szövetkezeti törvény erejénél fogva ingyenesen, az önkormányzatok tulajdonába került utak karbantartását jelenti. Az Önkormányzat tulajdonába került mezőgazdasági földterületek állapota erősen leromlott, elhanyagolt állapotban van, megközelítésük nehézkes, az utakat szegélyező zöld növényzet elburjánzott. A földtulajdonosok igényeinek megfelelően az alábbi feladatok ellátása történt meg a program keretében:
- A mezőgazdasági földutak karbantartása elnevezésű program célja, Polgár város külterületén található szilárd burkolattal nem rendelkező mezőgazdasági gyűjtő utak és ahhoz kapcsolódó műtárgyak (átereszek) karbantartása, felújítása. A mezőgazdasági utakat kísérő csapadékvíz elvezető rendszerek, hasonlóan a mezőgazdasági utakéhoz hasonlóan leromlott állapotban vannak. 2014. évben az átereszek cseréjével egy sikeres program kialakítása történt, mindazonáltal, hogy az út és a műtárgyai (áteresz, beton előfej) szerves egészet képeznek és hiba lett volna különválasztani egymástól. A program keretében 50 fő foglalkoztatása valósul meg 2014.08.01.-2015.02.28. közötti időszakban.
- 2014-2015. évi téli közfoglalkoztatás
2013. évhez hasonlóan a 2014-2015. évi téli közfoglalkoztatási programban olyan pályázatot adtunk be, melyben a közfoglalkoztatottak nem csupán munkát végeznek, hanem munkaerő-piaci képzésen is részt vesznek, bízva abban, hogy a megszerzett tudást nem csupán a közfoglalkoztatás során, hanem a nyílt munkaerőpiacon is tudják hasznosítani. A program 2014.12.01.-2015.03.31. között valósul meg 62 fő bevonásával.

6.5.1.7. Közérdekű munka

Szabálysértési pénzbírság esetén lehetőség van a meg nem fizetett pénzbírság közérdekű munkával való kiváltására. A közérdekű munka tartalmát órákban kell meghatározni. Eltérő rendelkezés hiányában a közérdekű munka legkisebb mértéke hat, legmagasabb mértéke száznyolcvan óra. A meg nem fizetett pénzbírság helyébe ötezer forintként hat óra közérdekű munkát kell meghatározni. A közérdekű munka végrehajtása során az állami foglalkoztatási szerv- foglalkoztathatósági szakvélemény figyelembevételével, a munkáltató beleegyezésével- foglalkoztatót jelöl ki a közérdekű munka végrehajtása helyéül.

Polgár Város Önkormányzatához 2013. évben három hónap alatt 19 főt jelölt ki a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúnánási Járási Hivatalának II. Munkaügyi Kirendeltsége közérdekű munkára, 2014. évben ez a szám 63-ra nőtt. A kiszabott közérdekű munka 6-60 óra közé esik, a közérdekű munkára ítélték jellemzően napi 6 órát dolgoznak, hetente legalább egy napon. A közérdekű munkások munkavégzését a Városgondnokság koordinálja és felügyeli.

A közfoglalkoztatás legnagyobb pozitívuma maga a tevékenység, a foglalkoztatás, a munkába való bekapcsolódás lehetősége, a rendszerességre, fegyelmezettségre nevelés törekvése, az emberi tartás visszaadásának kísérlete. Az értékteremtés igényéről sem kell lemondanunk, mert az, létező és permanensen keletkező problémákat old meg. Környezetünk élhetőbbé tétele, a felújítás, karbantartás és gondozás is értékteremtés, még ha forintban nehezebben is mérhető. 2015. évben Startmunka program keretében 7 területen kezdődött meg a munka 2015. március 16. napjától. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében 2015. március 5. – 2016. június 30. között végzik tevékenységüket az e programban munkát vállalók. Önkormányzatunknak továbbra is célja a közfoglalkoztatás biztosítása, mely az egyre nagyobb számú érintettek körének jelenthet szociális biztonságot és munkajövedelmet.

Sorszám	Program megnevezése	Megpályázott létszám (fő)	Igényelt támogatás
1	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	241	49.044.428.-
2	2013-2014. évi téli közfoglalkoztatás	168	92.736.637.-
3	Mezőgazdasági startmunka mintaprogram	104	94.568.561.-
4	Egyéb értékteremtő (Virágos Polgár) startmunka mintaprogram I.	35	19.833.838.-
5	Egyéb értékteremtő (Virágos Polgár) startmunka mintaprogram II.	35	17.536.535.-
6	Közüthálózat karbantartása startmunka mintaprogram	30	23.601.650.-
7	Mezőgazdasági földutak karbantartása startmunka mintaprogram	50	38.368.748.-
8	2014-2015. évi téli közfoglalkoztatás	62	23.337.499.-
	ÖSSZESEN	725	359.027.887.-

6.6. Szociális gondoskodásban elért eredmények

6.6.1. A Polgáron élő idősök száma a 2013. december 31-ei adatok szerint közel 1 867 fő, a nők létszáma ezen belül 1108 fő, melyből megállapítható, hogy magas az özvegyek, az egyedül élők aránya. Kiemelt feladatként kezeli az önkormányzat a helyi szintű idősbarát politika kialakítását, ezért 2012-ben létrehozta a Polgári Idősügyi Tanácsot, mely a város önkormányzati testülete mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület. Tagjai a nyugdíjas szervezetek képviselői és a mindenkor polgármester. A testületi munka mellett operatív tevékenységgel, kézzelfogható

támogatással segíti az idősebb korosztály közösségi tevékenységét. Ötödik alkalommal került megrendezésre az Idősek Napja, melyen színvonalas előadókkal és vendéglátással örvendeztetik meg az időseket.

- 6.6.2. Az önkormányzat időben felismerte a felmerülő nehézségeket, melyet az állam nem tud kezelni, ezért a törvényben rögzített kötelező feladatain túl, önként vállalt pénzbeli és természetbeni támogatással segíti a településen élőket.
- 6.6.3. Az idősekre való figyelés az önkormányzatnak elsődleges célja, ezért hozta létre a szociális kiegészítő szolgálatot, mely az induló 6 fős kiegészítő létszámmal szemben ma már 8 fővel nyújtja ezt a szolgáltatást térítésmentesen az idősek részére. Ez a szolgáltatás nem jelent szakápolást, hanem a ház körüli teendők ellátásában segít, bevásárlást, gyógyszerfelíratást-kiváltást, vérnyomás- vércukormérést végeznek a munkatársak.
- 6.6.4. Az önkormányzat önként vállalt feladatként a fiatalok támogatását is kiemelten kezeli. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjat 104 fő részére juttat, továbbá vissza nem térítendő lakáscélú támogatással segíti a Polgáron letelepedni szándékozókat, melynek összege 2014. évben 9.500 e Ft volt.

A 2010-2014. közötti szociális kiadásokat az összesítő táblázat

Év	időskorúak járadéka (eFt)	aktív korúak ellátása (eFt)	lakásfenntartási támogatás (eFt)	ápolási díj (eFt)
2010.	6 fő – 3 544	416 fő – 139 287	490 fő – 34 974	41 fő – 15 120
2011.	6 fő – 2 189	576 fő – 166 212	526 fő – 34 716	48 fő – 18 472
2012.	7 fő – 2 436	325 fő – 100 400	484 fő – 34 933	47 fő – 17 794
2013.	KH.	379 fő – 91 941	479 fő – 31 681	KH.

Év	átmenetei segély (eFt)	köztemetés (eFt)	temetési segély (eFt)	közgyógyellátás (eFt)	Bursa Hungarica (e Ft)
2010	459 fő- 2 726	10 fő- 1 100	10 fő- 150	244 fő- 318	131 fő- 4 585
2011	450 fő- 3 000	15 fő- 1 025	13 fő- 195	204 fő- 287	130 fő- 4 555
2012	480 fő- 3 765	21 fő- 272	4 fő- 60	16 fő- 115	134 fő- 4 690
2013	347 fő- 2 582	17 fő- 2 208	7 fő- 105	5 fő- 115	111 fő- 3 855
2014	343 fő- 2 233	16 fő- 2 080	11 fő- 165	6 fő- 180	104 fő- 3 308

- 6.6.5. A Gazdasági Programban célként kitűzött idősek bentlakásos otthonának megvalósítása – az önkormányzat határozott szándéka ellenére - még várat magára, mivel a kormányzati célok között ilyen új szociális intézmények létesítése nem szerepelt, erre vonatkozóan a választási ciklus ideje alatt pályázati kiírás nem történt.
- 6.6.6. A szociális intézmény 2013. július 1. napjától az önkormányzat fenntartásába került. A kistérségi fenntartás alatti időszakban – mint utólag kiderült – számtalan működésbeli probléma merült fel, amely nem került orvoslásra. A kötelező szociális alapszolgáltatásokon túl, nem kötelező feladatellátásként biztosítjuk a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, valamint a támogató szolgáltatást. Jelenleg azon dolgozunk, hogy az intézmény működése maradéktalanul megfeleljen a szakmai előírásoknak és eleget tegyen az ellátotti kör jogos elvárásainak.

6.7. Infrastrukturális helyzet

6.7.1. Közúthálózat:

A város belterületi útjainak hossza 71,9 km, melynek 95%-a szilárd burkolattal ellátott. A még hiányzó 3,75 km kiépítetlen út megépítésére nem került sor, pályázati forrást nem tudott igénybe venni az önkormányzat. Évente csak a legszükségesebb karbantartási és felújítási munkákat tudta elvégezni saját forrásból. Belterületi utak vonatkozásában a rendelkezésre álló saját források felhasználásával tudta önkormányzati közútjait karbantartani, melyre évente 7-8 millió forintot fordított. Ez a beavatkozás csak az utak állagmegóvására volt elegendő.

2013. évben került felújításra és szélesítésre a Táncsics utca útburkolata a Hősök utca és Petőfi utca között, valamint a Szabadság utca útburkolata és a parkolója a Kálvária-domb mellett.

2014. évben szakaszos útfelújítás (aszfaltozás) készült a Gábor Áron, Klapka, Petőfi, Alkotmány, Gagarin, és Bem utcákban.

Sajnos a közútjainkon keletkező úthibák évről évre újramegújítandók, mivel csak kátyúzással hatékonyan nem javíthatóak. Az igazi megoldást a nagyobb összefüggő felületi lezárások jelenthetik az alépítményi szerkezetek megerősítésével együtt. Az útpadka szakszerű megépítésével pedig a csapadékvíz elvezetés megoldása biztosítható.

6.7.2. Ivóvíz- és szennyvízcsatorna hálózat:

Ezen közszolgáltatást 2012. december 31-ig a Városgondnokság végezte, 2013. január 1-től a Hajdúkerületi és Bihari Víziközmű Szolgáltató Zrt. végzi a szolgáltatást. Az ivóvíz hálózat kiépítettsége 98%-os, a víz minősége jó. A hálózat elöregedett, magas a csőtörések száma. A hálózat rekonstrukciós munkáit forráshiány miatt nem lehetett megkezdeni, pályázati támogatást sem tudott igénybe venni az önkormányzat.

A jelentős mértékű csőtörések nem csak a vízhálózati rendszerben és szolgáltatásban okoznak problémát, hanem ok-okozati összefüggéseket lehet kijelenteni az úthálózati meghibásodások tekintetében is. Tehát a csőtörések problémája összetett és nem kezelhető csak önállóan kiragadva. Ugyanez az összefüggés jelenthető ki a szennyvízhálózat nyomvonalain jelentkező hossz és keresztirányú süllyedések (pld. Maros u., Széchenyi u, Gorkij fasor, stb.) eredményeként, ami további súlyos útfenntartási költségeket von maga után.

A szennyvízhálózat kiépítettsége közel 80 %-os, hálózatbővítésre nem került sor. Az eltelt négy évben 398 ingatlant sikerült a hálózatra rákötni. 2013. évben pályázati forrásból lehetett megkezdeni a hálózat bővítésének előkészítési és tervezési munkáit, mely 2015. évben fejeződik be. A megvalósításra várhatóan 2016-2017. évben kerül sor, ezzel a beruházással a kiépítettség közel 100 %-os lesz.

6.7.3. Kerékpárút és járda:

A járdák állapota a központi belterületet kivéve kritikán aluli, ennek javítása érdekében nagyon sok tennivaló van. A szakszerű és hatékony kivitelezéshez járdaépítési programot kell kidolgozni, amiben rögzíteni kell többek között a prioritásokat, a járda műszaki specifikációit, a kivitelezés szakmai humánerőforrását. Nagy figyelmet kell fordítani a szintkülönbségek áthidalására, a vízvezetések megoldására, és a használhatóságra.

Kerékpárút hálózat fejlesztésre nem került sor. A Polgárt Tiszaújvárossal összekötő kerékpárút megvalósítását pályázati forrás hiánya miatt sajnos nem sikerült megvalósítani. A meglévő járdahálózatot a rendelkezésre álló forrást felhasználva tartotta karban, újította fel az önkormányzat.

6.7.4. Csapadékvíz elvezető hálózat:

Csapadékvíz elvezető rendszerünk rekonstrukciója rendkívüli mértékben indokolt, hiszen magánterületek és közterületek elöntésének megakadályozása érdekében elengedhetetlen településüzemeltetési feladat. Ugyancsak kritikus hatása lehet az úthálózat állapotára, fenntartási kiadásaira. Nagyon fontos éves szinten ütemezett formában elvégezni a zárt csapadékcatornák gépi magasnyomású mosatását, ugyanakkor a nyílt medrű árkok medertakarítását és kotrását. Ennek megfelelően csapadékvíz átemelő műtárgyainkat is (Tó u., Bem u., Rákóczi u.) rendszeresen karban kell tartani.

Új csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésére a ciklusban nem került sor. A meglévő hálózat karbantartását folyamatosan saját forrásból végzi az önkormányzat és a közmunkaprogram keretében. 2013. évben elkészültek az I. sz. vízgyűjtő terület (Polgár belterületének keleti, dél-keleti részét foglalja magába, a vízgyűjtő terület 152,3 ha) csapadékvíz elvezető csatornáinak engedélyezési tervei, mely engedélyezési eljárás folyamatban van. A csatornák felújítását csak pályázati forrás igénybevételel tudja az önkormányzat megvalósítani.

6.8. Önkormányzati beruházások

6.8.1. Járóbeteg Szakellátó Központ

A lakosok színvonalas egészségügyi ellátásának biztosítása érdekében Polgár Város Önkormányzata a térség további öt településének önkormányzataival, valamint Tiszacsege és Tiszadob településekkel közösen pályázatot nyújtott be térségi járóbeteg szakellátó központ fejlesztésére. A beruházás közel egymilliárd forintos, vissza nem térítendő Európai Unió támogatással valósult meg, mely összegből építésre közel 557 millió Forint, eszközbeszerzésre 355 millió forint került felhasználásra. A beruházást Polgár Város Önkormányzata telekvásárlással, valamint a háziorvosi rendelőkbe bútorzat beszerzésével is segítette. A Járóbeteg Szakellátó Központ 2011. április 1-jén került átadásra és május 1-től kezdte meg működését az alábbi szakrendelésekkel: általános röntgen diagnosztika, ultrahang diagnosztika, szülészeti-nőgyógyászat, terhesgondozás, szemészet, belgyógyászat, sebészet, traumatológia, ortopédia, kardiológia, neurológia, fül-orr-gége gyógyászat, pszichiátria, reumatológia és fizioterápia, bőrgyógyászat, urológia, andrológia, csecsemő- és gyermekgyógyászat. További ellátások: általános labor, általános fiziko- és mozgásterápia, gyögmasszázs, gyógytorna, háziorvosi rendelés, fogorvosi szolgálat. Az intézményben nappali kórház és gyógyszertár is helyet kapott. A korszerű egészségügyi ellátást jól felszerelt diagnosztikai háttér, számos csúcsmínőségű berendezés segíti.

6.8.2. Napsugár Óvoda és Bölcsőde

A Napsugár Óvoda és Bölcsőde bővített és teljesen felújított épülete hazai forrásból valósult meg. Az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács döntése alapján Polgár Város Önkormányzata 182 331 019 Ft TEKI támogatásban részesült a „Gyermekeink jövőjéért” a Polgári Napsugár Óvoda bővítése és felújítása címmel. A beruházás során egy korszerű, a mai kor követelményének megfelelő óvodai épület jött létre, gazdaságos, jól felszerelt konyhával, és a gyermekek részére megújult játékokkal, bútorokkal.

2015 májusban elkészült és átadásra került az Ovi-foci pálya.

6.8.3. „Városfejlesztés Polgáron I. ütem” című beruházás

Az Új Széchenyi Terv Észak-alföldi Operatív Program társfinanszírozásával valósult meg a „Városfejlesztés Polgáron I. ütem” című beruházás 998 732 059 Ft-os költségvetésből valósította meg a Városfejlesztés Polgáron I. ütem című projektjét, amelynek Polgár városközpontja teljesen megújult. Ennek keretében a Művelődési Központ és Könyvtár felújítása bővítése, a Polgármesteri Hivatal teljes felújítása, új Gazdasági Szolgáltató Ház megépítése, főtér és parkoló teljes felújítása és térfigyelő rendszer kiépítése, Római Katolikus Templom mögötti parkolók felújítása, Orosz Hősi Emlékmű és környezetének rehabilitációja valósult meg.

A fizikai megújulás mellett nagy hangsúlyt kapott a lakosság számára rendelkezésre álló közösségi szolgáltatások korszerűsítése, a civil szervezetek működési feltételeinek javítása, a közigazgatás intézményi rendszerének fejlesztése.

A köz- és humán közszolgáltatások a város és a kistérség teljes lakossága részére könnyebben elérhetővé váltak. Emellett törekvési célként megfogalmazódott a kistérségi vállalkozások és szolgáltatók bevonásával egy vonzóbb gazdasági környezet kialakítása. A beruházásnak két konzorciumi partnere volt, a Polgár és Csege Coop Zrt, valamint a Polgár DOOR Ingatlanhasznosító Kft.

6.8.4. LEADER pályázatok

A LEADER pályázatok keretén belül került megvalósításra a buszmegálló területén a térfigyelő rendszer kiépítése, a kempingben szabadidős közösségi rendezvény épület megépítése, valamint a vizesblokkok teljes felújítása. Szintén LEADER-es pályázatból valósult meg a fürdő területén a játszópark.

A közösségi épület egy fedett, de nyitott fa szerkezetű épület, mely alkalmas egyidejűleg közel 100 fő befogadására. A vizesblokk korszerűen felújított, wc-eket, zuhanyozókat és akadálymentes wc-t, valamint külső konyhát magában foglaló önálló épület, melynek sajátossága, hogy az üzemi meleg vizet napkollektor állítja elő. Ezzel a beruházással összefüggésben megvalósult a belső úthálózat felújítása és az épület körüli parkosítás, valamint a külső parkoló közuzalékos borítása.

Az erdei óvodai programmal a hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása valósult meg a „Támop. 6.1.2. Egészségünkért a polgári óvodások, szüleik és óvodapedagógusok bevonásával” című pályázatunk a hátrányos helyzetű gyermekek egészséges életmódra nevelését, az esélyegyenlőség biztosítását célozta meg.

6.8.5. Szilárd hulladéklerakó rekultivációs munkái

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás Európai Unió és hazai támogatással nyolc településen (köztük Polgáron) kilenc régi települési szilárd hulladéklerakó rekultivációs munkáit végezte el 2012-2013. években. A beruházás bruttó összege 1,9 milliárd forint. Polgáron két lerakóhely felszámolására került sor, melyek közül az egyik az Arany János utca és a zsidó temető által körbezárt terület, a másik az Ady Endre és Géza fejedelem utcák által körbezárt terület.

6.9. Településüzemeltetés helyzete

A településüzemeltetés az anyagi – műszaki és humán – közszolgáltatások, az azokhoz tartozó infrastruktúra és szervezeti rendszer, valamint a kapcsolódó szabályozás, a tervezés, irányítás és végrehajtás komplex, működő rendszere.

A településüzemeltetés célja a településen élő lakosság, valamint az ott működő intézmények, gazdálkodó szervezetek egyéni és közösségi közszolgáltatási szükségleteinek, igényeinek elvárható szintű folyamatos és zavartalan kielégítése, a települési komfortérzet elősegítése, erősítése, az élhető település feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

Ezen célt a törvény által előírt kötelező feladatokon keresztül, illetve önként vállalt tevékenységek által teljesíti.

A településüzemeltetési feladatok végrehajtása során az önkormányzat arra törekedett, hogy tovább javítsa a városlakók komfortérzetét és a szolgáltatások színvonalát. Ivóvíz és szennyvízelvezetés vonatkozásában biztosítani tudta a zökkenőmentes szolgáltatást. Pályázati forrás igénybevételével folyamatban van a szennyvízhálózat bővítése a még ellátatlan területen.

6.9.1. A szennyvíztisztító telep és a hálózat további fejlesztése

A szennyvíztisztító telep és a hálózat további fejlesztésére Polgár Város Önkormányzata pályázatot adott be 2013. évben. A beruházás kiviteli terveire a 2013-14. évekre vonatkozóan 40 219 726 Ft Uniós támogatást nyert az önkormányzat, valamint 6 032 959 Ft BM önerő alap támogatást a saját forrás kiegészítésére.

Jelenleg a tervezési-előkészítési munkálatok zajlanak. A tervezett fejlesztés keretében kb. 8,8 km hosszú gerincezeték, 5,2 km bekötővezeték és 2,6 km nyomóvezeték megépítését tervezik, az ehhez szükséges átemelők megépítésével. A bővítéssel 23 utcában épülne ki a hálózat, mely kb. 580 bekötést tesz lehetővé.

A hálózatbővítéssel egyidejűleg szükségszerű a szennyvíztisztító telep bővítése és korszerűsítése, melyhez kapcsolódóan egy iszapsűrítő megépítése is szükséges. A tervezett hálózatbővítéssel, valamint szennyvíztisztító telepbővítéssel és korszerűsítéssel 100 %-os kiépítettséget lehet elérni a településen. A tervezett telep bővítésénél a meglévő tisztítási technológiát kívánják bővíteni. A beruházás kivitelezésére új pályázati forrás szükséges.

6.9.2. A város zöldfelületeinek ápolása, karbantartása és bővítése

A zöldfelületek és virágfelületek különleges szerepet töltenek be egy település életében. Nemcsak díszítenek, hanem a klímára, a környezet minőségére és a téralakulásra is befolyást gyakorolnak. A zöldfelülettel kapcsolatos munkák több részterületet ölelnek fel. A zöldfelületek fennmaradásának és fejlődésének biztosítása az önkormányzatok számára jogszabály általi előírás, ezzel együtt az élhető környezet biztosításának záloga is, amely nemcsak a településen élők számára fontos, de a település vonzerejét is meghatározza.

Polgár Város Önkormányzata folyamatosan ápolja, karbantartja és bővíti a város zöldfelületeit. A „Városfejlesztés Polgáron I. ütemben” megvalósult beruházáshoz kapcsolódóan, ahhoz illeszkedően kezdte el a „Tiszta, rendezett, virágos Polgár” program megvalósítását. Ezen program keretén belül megújította a városközpontban lévő parkokat,

járdákat, utcabútorokat (ülőpad, kerékpártároló, hulladéktároló, virágláda). 2014 évben felújításra került a közterületi járda, park és zöldfelület a templomkert és a Munkaügyi Központ előtt, valamint a Járó-eteg Szakellátó Központ mellett. Virágládák elhelyezésére került sor a főtéren és a Járóbeteg Szakellátó Központ melletti téren.

6.9.3. Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás a KEOP-1.1.1/B/10-11 pályázati kiírásnak köszönhetően Polgáron is megvalósította a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés rendszerét, mely 2014. június hónaptól bevezetésre került. Bevezetésre került a házi komposztálás, valamint papír, műanyag, fémdoboz hulladékok gyűjtése külön edényzetben, melyek elszállítására havonta meghatározott napokon kerül sor.

6.10. A vállalkozói környezet állapota

Polgáron a lakossági alapszolgáltatások valamennyi válfaja biztosított. Egyes szolgáltatástípusok lendületesen fejlődtek és a személyi szolgáltatások széles körét alakították ki, bár a településen viszonylag későn, a kilencvenes évek elején indult el a terciér szektor fejlődése és intenzitása is lassabb volt a környező nagyobb településeken zajló ágazati szerkezetváltás üteméhez képest. A kedvezőbb folyamatok megjelenésének és felerősödésének csak az évtized második felétől, végétől lehetünk tanúi.

A településen működő vállalkozások profilja vegyesnek mondható, a lakossági alapszolgáltatásoktól a gazdasági jellegű szolgáltatásokig terjed, de többségük jellemzően a kereskedelemben tevékenykedik. Azonban e szektor domináns szerepét árnyalja, hogy strukturális aránytalanságoktól szenved, vagyis a vállalkozások nagy hányadát fedi le, de azok jövedelemtermelő képessége alacsony. Megfigyelhető ezen ágazatban az üzletek üzemeltetőinek gyakori cseréje. Így 2013-ban 30 üzlet nyitott ki és 20 üzlet zárt be, 2014-ben 26 üzlet nyitott és 21 zárt be, 2015. júniusáig 12 üzlet nyitott és 10 üzlet zárt be.

Az élelmiszer jellegű áruházak, valamint a ruházati szaküzletek száma hozzávetőlegesen csökkenő, illetve stagnáló számot mutat. Az egyéni vállalkozás által üzemeltetett kiskereskedelmi üzletek száma a statisztika szerint (2013-ban 49 db) alig változott 1997. és 2013. között. A KSH adatbázisa alapján 2005-ben a teljes szolgáltató szektorban 301 működő vállalkozás működött. Nem változott ugyanakkor az egészségügy és a szociális ellátás vállalkozásainak száma.

A nagykereskedelem egyre fejlődő szereppel bír a terciér szektorban, kiszolgáló infrastruktúráját nagykereskedelmi raktárak biztosítják. Számuk Polgár kedvező közlekedés-földrajzi fekvésének, a közlekedési viszonyok javulásának és az ezáltal nyert ipari-logisztikai jellegnek köszönhetően várhatóan tovább nő.

A szolgáltató szektor foglalkoztatási viszonyait meghatározza a szervezetek tőkeereje. Sajnos ebben a térségi ágazatban is jelentős azon cégek száma, melyek korlátozott forrásokkal és alacsony munkahelyteremtő képességgel rendelkeznek, többségük kisvállalkozás 1-2 alkalmazottal. A vállalkozások által befizetett helyi iparüzési adó továbbra is a legjelentősebb tétele a helyi adóbevételeknek, ezen belül is kb. 30-40 vállalkozás fizeti be ezen adó meghatározó részét. Ugyanebben az adónemben a legnagyobb az adóintélevőség nagysága is, mely a szektort az utóbbi években sújtó negatív hatásokkal indokolható elsősorban.

6.11. Az önkormányzat feladat- és szervezeti rendszere

6.11.1. A polgármesteri hivatal feladatköri változásai

Az önkormányzati feladatok ellátásában jelentős szerepet kap a polgármesteri hivatal. 2010-ben a hivatal ötven fős állandó dolgozói létszámmal, valamint közfoglalkoztatotti munkaerővel látta el feladatát, hét irodára tagozódva. 2011. január 1-től új szervezeti struktúrában, öt iroda létrehozásával, negyven fő engedélyezett létszámmal működött. A közigazgatási és önkormányzati reformok végrehajtása után 27 fő a Polgári Polgármesteri Hivatal létszáma, amely 2015. évben két fővel csökken.

A 2013. január 1-től hatályba lépett jogi szabályozás jelentős változásokat hozott mind az önkormányzati, mind a közigazgatás területén. A 2012. évi XCIII. tv. 2013. január 1-én hatályba lépett módosításával a megyei kormányhivatalok kirendeltségeiként járási hivatalok jöttek létre. Polgár, az előkészítő tárgyalások során minden lehetőséget kihasználva megpróbálta elérni, hogy a város ismét járási székhely legyen, mely nem járt eredménnyel.

6.11.2. Önkormányzati igazgatás

A polgármesteri hivatal a hatékony működés érdekében jelenleg 3 irodára és titkárságra tagozódik (Hatósági, Pénzügyi és Műszaki Iroda).

A hivatal élve az ÁROP-1.A.5. pályázat adta lehetőséggel, „Polgár Város Önkormányzatának szervezetfejlesztése” keretén belül felülvizsgálta a hivatal szervezetét is. A hivatal feladatait csökkenő létszám mellett, munkakör ésszerűsítésekkel, belső átszervezéssel tudja ellátni.

6.11.2.1. Az ügyfelek tájékoztatása érdekében a város honlapján „Élethelyzet alapú portál” ügyfél tájékoztató rendszer működik, mely a különböző élethelyzetekhez kapcsolódó közigazgatási eljárások leírását, az eljáró közigazgatási szervet, kapcsolódó – hatályos- jogszabályokat és nyomtatványokat tartalmazza, mintegy 150 ügyfajtában. Az e célra létrehozott honlapon az érdeklődők tájékozódhatnak a közigazgatási eljárás legfontosabb szabályairól, szervezetéről, mely segít az átszervezett közigazgatásban eligazodni.

6.11.2.2. Továbbra is biztosítjuk ügyfeleink számra - az ügyfélbarát közigazgatás érdekében – heti 1 alkalommal a 18 óráig tartó, hosszabbított ügyfélfogadási időt.

6.11.2.3. A megújult hivatali épületben modern informatikai rendszerek segítik a dolgozók munkáját, melyből 10 szoftver ASP rendszerben működik pl. az Integrált Kistérségi Elektronikus Közigazgatási Rendszer (IKER), az Saldo CREATOR integrált számviteli információs rendszer Optijus jogtár, az anyakönyvi modul, a KIR munkaügyi szoftver. 11 saját tulajdonú szoftver.

6.11.3. A Hajdúnánási Járási Hivatal Kirendeltsége és Munkaerő-piaci Pont működik Polgáron.

A működéséhez 11 fő dolgozót biztosított a város a polgármesteri hivatalból. A szociális és gyámügyi feladatok egy részével, az okmányirodai feladatokkal a vagyontádas is megtörtént.

6.11.4. Közoktatási-köznevelési alapfeladatok ellátása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosulása kapcsán, 2013. január 1-től az óvodai nevelés kivételével, az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: KLIK) Hajdúnánási Tankerülete látja el a Polgári Vásárhelyi Pál Általános Iskola fenntartását. A törvény rendelkezése szerint elkülönült a fenntartási és a működtetési feladat, mely utóbbit a konyha üzemeltetésével együtt a Városgondnokság lát el. A KLIK Megyei Központja a fenntartója és működtetője a József Attila Gimnázium és Szakképző Iskola intézménynek. Sajnos mindkét oktatási intézményben csökkent a tanulói létszám, mely a gimnázium esetében gondot okozhat a hosszú távú fenntartásban.

2013. január 1-jétől az oktatáspolitikai változások következtében az önkormányzati feladatellátás jelentős mértékben megváltozott. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: NKtv.) 74. § (1) bekezdése értelmében az állam – az óvodai ellátás kivételével – gondoskodik a köznevelési feladatok ellátásáról.

6.11.4.1. A városban három köznevelési intézmény: egy önkormányzati fenntartású óvoda, egy állami fenntartásban lévő általános iskola és egy állami fenntartású középiskola biztosítja a köznevelési feladatellátást.

6.11.4.2. A városban az óvodásoktól a középiskolás korosztályig közel 1200 gyermek, diák ellátása, nevelése és oktatása folyik.

6.11.4.3. Polgár Város Önkormányzata az óvodai nevelést biztosító intézmény fenntartója, míg az alap és középfokú oktatást, nevelést állami fenntartású intézmények körében – a jogszabályban meghatározottak szerint – működtetői feladatokat lát a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal kötött használatba adási, illetve vagyonezelési szerződésben meghatározottak szerint. Az önkormányzat saját forrásai terhére biztosítja az állami fenntartású köznevelési feladat ellátásához szükséges ingó és ingatlan vagyon működtetését, a működtetéssel összefüggő személyi feltételeket.

6.11.4.4. Az önkormányzat támogatja az intézmények diáksportját, biztosítja az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár helyiségeinek térítésmentes használatát az intézmények részére.

6.11.4.5. A köznevelési feladatellátás területén az önkormányzat fő feladata az óvodai ellátás biztosítása, valamint az óvodai elhelyezés iránt jelentkező igény kielégítése. A kötelező köznevelési feladatellátás biztosítása területén továbbra is a demográfiai előrejelzésekhez igazodó szemléletre van szükség. Az eddig megszokott szakmai színvonal megtartása érdekében a legoptimálisabb feltételrendszer biztosítására kell törekedni annak érdekében, hogy a köznevelés területén nyújtott feladatellátás a helyi társadalom igényeihez alkalmazkodva, az érintett célcsoport számára jó minőségben legyen elérhető városunkban.

6.11.5. Közszolgáltatások

A közszolgáltatások területén is jelentős változás történt. A hulladékszállítás, kezelés mellett a vízi-közmű szolgáltatás is gazdasági társaság feladatellátásába került. A Hajdúkerületi és Bihari Vízi-közmű Szolgáltató Zrt. látja el a feladatot, a szervezetben a Városgondnokság 14 fős állománya is átadásra került.

Összességében a feladatok átadásával, 140 fővel csökkent az önkormányzatnál foglalkoztatott dolgozók száma. Minden esetben készült a vagyon-, és a humán erőforrás átadásához megállapodás.

A feladat és hatáskörök változása szükségessé tette, hogy az önkormányzat áttekintse az intézmények új feladatköréhez igazodó szervezeti struktúráját.

6.11.6. „Polgár Város Önkormányzatának Szervezetfejlesztése” elnevezésű projekt

A „Polgár Város Önkormányzatának Szervezetfejlesztése” elnevezésű projekt 100 %-os támogatásból valósult meg, amelynek összege 22 000 000 Ft.

A közigazgatási struktúra jelentős változása és az oktatási intézmények működtetésében, fenntartásában bekövetkezett változások új helyzetet teremtettek. A szervezetfejlesztő tanulmány célja az önkormányzati feladatok körének és finanszírozásának átalakulásával kapcsolatban, a támogató infrastruktúra és a szerződéses kapcsolatok felülvizsgálata. Vizsgáltuk, elemeztük, hogy a külső környezet átalakulása hogyan érinti az önkormányzat szerepét, működését és ehhez történő alkalmazkodás milyen lépéseket igényel, milyen szervezeti változásokra van szükség. A szervezetfejlesztési projekt fő indoka a jelenlegi szervezeti, működési modell áttekintése annak érdekében, hogy a jelenlegi feladatokat hatékonyabban legyen képes ellátni az önkormányzat, illetve megvizsgálja a fejlesztési lehetőségeket.

Az áttekintés nemcsak az önkormányzat, hanem a háttérintézmények, társaságok tevékenységének vizsgálatára is irányult, érintette a városüzemeltetési feladatokat, az étkeztetési feladatokat, az igazgatási feladatokat, a múltbeli tapasztalatok felhasználásával.

Az intézményrendszer korszerűsítése folyamatos célkitűzés, mely a hatékony feladatellátási elvárásoknak, az önkormányzati rendszer társadalmi-gazdasági kihívásainak és a finanszírozhatósági feltételeknek is meg kell, hogy feleljen.

A projekt megvalósítás során elkészültek az intézkedési tervek, melynek végrehajtásáért felelős valamennyi érintett intézményvezető, az intézmények átszervezése, az SzMSz-ek felülvizsgálata megtörtént.

6.12. Az önkormányzati intézmények 2014-ben

6.12.1. Költségvetési intézmények

- Polgári Polgármesteri Hivatal önállóan működő és gazdálkodó intézményként
- Napsugár Óvoda és Bölcsőde önállóan működő intézményként

- Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár önállóan működő intézményként
- Polgári Szociális Központ részben önállóan működő intézményként
- Városgondnokság önállóan működő és gazdálkodó intézményként működik.

6.13. Az éves költségvetés készítésére ható tényezők

A helyi önkormányzatok számára az éves gazdálkodás alapjait meghatározó jogi szabályozás jelentős változásokon ment keresztül a 2010-2014. években.

A tárgyévi költségvetés készítését megelőzően, a költségvetési koncepcióban kialakított tervezési irányelvek hivatottak a bevételek és kiadások közötti egyensúly megtartását biztosítani úgy, hogy a település intézményhálózata jól működjön, a városüzemeltetési szolgáltatások színvonala megfelelő legyen.

A működtetés mellett fontos küldetése az önkormányzat döntéshozó szervének, a Képviselő-testületnek a város fejlődéséhez szükséges pénzügyi források megteremtése.

A beruházások megvalósításához elsődlegesen a központi költségvetési támogatások, illetve Európai Unió pályázatok nyújtotta lehetőségek kihasználására kellett törekedni.

A fejlesztésekhez rendelhető saját források a felhalmozási jellegű bevételek, melyek főként a város használaton kívüli, feleslegessé vált vagyonelemeinek, ingatlanjainak értékesítéséből származnak.

A gazdasági környezet az elmúlt négy évben nem kedvezett ezen folyamatoknak, az ingatlanpiac pangása nem helyi sajátosság. Ennek következtében a fejlesztések forrásaként évente minimális összegű saját bevétellel számolhattunk.

A beruházások finanszírozásának másik fontos eleme a hitelfelvétel, amelyet az önkormányzat számlavezető pénzügyintézete és más hitelt nyújtó pénzügyintézetek megfelelő fedezet mellett biztosítottak a fejlesztésekhez.

Az önkormányzatok hitelképességének és kötelezettségvállalásának felső határát törvény szabályozta éveken keresztül. A hitelfelvételre vonatkozóan a 2011. évi stabilitási törvény alapvetéseket határozott meg, mely szabályozza az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyleteit.

2012. évtől kezdődően nem tervezhető működési hiány a költségvetésben, az önkormányzatok működési célra csak naptári éven belül visszafizetésre kerülő likvid hitelt vehetnek fel. Továbbá az önkormányzat a likvid hitel kivételével, adósságot keletkeztető ügyletet érvényesen csak a Kormány előzetes hozzájárulásával köthet.

A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatásának elvei alapvetően megváltoztak, a 2013. évi költségvetési törvény új szabályozásával a feladatfinanszírozás rendszere lépett hatályba. A központi költségvetés a kötelezően ellátandó feladatok – a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő - ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy ellátásához a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosság szám alapján nyújt támogatást, mindezek mellett célja a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltségének fenntartása.

Az új feladatfinanszírozási rendszer kialakítása mellett, 2013. évtől feladat-átrendeződés jelent meg a közoktatásban, valamint a szociális ágazatban. Az általános iskola üzemeltetése önkormányzati, a középiskola részben önkormányzati, részben állami fenntartásúvá vált. Január 1-jétől az állam lett a pedagógusok foglalkoztatója, azonban az intézmények épületeinek működtetése, üzemeltetése, a funkcionális feladatokat ellátó személyzet foglalkoztatása, valamint a gyermekétkeztetés maradt az önkormányzatok feladata.

Átrendeződés következtében a helyi önkormányzati szinten ellátott államigazgatási feladatok csökkentek, az ügyek egy része a 2013. január 1-jétől létrejött járási kormányhivatalokhoz

került. A feladat-megszűnésekkel járó forráselvonások nem arányosan történtek, ami előnytelen helyzetbe hozta a helyi önkormányzatokat.

Az új támogatási rendszer nem finanszíroz teljes körűen minden tevékenységet, ezért a településeknek lehetőségük van a működőképesség megőrzése érdekében kiegészítő támogatásként rendelkezésre álló központi forrás, illetve a fejezeti tartalékként funkcionáló keret-előirányzat terhére pályázatot benyújtani.

Polgár Város Önkormányzata 2012, 2013. és 2014. évben is sikeresen pályázott ÖNHIKI támogatásra, ezeket a kiegészítő forrásokat a pályázatban megjelölt működési kiadásokra lehetett fordítani. Ezek a források a folyószámlahitel összegét csökkentették.

A fentiekben ismertetett változásokon túlmenően, az önkormányzatok pénzügyi helyzetére jelentős hatást gyakorolt a 2013. évben megkezdődött és 2014. évben lezárult adósságkonszolidációs folyamat. Ennek kapcsán Polgár Város Önkormányzata működési és fejlesztési célú hitelállománya az állam által átvállalásra került, így a hitelek törlesztésével és annak kamatterheivel a továbbiakban már nem kell az éves költségvetés tervezésekor számolni.

A város évenkénti költségvetéseinek összeállítása kapcsán az egyik legfontosabb szempont, hogy a nevelési, oktatási, illetve városüzemeltetési, közigazgatási, szociális szolgáltatást nyújtó intézmények működőképesek maradjanak, a szolgáltatások színvonala megfelelő legyen, lehetőség szerint emelkedjen.

További célként került megfogalmazásra, hogy ki kell használni a természetes létszámfogyás adta lehetőségeket, annak érdekében, hogy a személyi kiadások csökkenjenek, ugyanakkor az intézmények munkavállalói ne váljanak munkanélkülivé. A bevételek és a kiadások között keletkezett feszültség mérséklése érdekében folyamatosan vizsgáltuk a saját bevételek növelésének lehetőségeit, mely igen szűkösnek bizonyult, a lakosság és az érintettek anyagi helyzetének figyelembe vételével.

Helyi adóbevételek alakulása 2011-2014. között				
	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
összes adóbevétel	235 443 Ft	229 788 Ft	212 759 Ft	279 652 Ft
magánszemélyek kommunális adója	21 143 Ft	21 143 Ft	20 782 Ft	21 797 Ft
helyi iparüzési adó	166 178 Ft	161 103 Ft	166 913 Ft	234 822 Ft
gépjárműadó	41 443 Ft	41 431 Ft	18 685 Ft	18 174 Ft

6.13.1. Helyi iparüzési adó:

Az adóbevételek közül a legmeghatározóbb tétel a helyi iparüzési adóbevétel alakulása. Az adóalanyok számában jelentős változás nem tapasztalható és az adóbevétel is viszonylag kiegyensúlyozottan alakult az elmúlt években, bár ez korántsem az adófizetési morál javulásával, hanem az adóhatóság által indított végrehajtási cselekmények hatékonyságával indokolható. Emelkedett a felszámolásra kerülő vállalkozások száma, mely jelentősen növelte a behajthatatlan kintlévőségek nagyságrendjét.

6.13.2. Magánszemélyek kommunális adója:

A 2011-től 12 000 forintról 9 000 forintra történő adómérték-csökkentés végrehajtását követően egy viszonylag kiegyensúlyozott adóbevétellel számolhattunk ezen adónem tekintetében is, melyet a folyamatos ellenőrzésekkel és feltárásokkal igyekszik az önkormányzat stabilizálni.

6.13.3. Gépjárműadó:

Az adóbevétel 2013. évig stabilan tervezhető volt. 2013. évtől az addig 100 %-ban átengedett központi adóból már csupán 40 % illeti meg az önkormányzatot, 60 % pedig a központi költségvetést. Emiatt az adóbevételi tervet már eleve csökkenteni kellett ezen kieső összeggel és a bevétel alakulása is jól mutatja ennek hatását.

6.14. Vagyongazdálkodás

A Gazdasági Program tartalmazza az önkormányzat tulajdonában lévő, az önkormányzati feladatellátásba bevonni tervezett ingatlanokra vonatkozó elképzeléseket.

A beépítetlen, értékesítésre tervezett ingatlanok körében - a pangó ingatlanpiac miatt – érdeklődés hiányában nem történt előrelépés. Hasonló a helyzet az üresen álló ingatlanok esetében is. Felmértük, Polgár városban közel 300 db üres, értékesítésre váró magánszemély tulajdonában álló ingatlan van, melyből közel 60 beépíthető telek, a többi lakás.

Az önkormányzat az elmúlt években több alkalommal is felmérést készített a tulajdonát képező ingatlan-és lakásgazdálkodási helyzetről. Az önkormányzat a nem lakáscélú helyiségek kihasználásának lehetőségeit rendszeresen vizsgálja. A hasznosítás során figyelembe veszi a kötelező közszolgáltatások biztosításának elsőbbségét, majd a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására törekszik. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanokkal úgy kell gazdálkodni, hogy azok a lehető legésszerűbben szolgálják az önkormányzati feladatok ellátását, a város polgárai életminőségének minél magasabb szinten tartását, lehetőség szerinti emelését. Kiemelt fontossággal bír, hogy a szükséges közszolgáltatások ellátásához (közmű-infrastruktúra, közúthálózat, közintézmények) megfelelő helyszínek álljanak rendelkezésre. Ezen épületek folyamatos állagmegóvását, karbantartását folyamatosan el kell végeznünk, ennek érdekében legalább évente, de szükség esetén év közben is ellenőrizzük az ingatlanok állapotát. Ütmezzük és elvégezzük az évenkénti költségvetésben e célra tervezett összeg terhére a szükséges festési és egyéb karbantartási munkálatokat.

Az ésszerű vagyongazdálkodás érdekében a forgalomképes önkormányzati tulajdonú ingatlanok egy része, amelyekre hosszú távon nincs szüksége az önkormányzatnak, a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon értékesíthetők, értékbecsléssel meghatározott, legalább a minimálisan elrendő eladási áron. Az ilyen ingatlaneladásból származó bevételeket lehetőleg olyan stratégiai ingatlanok megvásárlására kell fordítani, amelyekre szükség van a jövőben.

Az önkormányzat saját feladatainak ellátásához átmenetileg nem szükséges ingatlanok a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon bérbe adhatók, azonban az elmúlt években több alkalommal, bérbeadásra meghirdetett ingatlanokra nincs piaci kereslet.

A helyiségek bérbeadása legfőképpen a Polgármesteri Hivatal Gazdasági Szolgáltató része hasznosítása kapcsán volt jellemző. Ezen túlmenően a közmunka programok elemeként, a kompetencia-képzések lebonyolítása céljára, évente egy-két alkalommal, több hónapra vonatkozóan az önkormányzat használaton kívüli ingatlana, a régi központi orvosi rendelő is igénybevételekre került.

Az éves költségvetés összeállításakor több alkalommal terveztek ingatlan értékesítésből származó felhalmozási bevétellel. Ezek forrásául szolgáltak olyan ingatlanok, telkek megvásárlására, amelyek önkormányzati kötelező feladatot ellátó intézmények pályázati úton

nyert támogatások felhasználásával megvalósított felújításához, bővítéséhez kapcsolódóan váltak szükségessé.

Az önkormányzat igény és szükséglet szerint biztosítja a szociális bérlakásokat, illetve gondoskodik a helyben munkát vállaló szakemberek szolgálati lakással történő ellátásáról. A szociális bérlakás céljából szolgáló ingatlanok a legtöbb esetben évente jelentős összegű felújítást igényelnek, így ezek eladásával az éves bérleti díjjal szemben annál magasabb összegű költségmegtakarítás jelentkezik a Városgondnokság, mint a bérlakások üzemeltetőjénél.

A lakás és nem lakás céljára szolgáló helységek, ingatlanok hasznosításához kapcsolódó rendeletek felülvizsgálata rendszeresen megtörténik annak érdekében, hogy a fizetési feltételek könnyítése mellett a jelenlegi bérlők részére azok értékesíthetők legyenek.

A városunk népesség megtartó erejének növelése érdekében önkormányzatunk továbbra is megfelelő számú, olcsó építési telket biztosít a település több utcájában a helyben letelepedni szándékozó fiatalok számára lakás építéséhez.

Az első lakáshoz jutó fiatalokat lehetőségeinkhez mérten továbbra is vissza nem térítendő támogatással kívánjuk segíteni, melyhez a forrást a város éves költségvetésében a jelentkező szükségletekhez, igénylésekhez igazodóan biztosítjuk.

Az önkormányzat térítés mentesen köteles ingatlant biztosítani a rendőrőrs elhelyezésére, illetve a munkaügyi központok kirendeltségeinek működéséhez.

A településünkön meghatározó szerepet betöltő, közösségi célt szolgáló civil szervezetek, mint a vöröskereszt, valamint a polgárőrség részére is önkormányzatunk biztosít helyiséget olyan ingatlanokban, amely önkormányzati feladat ellátási funkciót nem töltenek be, használaton kívüliek.

A Fonyódligeten található üdülőingatlanok Polgár Város Önkormányzata – három másik település mellett – résztulajdonosa. Az ingatlanban az állami kezelésben lévő rész vonatkozásában - a pénzügyi lehetőségeinket felmérve - meg kell fontolni a három tulajdonos önkormányzat által történő megvásárlásának lehetőségét.

6.14.1. Ingatlanvásárlások

A fentiek okán is, sikerült kedvező áron megvásárolni a tervben szereplő, a Napsugár Óvoda és Bölcsőde mellett lévő két Bessenyei úti ingatlan közül az egyiket. Így lehetővé vált az intézmény előtti beszűkült közterület kibővítése, további parkolóhelyek kialakítása.

Megvásárlásra került az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanon épült Művelődési Ház melletti butik is. Ezáltal rendeződtek a tulajdonviszonyok, mely szintén elképzelésként szerepelt az önkormányzati ingatlanokra vonatkozó hasznosítások között.

Megvásárolta az önkormányzat a Taskó u. 85. sz. alatti ingatlant is, mely régi szándéka volt a képviselő-testületnek a terület rendezése miatt.

6.14.2. Ideiglenes jellegű (provizórikus) használatok

- 6.14.2.1. A Rákóczi u. 105. sz. alatti ingatlan szociális bérlakás és szükséglakás funkciója 2014. szeptember 1-jével megszűnt. A bérlők határozott idejű bérleti szerződéssel a Szabolcs és Toldi utcán vásárolt ingatlanokban kaptak otthont.

- 6.14.2.2. Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok közül a Zólyom u. 5. sz. alatti, volt Gyógyszertár, és a Kiss E. u. 8. sz. alatti épületek, valamint a MATÁV ingatlan biztosította a „Városfejlesztés Polgáron” beruházás időtartama alatt a Polgármesteri Hivatal és az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár elhelyezését, működésének feltételeit. A Zólyom u. 5. sz. alatti ingatlanban jelenleg a Kormányhivatal kirendeltsége működik.
- 6.14.2.3. A Dózsa u. 1. sz. alatti, volt óvoda épületében jelenleg a Polgári Szociális Központ és a közfoglalkoztatás egyik bázisa is működik.
- 6.14.2.4. A Kiss Ernő u. 8. sz. alatti ingatlan átmenetileg a közfoglalkoztatottak képzési helyét biztosítja.
- 6.14.2.5. Hősök út 28.sz alatti (volt ÖNO) ingatlan - jelenleg a belterületi utak közfoglalkoztatási program bázisa - jövőbeni hasznosítása.
- 6.14.2.6. Barankovics tér 7. sz. alatti (jelenleg a Munkaügyi Központ Polgári Kirendeltség által használt) ingatlan jövőbeni hasznosítása

Ezen ingatlanok további hasznosítását az ITS ingatlangazdálkodási tervében kell továbbtervezni.

6.15. A város kapcsolatrendszere

6.15.1. Az Önkormányzat gazdasági kapcsolatrendszere

A város hazai kapcsolatrendszerének fontos eleme a kistérségi településekkel való szoros együttműködés, egyes területeken közös feladatellátás.

- Térségi Járóbeteg-szakellátó (PÉTEGISZ Zrt.)
- Hajdúsági Hulladékgyűjtési Társulás (HHT)
- Hajdúkerületi és Bihari Vízi-közmű Szolgáltató Zrt.
- KORPUSZ 93' Kft.
- Polgári CSEMETE Szociális Szövetkezet

6.15.2. A város szakmai szervezeti és egyesületi kapcsolatai:

- Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ)
- Észak-alföldi Termál Klaszter Egyesület
- Jegyzők Országos Szövetsége (JOSZ)
- Hajdúvárosok Szövetsége

6.15.3. A város hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

- 6.15.3.1. Az elmúlt négy évben tovább erősödött Tiszaújváros Önkormányzatával, intézményeivel és szervezeteivel a testvérvárosi kapcsolat. Megmutatkozik ez a kulturális- és sport rendezvényeken, a városnapokon, a testvérvárosi találkozók kulturális bemutatóján történő szereplésekben.
- 6.15.3.2. A Gazdasági Programban megcélzott határon túli testvérvárosi kapcsolatból Nagykároly várossal sikerült rendszeres együttműködést kialakítani. Kölcsönösen részt veszünk egymás városnap rendezvényein,

sport és kulturális programjain. Az oktatási intézmények is felvették a kapcsolatot a „Határon túl” programokban.

7. GAZDASÁGI PROGRAM 2015-2020

7.1. Az általános célkitűzések

- 7.1.1. A Gazdasági Program további célja, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva, olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Polgár városa élhetőbbé válik.
- 7.1.2. Az önkormányzat elérte, hogy a települések versenyében és a térségi rivalizálásban Polgár megállja a helyét és ez további célja is marad annak érdekében, hogy ideális célponttá váljon mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára. Polgár Gazdasági Programját a fenntarthatóság, a működőképesség, a következetesség, a hatékonyság és a rugalmasság alapelvei között tervezi megvalósítani, amelynek során biztosítja a nyilvánosságot, és az átláthatóságot.
- 7.1.3. Minden döntési javaslatot az elfogadott koncepciók, a jóváhagyott tervek alapján, a biztonságosan működtethető és pénzügyileg finanszírozható konstrukciók kidolgozása mellett kell előkészíteni és előterjeszteni.
- 7.1.4. A települési önkormányzat feladatai között nevesíti az Mőtv. a közbiztonság helyi feladatairól történő gondoskodást. A település közbiztonságát érintő feladatok ellátásában az önkormányzat alkalmazásában álló közterület-felügyelő és településőrök vesznek részt. A közbiztonsági háló működtetése az önkormányzat és partnerei, a helyi rendőrség és Polgárőrség közösen végzett tevékenysége útján valósul meg.
- 7.1.5. A mindenkor gazdasági, pénzügyi és szabályozási keretek között biztosítani kell az önkormányzati intézmények működőképességének fenntartását, a kötelezettségvállalások teljesítését, a megkezdett beruházások, fejlesztések folytatását, illetve az új fejlesztések előkészítését. Ehhez valamennyi területen jól átgondolt, takarékos, a reális szükségletek felmérésével történő tervezés szükséges.

7.2. A célkitűzések megvalósításának általános eszközzrendszere

- 7.2.1. A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:
- 7.2.1.1. a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
 - 7.2.1.2. a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.
- 7.2.2. Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:
- 7.2.2.1. a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
 - 7.2.2.2. az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
 - 7.2.2.3. a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

- 7.2.3. A fejlesztések megvalósítása és a hatékony vagyongazdálkodás érdekében az Önkormányzat folyamatosan áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát folyamatosan vizsgálja. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő kihasználására, a felesleges vagyontárgyak hasznosítására.

7.3. Partnerség

7.3.1. Közfeladat ellátásában részt vevő partnerekkel

Az önkormányzati feladatok megvalósítása során törekedni kell a jó kapcsolat, a partnerség kiépítésére az olyan szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, amelyek a közfeladat ellátásában részt vesznek, így a PÉTEGISZ Nonprofit Zrt, a Hajdúkerületi és Bihari Vízi-közmű Zrt, a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft, a Korpusz 93' Kft, a Polgári CSEMETE Szociális Szövetkezet.

7.3.2. Polgári Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Polgár Város Önkormányzata képviselő testülete a jogszabályi előírásoknak megfelelően az elkövetkező években is biztosítani kívánja a hivatalos helyiség ingyenes használatát, a felmerülő közüzemi díjak fedezetét. A Polgármesteri Hivatal továbbra is ellátja a nemzetiségi önkormányzat könyvelési, költségvetési és beszámoló készítési feladatait, illetve az egyéb adminisztrációs feladatokat. Költségvetésének éves előirányzatát az általános működési célú támogatás, valamint a pályázati úton megszerezhető feladatalapú támogatás képezi.

Együtműködési megállapodásunk szerint végzi a Polgármesteri Hivatal az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatokat. Az önkormányzati feladatok ellátásában különösen a közfoglalkoztatásban valósul meg a két önkormányzat együtműködése.

7.3.3. Civil szervezetekkel

Fontos a civil szervezetekkel való jó együtműködés. Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar megyei Szervezete, a Polgári Polgárőr Egyesület, az Önkéntes Tűzoltó Egyesület, a Polgár Város Alapítványa, a Morotva Vadásztársaság, a Polgári Nyugdíjasok Klubja Egyesület, a Polgári Lovas Hagyományőrző Egyesület „Por Lingvo” Alapítvány, Polgári Lokálpatrióta Mozgalom Egyesület, Polgáriak Polgár Város Közéletéért és Fejlődéséért Egyesület, Élet Virága Egészségvédő Egyesület, Polgár és Környéki Települések Méhész Egyesülete.

7.3.4. Sport és egészségvédő egyesületekkel

A fiatalok egészséges életmódra nevelésében nagyon fontos szerepe van a sportegyesületeknek, így a Polgár Városi SE, a Polgár Város Kézilabda SE, a FUKUDO SE, a Polgári Vízi SE, Tiszaújvárosi Kajak-kenu és Sárkányhajó Egyesület, valamint az Élet Virága Egészségvédő Egyesületnek.

7.3.5. Egyházakkal

Római Katolikus Egyházközség és a Polgári Református Egyházközség vezetőivel rendszeres a kapcsolat, folyamatosan egyeztetünk a város életét meghatározó fejlesztések előkészítésében és megvalósításában, együtműködünk közös városi rendezvények szervezésében.

7.3.6. Pártokkal

Településünkön működő valamennyi párt képviselőivel keressük a kapcsolatot, kérjük véleményüket a város jelentősebb elképzeléseiről, javaslataikat azok végrehajtásához, illetve meghívást kapnak a város ünnepi rendezvényeire.

7.4. Jogszabályi környezet változásai

7.4.1. A gazdasági program összeállításánál szólni kell azokról a hazai és nemzetközi folyamatokról, melyek közvetlenül vagy áttéteken keresztül befolyásolhatják a város lehetőségeit a fejlesztési irányokat. A külső körülmények vizsgálata segíthet abban is, hogy a város felkészülhessen a rá váró gazdasági-társadalmi és környezeti kihívásokra és időben meg tudja fogalmazni - az adottságainak, felkészültségének, kulturális beállítottságának és hagyományainak leginkább megfelelő - saját válaszait a további kiegyensúlyozott fejlődése érdekében.

7.5. A Gazdasági Program küldetése

7.5.1. A Gazdasági Program az önkormányzati feladatrendszerből kiindulva, a társadalmi, gazdasági folyamatok helyi eszközökkel, helyi és külső forrásokból megvalósítható irányadó programjait vázolja fel. A közös városi érdekek mellett kiállva, - a lokálpatrióta szemlélet és a településen belüli együttműködés erősítésével - a lehetőségekhez képest, a település valamennyi erőforrását mozgósítva készíti elő a program végrehajtását.

7.5.2. A logisztikai központ szerepköre Debrecen mellett elsősorban az M3-as és M35-ös autópályák csomópontjához közel fekvő Polgár logisztikai funkciói erősödhetnek.

7.5.3. Debrecen, és a szomszédos Tiszaújváros gazdasági és innovációs potenciálja kihasználásra vár. A megyeszékhely és a szomszédos ipari centrum kiemelkedő kutatási-fejlesztési tevékenysége jó alapot kínál a gazdaságában a tudásalapú, innovatív tevékenységek szerepének erősítéséhez. A program lehetőséget keres a vállalkezési aktivitás és a külföldi tőkebefektetések aránylag szerény jelenlétének növelésére a hosszútávon fenntartható környezetbarát gazdaság létrehozásának igényével.

7.5.4. A munkaképes korú lakosság képzettségi szintjének növelését elsősorban a szakképzésre és a felsőfokú képzésre támaszkodva lehet elérni. Ez a leghatékonyabban akkor segíti a fentebb megfogalmazott gazdasági fejlődést, ha a képzések a helyi gazdasági célok, illetve elsősorban az iparterületen megvalósított, vagy megvalósítani tervezett beruházási-, gazdasági tevékenységek jellegével vannak összhangban. A szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges szolgáltatási funkciók erősítése a gazdasági program fontos része.

7.5.5. A város energiafüggőségének csökkentése érdekében kiemelt cél a megújuló energiák széleskörű alkalmazhatóságának vizsgálata, ezek sorában a „zöld energiák” használatának elterjesztése, illetve az energiahatékonyság növelése. Polgár és térsége a Tiszamenti helyi/kistáji adottságainak és a lokális erőforrások intenzívebb hasznosítása megköveteli a lehetőségek minél pontosabb feltérképezését és kiaknázásuk olyan megtervezését, amivel a lehető legkevesbé sérülnek az érzékeny természeti tényezők.

- 7.5.6. Fontos az előállított mezőgazdasági terményeket feldolgozó ipar megerősödése a kistérségben. A térség természeti adottsága és az itt élő emberek földhöz való ragaszkodása a mezőgazdasági termelésre alapozott gazdaságfejlesztést teszi indokolttá. Az állattenyésztő telepek fejlesztését, a mezőgazdasági termékek további feldolgozását, a raktár kapacitások bővítését, valamint hűtőházak építését szükséges preferálni. Kitűzött célunk, hogy a mezőgazdaság és élelmiszeripar területén Polgár térségi térszervező centrum jellege erősödjön, és az itt megvalósítani tervezett fejlesztések hosszú távon térségi multiplikátor jellegűvé váljanak.
- 7.5.7. Polgár népességmegtartó célkitűzését helyben biztosított foglalkoztatással és az abból szerzett munkajövedelemmel lehet befolyásolni. Ehhez az állami beavatkozás elkerülhetetlen. A kisebb falvakban – a Hajdúhátton, a Hortobágy mellékén, a Tisza-mentén – a szüleink és nagyszüleink által művelt mesterségek újraélesztése, a helyben megtermelt mezőgazdasági termékek feldolgozása, a ház körüli kisállattartás és a szerződött felvásárlás új rendszere, az ehhez kapcsolódó feldolgozó kisüzemek létrejötte mind hozzájárulhatnak a helyben maradás és boldogulás természetes igényéhez. A nagyobb településeken az ipari feldolgozóüzemek korszerűsítése, a szolgáltatói szektor erősítése, a nagyobb élők munkae erő szükséglettel járó beruházások számának növelése szükséges.
- 7.5.8. A táj adottságait meg kell őrizni a következő generációk számára, ezért a térségben olyan ipari gazdasági, mezőgazdasági és ehhez kapcsolódó logisztikai rendszer kialakítása szükséges, amely több szempontból is fenntartható intelligens gazdálkodást valósít meg.
- 7.5.9. Polgár és térségi környezete gazdaságában hagyományosan kiemelkedő szerepet tölt be a mezőgazdaság. A térség felzárkóztatásának kulcseleme lehet Polgár térségi multiplikátor jellegének erősítése elsősorban a nemzetközileg versenyképes, egészséges élelmiszerek előállítása és feldolgozása terén.
- 7.5.10. Térségi szerepkörénél fogva Polgár városának fel kell készülni a magas minőségű élelmiszer feldolgozóipar helyi megtelepedésére, intelligens, környezetbarát alakítására, a minőségi helyi termékek előállításának és kereskedelmének ösztönzésével keresni kell a csatlakozási lehetőségeket az alakuló országos és megyei komplex rendszerekhez, a regionális és makro-regionális gazdasági csomópontokhoz.
- 7.5.11. A gazdasági program kiemelten fontos eleme marad a korábbi években megkezdett és sikeresen végrehajtott programelem, amely a szociálisan leszakadó csoportok felzárkóztatásának segítésére, az esélyegyenlőség javítására szolgáló személyi, tárgyi, infrastrukturális háttérfeltételek biztosítására, illetve a szociális gazdálkodás modellkísérletének beindítására és sikeres folytatására irányul.

7.6. Szegregációs kérdések kezelése

- 7.6.1. Polgáron kevésbé érzékelhetően, de jelen van a szegregáció. A szegregáció és az országos és a lokális társadalmi szerkezet összetett viszonyban állnak egymással. A szegregáció mérését olyan mutató alapján lehetne elvégezni, amely feltárja valamely csoport és minden más csoport közötti elosztási különbségeket, vagy pedig egy feltételezett elosztási normától való elhajlást. A nehézségek általában az olyan

szegregált mikroterek létezésével kapcsolatosak, amelyekben homogénnek tekintett egységek vannak, mint Polgár délnyugati városszéli területein.

- 7.6.2. A szegregáció Polgáron elsősorban az általános életfeltételek, a megélhetési lehetőségek szűküléséből adódik, és ennek tükrében érdemes vizsgálni az etnikai különbségeket. Ebben a környezetben magától értetődőnek tűnik, hogy a társadalmi egyenlőtlenség kérdéseit, egyes közösségek felzárkóztatását egyrészt kulturális alapon, és kulturális kérdésként kell kezelni, másrészt gazdasági kérdésként.
- 7.6.3. Tekintettel arra, hogy a város a szegregációs problémák kezelésére a közeljövőben nagy valószínűséggel nem kap közvetlen (TOP) forrást, a feladat kezelése elsősorban olyan partnerségekben valósítható meg, amelyekben az önkormányzat készséggel vesz részt. Itt elsősorban nem a rendőrség és a polgárőrség együttműködő partnerségére kell gondolni – természetesen arra is – hanem a Polgári Roma Nemzetiségi Önkormányzattal való hatékony együttműködésre.
- 7.6.4. Az önkormányzat számít a Polgári Roma Nemzetiségi Önkormányzatra, az egyházakra, és a civil szervezetek munkájára a prevencióban, képzésben, a szociális hálózatok kialakításában és működtetésében, mentorizálásban. Polgár Város Önkormányzata képességeihez mérten készséggel vesz részt együttműködő partnerként e szervezetek pályázataiban.
- 7.6.5. A szociális problémák kezelése tekintetében Polgár Önkormányzata példamutató munkára törekedett, ezt a munkát folytatni kell.

7.7. A gazdasági program összeállítását befolyásoló tényezők

7.7.1. Országos dokumentumok

- 7.7.1.1. Az Európa 2020 stratégiához Magyarországon a Nemzeti Intézkedési Terv (NIT) illeszkedik. Az Európa 2020 stratégia tagállami szintű végrehajtásának meghatározó eleme az, hogy a tagállamok évente nemzeti intézkedési tervet készítenek, amelyben bemutatják a stratégia fő célkitűzéseire kapcsolódó legfontosabb kormányzati lépéseket.
- 7.7.1.2. Az „Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió – Nemzeti Fejlesztés 2030” (a továbbiakban: OFTK) Magyarország átfogó nemzeti fejlesztési tervdokumentuma. Az ország gazdasági, társadalmi, ágazati és fejlesztési igényeiből kiindulva egy hosszú távú, 2030-ig tartó jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. Ezek alapján kijelöli a 2014-2020-as időszak középtávú nemzeti fejlesztési prioritásait, és szakpolitikai súlypontját, illeszkedve az EU 2020 Stratégiához. Az OFTK képezi a Partnerségi Megállapodás koncepcionális hátterét, megalapozza a fejlesztési források felhasználására irányuló operatív programok tartalmát és irányítja a források felhasználását.
- 7.7.1.3. A kormányzat gazdaságpolitikája: A 2014-2020-as időszakra vonatkozó Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) a magyar gazdasági növekedés ösztönzése miatt jött létre. Az operatív program egyik legfontosabb

célkitűzése, hogy a magyarországi foglalkoztatási ráta elérje a 75%-ot. Ennek érdekében a GINOP öt fő beavatkozási területet határoz meg:

- Foglalkoztatás növelése és munkahelyteremtés
- Vállalkozások, valamint kiemelt növekedési potenciállal rendelkező ágazatok és térségek versenyképességének fejlesztése
- K+F+I tevékenységek ösztönzése és a tudásgazdaság erősítése Integrált infokommunikációs fejlesztések, az Információs és Kommunikációs Technológiai (továbbiakban: IKT) szektor fejlesztése.
- Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságszerkezetre való áttérés támogatása,
- A környezet megőrzése és védelme, és az erőforrás-hatékonyság növelésének elősegítése.

7.7.2. Magyarország a számára 2014-2020 között rendelkezésre álló uniós források felhasználását tíz operatív program keretében tervezi. Az operatív programok illeszkednek az EU2020 stratégiához.

- 7.7.2.1. Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) elsődleges célja a közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig.
- 7.7.2.2. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, azaz az EFOP elsődleges célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez.
- 7.7.2.3. Az EFOP a gyakorlatban nemcsak a szegénység elleni küzdelemből fogja kivenni a részét, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.
- 7.7.2.4. A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) célja, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.
- 7.7.2.5. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, azaz a GINOP egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése.
- 7.7.2.6. A TOP, azaz a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közszférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is.
- 7.7.2.7. A VEKOP, azaz Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program segítségével kívánjuk biztosítani Magyarország egyetlen „fejlettebb” régiójának további fejlődését, gazdasági versenyképességének további növekedését, illetve a régió belüli fejlettségbeli különbségek csökkenését.
- 7.7.2.8. A közigazgatás, és a közszolgáltatási szféra kiemelt fejlesztéseit a Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP) nyomán hajtjuk végre.

Az operatív program ad egyben helyet a 2014-2020 időszakban az ESB alapok végrehajtásához szükséges tagállami funkciók finanszírozásához felhasználható technikai segítségnyújtás forrásoknak.

- 7.7.2.9. A Vidékfejlesztési Program (VP) elsődleges célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.
- 7.7.2.10. A Magyar Halászati Operatív Program (MAHOP) a halászati ágazat támogatási lehetőségeit tartalmazza.
- 7.7.2.11. A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP) elsődleges célja, hogy a leginkább rászoruló személyeket – a szegénységben élő gyermekeket, a hajléktalanokat, valamint a rendkívül alacsony jövedelmű személyeket – megfelelő étkezéshez és alapvető fogyasztási cikkekhez juttassa.

7.7.3. A megyei területfejlesztési operatív program

Magyarország a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan elkötelezte magát egy erős gazdaságélénkítő fejlesztési program megvalósítása mellett, így az ebben az időszokban rendelkezésre álló Európai Unió források és hazai társfinanszírozás 60%-át gazdaságfejlesztésre fordítja. A területi operatív programok ezen gazdaságélénkítő csomag részét képezik. Ezek közül is kiemelkedik a jelentős forráskeretekkel rendelkező, a fejlett Közép-Magyarországi régió kívüli összes megyére kiterjedő Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP).

7.7.3.1. Kisléptékű települési környezetvédelmi infrastruktúrafejlesztések

Akár városi, akár nagyközség és községi jogállású településeken kimutatható probléma a víz- (ivóvíz- és szennyvíz), a belvíz, a hulladékkezelés és egyéb alapvető, környezetvédelmi és életminőség-javító fejlesztések hiánya, vagy részleges megvalósítása.

7.7.3.2. Önfenntartó település

Az intézkedés keretében az alábbi komponenseket kívánjuk támogatni:

- Önkormányzati épületek energetikai tanúsítványainak megszerzése.
- A Települési Fenntartható Energetikai Akciótervek (SEAP) elkészítése.
- Építési, infrastrukturális fejlesztések: A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben, önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználás támogatása.
- Közösségi fűtőrendszerek kialakítása. Energia Info Pont Hálózat (EIPH) kialakítása (szemléletformáló akciók).

7.7.3.3. Kisléptékű közlekedési fejlesztések

Az intézkedések közútfejlesztési projektek megvalósítását is célozzák, amelynek során önkormányzati utak fejlesztése válik lehetővé. Jelentős fejlesztési célterület a kerékpáros közlekedés közösségi közlekedéshez való kapcsolódása, a kerékpáros közlekedési mód integrálása a közösségi közlekedésbe, így fejleszteni szükséges a kerékpáros közlekedést kiszolgáló létesítményeket, infrastruktúraelemeket, gyarapítani kell az őrzött kerékpár-tárolók számát. Jelen

intézkedés keretében azon kerékpárutak fejlesztése történhet meg, melyek nem kerülhetnek támogatásra a hivatásforgalmi és turisztikai célú kerékpárút fejlesztési forrásokból.

7.7.3.4. Szociális alapellátás fejlesztése

Az intézkedés a kirekesztődés mérséklése érdekében támogatja a települési és kistérségi szintű szolgáltatások kialakítását, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális nappali ellátásokat és egyéb szociális alapellátásokhoz kapcsolódó szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek fejlesztését. A településnagysághoz kötötten előírt jogszabályi kötelezettség valamint a települési lakosság igényeihez kapcsolódó szolgáltatások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- a gyermekek napközbeni ellátása
- szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás
- az egyéb szociális szolgáltatásokhoz, a családsegítéshez való hozzáférés biztosítása,
- idősek nappali és bentlakásos ellátása,
- a jelző-rendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás) fejlesztése.

A tervezett támogatandó komponensek az alábbiak:

- a) meglévő szociális intézmények épületeinek infrastruktúra fejlesztése, akadálymentesítése;
- b) eddig más célra használt ingatlan adott szociális ellátásra alkalmas kialakítása, indokolt esetben új építése;
- c) szociális intézmények bővítése, átépítése, felújítása a jogszabályi és a szakmai minimum feltételeknek megfelelően, és az akadálymentesítés szempontjainak figyelembevételével;
- d) szakmai felszereltség korszerűsítése a minimumfeltételeknek megfelelően;

7.7.3.5. Közösségi terek fejlesztése

A városrehabilitáció kiemelt területe, a közösségformálást erősítő terek, létesítmények fejlesztése az érintett lakosság szociális kohéziójának erősítése érdekében. Így a közművelődést szolgáló létesítmények (könyvtárak, közösségi házak, kulturális központok), szabadidős létesítmények, közösségépítést szolgáló egyházi tulajdonú épületek infrastruktúrájának átalakítása, megújítása, továbbfejlesztése és újabbak kialakítása szintén az intézkedés részét képezik. Az elérhető város(rész) központi részét képező közterek, közparkok, közterületi játszóterek, szabadtéri közösségi terek, városi zöldfelületek, gyalogos zónák, mind-mind a közösségépítés fontos helyszínei. Az intézkedés ezért magában foglalja ezek infrastrukturális fejlesztését és megújítását. Az intézkedés keretében a meggyengült közösségi kohézió erősítése érdekében a települések közösségi tereinek megújítása, fejlesztése, szükség esetén újak létrehozása támogatható.

Az alábbi komponensek tervezettek az intézkedésen belül:

- a) múzeumok fejlesztése
- b) könyvtárak fejlesztése

- c) művelődési házak fejlesztése
- d) ifjúsági házak fejlesztése

7.7.3.6. Települési környezet integrált fejlesztése: A települések fejlődésének, a népesség megtartásának elengedhetetlen feltétele azok funkcióinak bővítése, az élhető és egészséges családbarát települési környezet kialakítása. Ennek keretében szükséges olyan települési környezet létrehozása, amely vonzó és biztonságos a kis-gyermekek és fiatalok számára, valamint közlekedési és környezet-egészségügyi szempontok alapján javítja a kisgyermekeket nevelő családok kényelemérzetét. A népesség megtartásához járulhat hozzá a települési funkciók bővítése, az élhető és egészséges családbarát környezet kialakítása, a településbiztonság feltételeinek megteremtése. A cél a közterületek (elsősorban az alulhasznosított, vagy használaton kívüli területek) újbóli településszerkezetbe illesztése, funkcióváltásának elősegítése. Az intézkedés keretében a településközpontok, funkcióhiányos településrészek megújítása kerül támogatásra, ahol előtérbe kerülnek a családok számára vonzó és biztonságos feltételek megteremtése, és a klímaadaptációs szempontok. Az intézkedés keretében fenntartható köztér-rehabilitáció és közterület-felújítási fejlesztések valósulnak meg. A beavatkozások eredményeként vonzó települési környezet és infrastruktúra alakítható ki. A jobb és biztonságosabb települési környezet hozzájárul a település-szerkezet javításához, megteremtődnek a helyi közösségi élet előfeltételei. Az élhető település megteremtése, a városépítészet és az épített környezet minőségének fejlesztése az alábbi komponensek mentén tervezett:

- a) Közterek, parkok, játszóterek, közösségi terek, települési zöldfelületek felújítása, bővítése, kialakítása, minőségi utcabútorok elhelyezése
- b) Gyalogos zónák, sétálóutca, forgalomcsillapított közlekedési övezetek kialakítása
- c) A szelektív hulladékgyűjtés infrastrukturális feltételeinek kiépítése, gyűjtőszigetek kialakítása, eszközbeszerzés
- d) A település életében meghatározó, köztulajdonban lévő tárgyi, építészeti, műemléki értékek érték-megőrző felújítása, fejlesztése, (új) funkcióval történő felruházása, a műemlékhez méltó épített környezet kialakítása, történeti parkok, kertek felújítása
- e) A közterületek és közintézmények rendjének és a biztonságának a növelése érdekében továbbra is szükséges a térfigyelő kamerarendszer működtetése illetve pályázati források bevonásával indokolt annak bővítése

7.8. A település adottságai, és a lakosság igényei

7.8.2. A járási szintű kisváros mikro-agglomerációs környezetének igényei

7.8.2.1. A kistérség fejletlen helyzetének egyik oka, hogy Hajdú-Bihar megye periferiáján helyezkedik el. Igaz, földrajzi pozíciójának köszönheti azt is, hogy keresztülhalad rajta (sőt, területén – csomóponttal, lehajtókkal – el is ágazik) az M3-as autópálya. A Budapest-agglomerációból való könnyebb megközelíthetőség ígéretes kitérési pontként szolgált elsősorban az ipari park fejlődésében, és jelentősen javította a kistérségből hiányozó, jövedelemtermelő, munkahelyteremtő, prosperáló vállalkozások megtelepedésének esélyeit.

- 7.8.2.2. 2013. január 1-jével megszűnt a Polgári Kistérség Többcélú Társulása a képviselő-testületek közös akaratával. Ezzel nem csökkent jelentősen a város térségközponti szerepe. A Központi Orvosi Ügyelet folyamatosan ellátja a térségi feladatát. A PÉTEGISZ Zrt. működése során 8 településre kiterjedően látja el feladatát. A feladat-átrendeződések következtében újra át kell gondolni a térségi partneri kapcsolatokat.
- 7.8.2.3. A térségi partneri kapcsolatok kialakítása terén nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy Polgár 2013. január 1-ig a kistérség közigazgatási szempontú központjaként funkcionált, mivel betöltötte vonzáskörzetének közszolgáltatási, oktatási, egészségügyi, kereskedelmi és idegenforgalmi központi szerepét. A térszerkezeti pozícióját tekintve azonnal érzékelhető, hogy a Hajdúnánási Járás kialakítása a járási székhely elhelyezkedése miatt nem szerencsés elsősorban a távolság, és a két város közötti településhiány miatt.
- 7.8.2.4. Polgár járási szintű kisváros térszerkezeti jelentőségét történelmi hagyományai adják. Nem véletlen, hogy 1950-1970-ig annak ellenére, hogy Polgár község rangú település volt, mégis járási székhelyként működött, amelyhez Egyek, Görbeháza, Polgár, Tiszacsege, Újszentmargita nagyközségek, valamint az újtikosi körjegyzőség községei tartoztak. A járások 1970. évi megszüntetése után Polgár - Újtikos - Tiszagyulaháza községek közös tanácsú nagyközséggé szerveződtek. Ez a közigazgatási forma jónak és időtállóan bizonyult, egészen 1991. január 1-ig, amikor Újtikos és Tiszagyulaháza önállósult és ettől az időponttól mindkét volt társközség önálló önkormányzattal rendelkezett. 1992-ben Folyás is önálló község lett. A polgári nép kollektív tudatában mindig erősen élt a mezővárosi, a hajdúvárosi, valamint a járásszékhelyi múlt, az autonómiára, a helyi, térségi vezető szerepre való törekvés.
- 7.8.2.5. Polgár, ma járási szintű kisvárosi rangú település - a Hajdú-Bihar megye járásainak felosztására jellemző kétpólusúságban – a Hajdúnánási Járásban önálló térszerkezeti pólus.
- 7.8.2.6. A térségen kívül fekvő, de Polgártól főútvonalon csak 8 km-re elhelyezkedő Tiszaújváros szerepe meghatározó a foglalkoztatás szempontjából, becslések szerint minden második munkavállaló Tiszaújvárosban kap munkát. A térségi mobilitás szempontjából rendkívül fontos lenne a két város közötti, és a térségen belüli, a településeket összekötő kerékpárút megépítése. A kerékpárút megépítésével a Tiszaparton a töltésen megépíteni tervezett Eurovelo II. kerékpárút hálózathoz való csatlakozással Polgárkerékpár-turisztikai célterületi funkciója is erősödhet.
- 7.8.2.7. A 2008-ban elindult gazdasági válság negatív következménye, hogy Magyarországon az utóbbi években jellemzően felerősödtek a túlkínálati munkaerőpiac jelenségei. A jelenség lényegi eleme, hogy elsősorban a középfokú, és az annál alacsonyabb képzettséggel rendelkező rétegek vagy nem kapnak munkalehetőséget, vagy jellemzően csak tartósan alacsony munkabérekért dolgozhatnak. A felsőfokú végzettségűekkel is hasonló a helyzet, azonban mobilitásuk aktívabb, az elvándorlásuk számottevő mértékű. A kistérségre általánosan jellemző a fiatalok elvándorlása, az öregedési index magas. A tartós munkaerő túlkínálati piac és az alacsony munkabérek konzerválják a szegénységet. A térségi központi szerepű

Polgáron a térség többi településéhez képest jóval kedvezőbb a helyzet, amely az utóbbi évek sikeres várospolitikájának a következménye, azonban a munkanélküliség Polgáron is probléma.

- 7.8.2.8. Hosszú távon továbbra is elérendő célként tűzi ki a város, hogy miközben lakói számára élhetőbbé, a befektetők, az idelátogatók számára vonzóbbá válik, továbbra is képes e központi szerepével járó feladatok biztonságos, minőségi teljesítésére, továbbfejlesztésére, valamint képessé válik térségére érdemi gazdaságfejlesztési hatást is gyakorolni.
- 7.8.2.9. A járási szintű szerepkörök teljes körű betöltéséhez Polgár megfelelő térségi adottságokkal rendelkezik, ugyanakkor csak jelentős nagyságú finanszírozási források biztosítása, megszerzése mellett lehetséges vonzáskörzetére tényleges, érdemi hatást kifejteni. Erre lehetőségek adódtak, részben az eddig működő Új Magyarország Fejlesztési Program, valamint az új kormányzati politika által kidolgozásra kerülő Új Széchenyi Terv Program adekvát területeihez való kapcsolódás révén.
- 7.8.3. Szociális és munkahelyteremtő tevékenység erősítése a negatív demográfiai jellemzők felszámolására. Az elvándorlás – főleg a fiatalok körében érzékelhető szülőföld elhagyás – lassítása, megállítása elsősorban a gazdasági szereplők munkahelyteremtésével illetve a közsféra értékteremtő közmunkaprogramjaival lehetséges.
- 7.8.4. Kiemelt figyelmet kell fordítani a fiatal polgári családok helyben maradására, a letelepedésük segítésére, az első lakáshoz jutási támogatás fenntartására, a lakáshoz jutási körülményeik javítására.

Megállapítható, hogy a természetes elhalálozás és a születési számok közötti arányszámnak megfelelően, valamint a migrációs folyamatok következtében, a város lakosság száma lassú fogyásnak indult. Míg 2010-ben Polgár város népessége 8330 fő volt, 2014. december 31-i adatok alapján lakónépességünk 8047 fő. A negatív tendencia felszámolása érdekében Polgár a továbbiakban is folytatja hagyományos szociális és munkahelyteremtő tevékenységét.

7.8.4.1. Szociális ellátórendszer

Összességében megállapítható, hogy Polgár Város Önkormányzata kiemelt feladatként kezeli a településen élő idős, nehéz helyzetben lévő, segítségre szoruló beteg emberek sorsát. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a gyermekeket nevelő családokra, álláskeresőkre, az időskorú, az egészségügyi problémákkal küzdő, hátrányos helyzetű, nehéz szociális körülmények között élő lakosokra, szociális ellátással segíti az arra rászorulókat.

A szociális ellátások rendszerét illetően 2014. évben jelentős változások történtek. Az Országgyűlés első lépcsőben elfogadta az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokat, majd 2014. január 1-jétől újra módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban: Gyvt.) egyes rendelkezéseit, mely alapján megszűnt az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívül gyermekvédelmi támogatás, helyettük egységes segélyformaként az önkormányzati segély került bevezetésre.

- A szociális ellátások rendszerét illetően 2015. évben is jelentős változások történtek. Az Országgyűlés a 2014. december 15-ei ülésnapján elfogadta Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvényt. A törvény 2015. március 1-jétől módosította az Szt. egyes rendelkezéseit, melynek következtében a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. Megnőtt a helyi önkormányzatok felelőssége a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításával. A jogszabályváltozásból eredő 2015. március 1-jétől megvalósult átalakítás fő elemei az alábbiakban foglalhatók össze:
- Fentiek alapján 2015. március 1-jétől a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások közül Polgár Város Önkormányzata az alábbi kötelező ellátási formákat nyújtja:
 - rendkívüli települési támogatás eseti jelleggel,
 - rendkívüli települési támogatás meghatározott időszakra,
 - havi gyógyszerkiadások viseléséhez,
 - gyógyászati eszközbeszerzésre,
 - elhunyt személy eltemetésének költségeihez való hozzájárulás céljából,
 - gyermekvédelmi támogatásként),
 - köztemetés.

Önkormányzatunk a szociális ellátások változása miatt, új szociális rendeletet alkotott, mely alapján, széles palettán nyújtja a települési támogatásokat:

- temetési költség viseléséhez nyújtott támogatás
- gyógyszer-támogatás
- szociális étkeztetés támogatása
- házi segítségnyújtás támogatása
- bérlettámogatás
- tüzelőanyag támogatás
- életfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzet
- lakhatással kapcsolatos támogatás
- személyszállítási díjkedvezmény
- szennyvízbekötés támogatás

Ezen támogatások kizárólag önkormányzati saját bevételből kerülnek finanszírozásra.

Fejleszteni szükséges az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Elvi megvalósításának alapjait a szociális szolgáltatás-tervezési koncepció jól megfogalmazza: minőségi újszerű szociális-egészségügyi szolgáltatások bevezetése az otthonában élő lakosság részére. Ennek keretében az idősök igényeihez, szükségleteihez szabott, akár a lakásukról igénybe ehető szolgáltatások bevezetése, működtetése a fontos. A város fontos szociálpolitikai fejlődési iránya lehet a házi gondozás, házi segítségnyújtás fejlesztése egyrészt otthonápolási szolgálat megszervezésével, illetve a hospice szolgálat bevezetésével.

Az idősök nappali ellátásának intézményi keretei között új irány lehet a demens, idős lakosság ellátása. A településen élő magas fogyatékos létszám miatt átgondolandó a szociális foglalkoztatás kialakítása az intézmény keretein belül.

A fenti célok megvalósításához azonban elengedhetetlen, hogy hozzájussunk olyan pályázati lehetőséghez, amely a szociális alapellátás fejlesztését célozza meg. Sajnos az elmúlt időszakban nem volt erre lehetőség, és a közelmúltban kiírt pályázatok sem tartalmazzák ezt.

A bölcsődétől az idősgondozásig minden területen számolnunk kell a lehetőségekkel azokat maximális mértékben ki kell használnunk. A munkába be kell kapcsolni minden megszerezhető forrást – állami támogatást, pályázatokat, ha kell saját erőt -. Tájékozottnak kell lenni a lehetőségekről, kihasználni a kapcsolati tőke, valamint a más településekkel történő együttműködést.

7.8.5. Küzdelem a munkanélküliség ellen

A regisztrált munkanélküliek száma 2010. év adatához képest növekedést mutat, bár a 2011. év kimagasló értékéhez képest, az elmúlt évben csökkenés tapasztalható. A statisztikai adatok alapján, Polgáron az álláskereső aránya a munkavállalási korú lakossághoz viszonyítva minden évben eléri a 15 %-ot. Ebből eredően a város egyik legnagyobb gondja a munkanélküliség és az ezzel járó szociális problémák kezelése.

7.9. Önkormányzati feladatokhoz kötődő fejlesztések

7.9.1. Modern közigazgatás

A megfelelő színvonal biztosítása érdekében szükséges:

- a szolgáltató és ügyfélbarát közigazgatás továbbfejlesztése,
- az információs szolgáltatás működtetésének bővítése.

A tárgyi, informatikai fejlesztés nagyobb volumenét jelenti a folyamatosan változó jogszabályokhoz való igazodás. Mindemellett fontos a közszolgálati dolgozók jogszabályismeretének, képzettségének naprakész szinten tartása. Az önkormányzat feladata a helyi adópolitika rendszeres felülvizsgálata az önkormányzatok állami támogatásának függvényében. Folyamatos figyelmet kell fordítani az adóhátralékok hatékonyabb behajtására.

7.9.2. Településfejlesztés, településrendezés

Mindenképpen indokolt a város közigazgatási területére vonatkozóan - összhangban az országos területrendezési tervről (a továbbiakban: OTrT) szóló többször módosított 2003. évi XXVI. törvény előírásainak figyelembevételével – a településrendezési eszközök felülvizsgálata és módosítása az alábbiakban felsoroltak miatt:

7.9.2.1. A jelenleg érvényes településrendezési eszközök terület felhasználási szempontból az érvényes előírásoktól és követelményektől jelentős eltéréseket tartalmaznak:

- A jelenleg érvényben lévő OTrT már nem tartalmazza a város igazgatási területén átmenő nemzetközi gyorsvasút tervezett nyomvonalát, így feleslegessé vált a Tiszai tanyáknál jelentkező építési igények szabályozási terv szerinti korlátozása.
- A Natura 2000 természetvédelmi területek változása miatt a tényleges állapotoknak megfelelően kell a külterületi övezeti határokat megállapítani.
- A feltételezhető régészeti lelőhelyek helye pontosításra és átvezetésre szorul. Az átvezetést követően az építési lehetőségek is megváltozhatnak.

- Az ipari övezetekbe sorolt mezőgazdasági üzemeket különleges területté kell átsorolni és egyedileg szabályozni szükséges.
- A meglévő és lakott tanyás területek szabályozása hiányzik.
- Polgár város közigazgatási területén szükséges a tanyás térségek kijelölése, mivel a jelenleg érvényes OTrT ezt lehetővé teszi.
- Az állattartásról szóló rendelet hatályaon kívül helyezése miatt az állattartó melléképítmények elhelyezését a Helyi Építési Szabályzatban lehet meghatározni.
- A jelenleg érvényes HÉSZ olyan követelményeket is tartalmaz, melyre az önkormányzatok felhatalmazását a jóváhagyás óta a magasabb rendű jogszabályok megszüntették.
- A felsoroltak ismert problémák, de a gyakorlatban, tervezés közben még több, előre nem látott probléma is megoldásra várhat, ami a tervezés és egyeztetés során derülhet ki.
- A felsoroltakon kívül további módosítások is szükségessé válhatnak:
 - o A piac jelenlegi helyének felülvizsgálata (parkoló hiány, megoldatlan környezeti problémák a lakóterület közelsége miatt).
 - o A lakóterületekbe ékelődő gazdasági területek tevékenységi körének szabályozása, mivel azok üzemelése a lakó-rendeltetés szomszédsága miatt állandó konfliktusok forrása lehet.
 - o A védett településközpont területén az infrastruktúra hálózat rendezésével kapcsolatos HÉSZ előírások módosítása, (fokozatos áttérés a csapadékvíz zárt elvezetésére és az elektromos légvezetékek helyett földkábeles hálózat kiépítése)
 - o A régészeti park és a város közötti kapcsolat kialakítása (autóbusz és kerékpáros közlekedés megoldása) ezáltal a régészeti park intenzívebb bekapcsolása a város életébe.
 - o A gyógyfürdő és üdülőterület fejlesztése, rendezése, turisztikailag vonzóbbá tétele.
 - o A város sportlétesítményeinek a működtetése, épületeinek folyamatos karbantartása, pályázatok segítségével fejlesztése.
 - o A város „szélső” utcáinak, külső területeinek, a perifériás részeinek arányos fejlesztése
- A problémákat egy mindenre kiterjedő felülvizsgálat tudja csak megfelelően kezelni. A településrendezési eszközök felülvizsgálatát az is indokolja, hogy a jelenlegi terv a 2000. év előtti alaptérképre van kidolgozva.
- A több mint egy évtized alatt bekövetkezett változások miatt a rendezési terv módosítását új hiteles, digitális alaptérképre szükséges elkészíteni.
- A leírtakon túl valószínűsíthető, hogy a felülvizsgálat során jelentkező lakossági igényeket is figyelembe kell venni.
- A településrendezési eszközök módosításakor a legteljesebb nyilvánosságot kell biztosítani a partneri egyeztetés szabályainak betartásával.
- A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 16. § (1) bekezdés előírja, hogy a településszerkezeti tervet legalább 10 évente, a helyi építési szabályzatot legalább 4 évente áttekinti és dönt arról, hogy továbbra is változatlan

tartalommal alkalmazva módosítja, vagy újat készít. A leírtak alapján a településrendezési eszközök helyett újat szükséges készíteni.

- A Korm. r. 45. § (1) bekezdésben foglaltak lehetővé teszik, hogy a 2012. december 31-én hatályban lévő településrendezési eszközök 2018. december 31-ig alkalmazhatók. Ezért az új településrendezési eszközök készítésének elindítását 2016. április hónapban meg kell kezdeni, hogy azt 2018. december 31-ig hatályba lehessen léptetni.

7.9.3. Településüzemeltetés

A településüzemeltetés a helyi közszolgáltatásokat biztosító humán és anyagi infrastruktúra folyamatos működését elősegítő igazgatási, jogi, gazdálkodási és szolgáltatási tevékenység.

A közszolgáltatásokkal szembeni követelmények:

- általános hozzáférhetőség (minden állampolgár jogosult igénybe venni)
- szolgáltatás folyamatos nyújtása (minden állampolgár részére nyújtani kell)
- szolgáltatás magas minősége (a minőséget befolyásoló tényezők meghatározása)
- szolgáltatások folyamatos monitoringja
- reális ár (megfizethető ár, indokolt költségek, ésszerű nyereség)
- szolgáltatás biztonsága
- átláthatóság
- megfelelő fogyasztóvédelem.

Település üzemeltetés tulajdonképpen települési infrastruktúra üzemeltetés. Települési infrastruktúra olyan infrastruktúra elemek összessége, amelyek a település zavartalan működéséhez, fejlődéséhez szorosan kapcsolódnak.

Belterületi utak felújítása tekintetében a kátyúzások mellett a szakaszos teljes felületi lezárásokat helyezük előtérbe. Az utak állapotában minőségi javulás csak ezzel a megoldással érhető el. 2015. évben tervezzük a Mátyás út és Kolozsvári út teljes felületi szélességeiben mintegy 750 m hosszban szakaszos felület felújítást. A következő években szükséges lesz Szabadság utca szélesítése és teljes felületi lezárása a Kun utcáig. A Széchenyi utcát a Taskó utcáig ugyancsak szükséges szélesíteni és felületében új aszfaltréteggel ellátni a hosszirányú süllyedések miatt.

A Gorkij fasort a hossz- és keresztirányú talajmozgások miatt útalap megerősítéssel újra kell aszfaltozni.

Komplex felújítást igényel a Báthory utca (piac mögött) közműkiváltások, csapadékvíz elvezetés, járda, parkolók felújítása és piaci közlekedés szempontjait figyelembe véve.

A szennyvíztelepi út, mint a város egyik megközelítési útja, illetve az üdülő övezet megközelítésére szolgál, szintén beavatkozást igényel.

Intézményi infrastruktúra és lakásállomány

- egészségügyi intézmények
- oktatási intézmények
- igazgatási intézmények
- egyéb intézmények
- önkormányzati bér és szolgálati lakások

Műszaki vonalas és területméretes infrastruktúra

Közmű létesítmények

- vízellátás (ivó, tüzi, locsolási, ipari, termál)
- vízvezetés (szenny és csapadékvíz)
- felszíni vízrendezés, belvíz, árvíz
- villamos energia ellátás
- földgáz ellátás
- távhő ellátás
- elektronikus hírközlés

Közlekedési létesítmények

- utak
- járdák
- parkolók
- hidak

Közparkok, közterületek

- zöldfelületek
- fasorok
- sövények
- virágfelületek
- burkolt terek
- játszóterek
- temetők
- parkerdők

A város zöldfelületi rendszerének felújítását és kibővítését a központi belterületen folytatni kell. A város főterének megépítése után megtervezésre kerültek azok az akcióterületek, amelyek a bővítés irányait és területeit meghatározzák, szervesen kapcsolódnak a már kivitelezett közterületi rekonstrukciókhoz.

A Kiss Ernő utca gyalogosforgalmi járdafelülete felújításra kerül, mellette új fasor kerül telepítésre. A hosszabb távú koncepció az egész utca „sétálóutca” kiépítését feltételezi, ami a Zólyom utca folytatásában kapcsolódik a főtérhez. A teresítés szerves részét képezi a volt Tarka-Barka üzletház előtti zöldfelület rekonstrukciója, mely ugyancsak része a bővítésnek. Az OTP előtti, jelenleg körbekerített zöldterület a következő eleme a központi belterület zöldfelületi rekonstrukciónak, majd pedig a templomkert kinyitásával (sövény kiszedése) teljessé válhat a térélmény. Az OTP irányába a Honvéd utcán a piac sarkáig, valamint a templomkert mellett a Móricz Zs. utcáig térkőburkolatos gyalogos közlekedő út épül. A tervezési terület része még az autóbusz állomás üzletszigetének hátsó térfal felületeinek növénytakarással való oldása.

A végleges központi teresítést a volt 35-ös számú útnak a Piacsor sarkától a Sörbárig terjedő szakaszának csillapított forgalmú sétálóúttá történő beintegrálása jelentheti.

A tervek között szerepel a központi belterületen túlmutatva a Taskó úti park zöldfelületi megújítása, melyre reális lehetőség nyílik 2015. évben, miután elbontásra kerül a Taskó u. 85 sz. alatti lakóingatlan.

2015.-2016. évben további virágtartó ládák és hulladéktároló edényzetek kerülnek kihelyezésre a Templomkert sarkától egészen a Piaci üzletsor végéig, illetve az autóbusz állomás felújított térburkolatain. Növeljük a virágosított felületek nagyságrendjét, nyári és őszi virágkiültetésekkel színesítjük a közterületeket, amelyet saját virágfóliában termelünk meg. 2015. évben közel 13.000 tő egynyári virág és több mint 20.000 tő őszi árvácska kerül kiültetésre.

Köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása

Polgár Város Önkormányzata folyamatosan ápolja, karbantartja és bővíti a város zöldfelületeit. A „Tiszta, rendezett, virágos Polgár” program megvalósításához igénybe veszi a közmunkaprogramok által adódó lehetőségeket. A helyi közutak és tartozékainak, közparkok és egyéb közterületek fenntartását, gépjárművek parkolásának biztosítását Polgár Város Önkormányzatának Városgondnoksága látja.

A közvilágítás fenntartása és fejlesztése során alapvető szempont az energiatakarékosság, amely elsősorban az energiatakarékos berendezések alkalmazásában nyilvánul meg. Az energiatakarékos közvilágítás a technikai fejlődéssel olcsóbb üzemeltetési költséget jelent.

Az önkormányzat az elkövetkezőkben is pályázni kíván közútjai, karbantartására, felújítására, járdák, térburkolatok karbantartására utépítésre, tekintettel arra, hogy rendelkezésre álló saját források szűkösek.

7.9.4. A közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése:

A közterületek, intézmények elnevezése több szempont együttes mérlegelésével és a nyilvánosság bevonásával, közmegegyezéssel történik, jellemzően az alábbi szempontok szerint. Személyhez kötődő nemzetközi, országos, helyi jelentőségű történelmi esemény Helytörténethez kapcsolódó, elsősorban a lokálpatrióta szellemhez kapcsolódó személy vagy esemény településtörténeti, vagy tájtörténeti szempontból tradicionális elnevezés.

A közterületek elnevezésénél figyelembe kell venni az MötV-ben foglaltakat.

7.9.5. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások

Az egészségügyi alapellátások keretében a háziiorvosi, gyermekorvosi, fogorvosi körzet, védőnői szolgálat, iskola-egészségügyi és ügyeleti ellátás lakosság igényeihez igazodó színvonalas működtetéséről gondoskodik az önkormányzat. A járóbeteg szakellátás az egészségügyi szakellátások széles palettáját nyújtja az ellátási területéhez tartozó települések lakosai számára.

Az egészségügyi alapellátások – úgy, mint háziiorvosi és fogászati ellátás, védőnői ellátás – a város lakosai számára biztosítottak, míg a járóbeteg szakellátás Polgár és vonzáskörzetében betöltött térségi szerepét bizonyítja.

7.9.6. Óvodai ellátás

A Móra úti óvoda biztonságos kerítése és parkolási lehetőségének megoldása is áthúzódott erre a ciklusra. A Napsugár Óvoda férőhelybővítése pályázat folyamatban van. A székhely óvoda udvarának kialakítása részben történt meg, hiányzik a parkosítás, ütéscsillapító téglák elhelyezése, és a Népegészségügyi Intézet által javasolt homokozó takarók beállítása, mindez megoldásra váró feladat.

A bővítés szükségszerűségét a lakossági igények figyelembe vétele mellett az óvodai beiratkozást szabályozó törvényi előírások is előírják.

7.9.7. Kulturális szolgáltatás

A különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása megvalósítására az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár szolgál.

Az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár számos programot rendez meg, és lehetőséget ad különböző szervezeteknek rendezvényeik lebonyolítására, működését nagyban segítik a közfoglalkoztatott munkatársak.

Az intézmény otthont ad állandó, és időszakos kiállításoknak. Megrendezésre kerülnek bálók, könyvbemutatók, évfordulók, konferenciák, céges rendezvények egészségmegőrző programok, egyéb rendezvények.

Az intézményben Árvácska Népdalkör Tiszavirág Citerazenekar, Egészségmegőrző torna, Foltvarró kör, Kacagó Bábesoport Tisza Dráma- és Táncszínház, Tai-Chi Chuan, Jóga, Air Dance, Zumba, Mazsorett csoportok működnek. Nagy hangsúlyt kap a kulturális értékek ápolása, megőrzése, megismertetése, e területek színvonalas bemutatása. A művelődési ház a városi rendezvények egy részének hangosítását az A&V Kom Bt - vel való szerződés alapján végzi.

Az identitást erősítő, hagyományőrző programok, fesztiválok és ünnepek megrendezésére a 2015-2020 közötti időszakban is pályázati források igénybevitelével kiemelt figyelmet kell fordítani.

7.9.8. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

A gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek napközbeni ellátása, szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás, valamint az egyéb szociális szolgáltatásokhoz, a családsegítéshez való hozzáférés biztosítása, idősek nappali és bentlakásos ellátása, a jelző-rendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás folyamatos fejlesztő munkát igényel. Az intézményi konyhák fejlesztésére ki kell használni a pályázati lehetőségeket.

A társadalmi és gazdasági változások egyre több olyan intézmény meglétét teszik szükségessé, amelyek a gondozást komplex módon valósítják meg. Törekedni kell az idős ember otthoni környezetben tartására, de ha elkerülhetetlen az intézménybe kerülése, olyan intézményi légkört kell megteremteni, amelybe az idős ember a legkisebb lelki sérüléssel tud beilleszkedni.

Alapellátás és szakellátás intézményi háttere, az otthon közeli ellátás, az időskorúak nappali otthona és a bentlakásos szociális otthon intézmény fejlesztése valósulhat meg. Első ütemben 2014-2015. között a Zólyom utca 5 sz. (volt gyógyszerár épülete) alatti ingatlanban a feladatellátás intézményi hátterét, 50 millió Ft forrásból tervezzük megvalósítani. Második ütemben tervezzük megvalósítani 2016-2017. között egy 60 férőhelyes (demens, alap és emelt szintű idősgondozást céljára szolgáló) épület megépítését. A beruházás mintegy 650 millió forint uniós támogatás felhasználásával a Kiss Ernő út 8. sz. (volt orvosi rendelő és szomszédos önkormányzati telek) ingatlanon valósulhat meg

A Zólyom úti Általános Iskola felújítása: a fejlesztés első része az épület energetikai korszerűsítése (nyílászárók cseréje, tető és homlokzati hőszigetelés és fűtési rendszer korszerűsítése) 2014-2015 évben a KEOP pályázatból, 150 millió forint támogatással valósulhat meg.

A fejlesztés második része (épületgépészet, akadálymentesítés, konyha és étterem felújítása, belső átalakítások és új sport és rendezvénycsarnok építése) 2015-2016-ban az EFOP 450 millió forintos pályázati támogatásából valósulhat meg.

József Attila Gimnázium és Szakképző Iskola felújítása: az EFOP pályázatra benyújtandó 200 millió forint forrás biztosításával 2016-2017 évben teljesülhet.

7.9.9. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az ingatlan általában telekből, épületből, földterületből és építményből áll. Ezek jelen lehetnek együtt, de külön-külön is egy-egy ingatlan vonatkozásában. Természetesen ide sorolandók az alapeseten kívül a különböző ingatlanok, lakóépületek, telkek, lakások, építmények, ipari épületek, kereskedelmi egységek, mezőgazdasági földek-szántók, legelők, erdők, szőlők, gyümölcsösök, művelés alól kivett területek, stb.

A települési ingatlanpolitika a települési önkormányzatoknak a településen található ingatlanállománnyal kapcsolatos stratégiai céljait, illetve a megvalósítás eszközeit foglalja magában. A települési ingatlangazdálkodás az önkormányzatok ingatlantulajdonosi szerepköréből levezethető tevékenységek gyűjtőfogalma.

A települési ingatlanokkal kapcsolatos gazdálkodási tevékenységet három aspektusból érdemes megvizsgálni: jogi tekintetben az ingatlan tulajdonviszonyai, gazdasági értelemben a fejlesztés, hasznosítás funkcionális kérdései, valamint az üzemeltetés, fenntartás szempontjából.

A települési lakáspolitikának egyik fontos feladata az arra rászoruló lakáshoz jutásának elősegítése leginkább bérbeadás formájában. Ezen kívül megfelelő pénzügyi források rendelkezésre állása esetén az önkormányzat lakáscélú támogatást nyújt.

Az önkormányzati lakásvagyont az önkormányzati tulajdonban lévő lakások jelentik. Ezek megfelelő műszaki állapotának megőrzésével, a rendeltetésszerű használatával az önkormányzatnak, mint tulajdonosnak foglalkoznia kell. A lakóház fenntartással kapcsolatosan az építésügyi törvény előírásai irányadóak.

Az önkormányzat épületállományát általában két fő csoportra bonthatjuk, az egyik a közfeladatok ellátását szolgáló középületek, a másik pedig az önkormányzati lakásállomány. Mind a két típusú épületállományra igaz az az állítás, hogy állaga, használhatósága, karbantartottsága akkor garantálható és őrizhető meg, ha az épületek funkcionalitása, kihasználtsága, lakottsága folyamatosan, hosszú távon biztosított.

Arra kell törekednünk, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő középületeinket közösségi funkciókkal ruházzuk föl, még akkor is, ha ez különösebb bevételi forrást nem is keletkeztet, viszont az épületeink állagmegővését, külső-belső alapvető karbantartását, közüzemi hálózatban való üzemben tartását elősegítik. Nem lehet közömbös az önkormányzat, mint tulajdonos számára, hogy ezek a középületek, amelyek jórészt a városközponti belterületén helyezkednek el, milyen városképi értékkel, és milyen használati értékkel bírnak. (volt Orvosi Rendelő, volt Matáv épület, Gimnáziumi konyha, volt ÖNO területe, a hamarosan megüresedő Munkaügyi Központ épülete, stb.) Az sem lehet közömbös az önkormányzat számára, hogy olyan, nem

önkormányzati tulajdonú épületek mutatnak negatív példát a város közepén, mint a volt ÉVISZ épülete, a Polonkai ház, az autóbusz kihajtónál a félig felfalazott épület, vagy akár a volt Tarka-Barka üzletház. A funkcionális használat hiánya, mint környezetromboló hatás fedezhető fel ezen ingatlanok környezetében.

Az önkormányzati lakásállomány is felújításra szorul. A 40-50 évvel ezelőtt alkalmazott technológiák, építési anyagok elavultak, korszerűtlenek, festési munkálatokon és hibaelhárításokon kívül komolyabb értékmegetartó vagy érték növelő rekonstrukciók forráshiány miatt nem történtek. Az elkövetkezendő években ütemszerűen kell a lakásállományunk rekonstrukcióját elvégezni, korszerű építőanyagok felhasználásával, az energiahatékonyságot szem előtt tartva. Javasolom, hogy a felújítási munkálatok a város központi belterületéhez kapcsolódó lakások tekintetében kezdődjenek meg, Barankovics

tér 7. sz. alatti 2 db lakás (esetleg tetőtér beépítés), Munkácsy u. 16. sz. alatti 2 db lakás (esetleg tetőtér beépítés), Zólyom u. 5. sz. alatti 4 db lakás. A 2015. évben felújított Rákóczi u. 105. sz. alatti lakás és a Rákóczi u. 103. sz. alatti ikerlakás egyik része után a 2016. évben felújításra kerülhet az ikerlakás másik része is.

A helyzetelemzés tartalmazza az önkormányzat tulajdonában lévő, az önkormányzati feladatellátásba korábban bevont ingatlanok helyzetét, és a hasznosításukra vonatkozó további elképzeléseket. A beépítetlen, értékesítésre tervezett ingatlanok körében, - a pangó ingatlanpiac miatt – érdeklődés hiányában, nehéz a hatékony előrelépés. Hasonló a helyzet az üresen álló ingatlanok esetében is. A közelmúltban történt felmérésből kiderül, hogy Polgár városban ingatlanokból jelentős a túlkínálat, amely tartósan alacsonyán tartja az árakat.

A tartósan alacsony ingatlanárak lehetőséget adnak arra, hogy az egyes önkormányzati tevékenységekhez kapcsolódó intézményterületek bővítését indokolt esetben gazdaságosan lehessen megoldani.

7.9.10. Hajléktalanná vált személyek ellátása

Polgár város, a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítására preventív szociális tevékenységet folytat, amelyet a szociális ellátás, és hálózat, a közmunkaprogramok, és egyéb szociális intézkedések kapcsán már említettünk

7.9.11. Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem:

Az épített örökség megóvása és helyi értékek védelme program keretében tervezzük megvalósítani.

7.9.12. Helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok

A vállalkozói környezet az elmúlt években nem esett át jelentősebb változásokon. A hullámzóan hol stagnáló, hol gyengülő eredményességet pozitívan befolyásolhatja járási gazdaságot támogató intézményrendszer. Polgár és városkörnyéke összehangolt komplex fejlesztését szolgálja az integrált városfejlesztési stratégia. Az adóbevételek közül a legmeghatározóbb tétel az iparüzési adó. Az iparüzési adóbevételek növekedése a helyi gazdaságfejlesztési tevékenység folytatásával, és hatékonyságának növelésével érhető el. Pozitív hatású lehet az Ipari Park fejlesztése Mezőkövesd-

Tiszaújváros logisztikai tengely keleti irányú kiterjesztésével. Hosszú távon eredményt hozhat az élelmiszerlánc gazdaság Polgári bázisának kiépítése, a mezőgazdasági inkubáció az élelmiszertermelésben, feldolgozásban, és logisztikában.

Ezzel összefüggésben a fejlesztésekkel arányosan növekedne az idegenforgalmi adóbevétel is, amelyet a vendégek az eltöltött vendégéjszakák után fizetnek meg. Bár jellemzően ez az adónem az adóbevételek körében a legkisebb tétel, de működésének legfőbb indoka, hogy az állami költségvetés minden 1 Ft beszedett adó után 1,55 Ft támogatást fizet, feltéve, hogy az adóbevétel infrastrukturális, idegenforgalmi feladatok megvalósítására szolgál.

A turizmus területén fejlesztési lehetőség a strandfürdő, és strandfürdőhöz szorosan kapcsolódó kemping szolgáltatásainak javítása, turisztikai attrakciók létrehozása. A strand és a kemping jövedelmezősége jelentős mértékben függ, a belföldi és külföldi turisták, vendégek igényeinek, elvárásainak az ár-érték arányaitól. A kemping közösségi tér, filagória, valamint a szociális blokk felújítása 2014 év során megtörtént. A szolgáltatás színvonalának javításához, a faházak minőségi korszerűsítése elengedhetetlen a vendég igények kiszolgálása, így a faházak fürdőszobáinak és konyharészlegének felújítása, egyes bútorzatának cseréje, illetve pótlása. Az idősnek mondható vendégkör bővítését csak élményt és attrakciót adó elemekkel lehet elérni. A fürdő szolgáltatás mellett a strandfürdő területén végzett eddigi és a közeljövőben megvalósuló fejlesztések – így sportpályák és eszközei, stégek, főzőhelyek, a játszótérfontosak és értékesek, azonban ezen bővítéseknek hozadéka csak fürdő komplex fejlesztésével teljesebben ki, hasznosulhat kellő mértékben.

Szükséges a kútúrán túlmenően a gáztalanító torony felújítása, mivel acélszerkezeti elemei elkorrodálódtak, tartószerkezete megerősítést igényel.

Ütemezni kell a sósvíz tározó tó teljes mederkotrását, partfal megerősítését, feltöltését, és a partvédelmi rendszer továbbfolytatását.

Tervezzük a tó partfelületi területeinek minél nagyobb bevonását a vendégek kiszolgálására, így a Rákóczi úttal és a Tó úttal párhuzamos partszakaszok bejárhatóságát, használati lehetőségét (horgászati, főzési, piknikelési célzattal)

A strandfürdő bejárati arculata a 70-es-80-as évek hangulatát, szerkezeti kialakítását tükrözi, kevésbé igényes építészeti elemek képezik a homlokzati hatást. A főbejárati épületek teljes rekonstrukcióját tervezzük, beleértve a megvásárolt ANNA vendéglő épületet is.

A kempingben megtervezésre került 5 db összkomfortos faház felépítése, amit fokozatosan szeretnénk megvalósítani, kivitelezni. Továbbá tervezzük a meglévő faházak teljes felújítását. Az idei szezon kezdetére a 2-es és 3-as faház vizesblokkját újítjuk föl. Az őszi folyamán az utcafronti kerítés átépítését tervezzük.

A rentábilis üzemeltetés, a piaci környezet, valamint a vendégek által is megfogalmazott vélemények és elvárások a komplex fejlesztések igényét vetítik előre, egy átgondolt, reális szükséglet felméréssel, pályázati konstrukciók bevonásával, melyek révén a szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése érhető el. A tulajdonos önkormányzat részére tiszta képet kell mutatni a strandfürdő műszaki állapotáról, hatósági előírásokról és a fizetendő illetékek nagyságáról.

7.9.13. Kistermelők, őstermelők

A kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása érdekében - ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is - tervezzük a Piac tér és környezetének teljes felújítását.

7.9.14. Sport, ifjúsági ügyek.

A fiatalok egészséges életmódra nevelésében nagyon fontos szerepe van a sportegyesületeknek Polgár Városi SE, a Polgár Város Kézilabda SE, a FUKU-DO SE, a Polgári Vízi SE, az Élet Virága Egészségvédő Egyesületnek, és a formálódó új egyesületeknek, a civil szférának. A fiatalok egészséges életmódra neveléséért dolgozó egyesületek működését támogatja a város közvetlen illetve partnerségi együttműködéssel.

Városi sportrendezvényeknek is otthont adó tornatermi szárny építését tervezzük a Vásárhelyi Pál Általános Iskolában Az Európai Tanács 2000 decemberében Nizzában elfogadott egy nyilatkozatot, amely nem szélesíti ugyan az uniós kötelezettségek körét, mégis jelentős, hiszen elismeri „a sport specifikus sajátosságait és társadalmi funkcióját, amelyeket figyelembe kell venni a közösségi politikák megvalósításakor” A létesítmény megépítése egyszerre szolgálhatja az ifjúsági nevelést, oktatást, és az egész város közösségét.

A közösségi tevékenységek, rendezvények sorában a társadalmi kohézió erősítésében komoly szerepe van a sportnak. A város sajnos nem rendelkezik olyan sportcsarnokkal, amely nem csak a sport, hanem más városi rendezvénynek is otthont adhatna, pedig a társadalmi csoportok közötti esélyegyenlőséget a sporton belül és a sport által is meg lehet valósítani. Az egyenlőségre való törekvés nem csupán az olyan helyzetek megoldását jelenti, ahol jogtalan megkülönböztetéssel lehet találkozni. A sport alkalmas arra, hogy a szűklátókörűség és az előítéletek leküzdhetőek legyenek. Egy sportcsarnok megépítése segíti az etnocentrikus felfogás és a hozzáállás előrelátó módon történő megváltoztatását, valamint a közösségeinkben rejlő tehetségek lehető legjobb kihasználását, és lehetőséget kínál mindenki számára, hogy kibontakoztathassa képességeit.

7.9.15. Nemzetiségi ügyek

A nemzetiségek tekintetében a jelentős létszámmal roma nemzetiség él a városban. Az önkormányzat számít a Polgári Roma Nemzetiségi Önkormányzat, az egyházak, és a civil szervezetek munkájára a prevencióban, képzésben, a szociális hálózatok kialakításában és működtetésében, mentorizálásban. Polgár Város Önkormányzata képességeihez mérten készséggel vesz részt együttműködő partnerként e szervezetek pályázataiban.

7.9.16. Közreműködés a település közbiztonságának erősítésében

A polgárőrség önálló civil szervezet, amelynek tagjai a szabadidejüket feláldozva ellenszolgáltatás nélkül, felelősségteljesen vesznek részt a közrend és a közbiztonság fenntartásában a rendőrséggel együttműködve. Az egyesület tagjai a közrend és a közbiztonság fenntartása, a bűncselekmények és balesetek megelőzése, a gyermek és ifjúságvédelem, valamint a környezetvédelem érdekében a Magyar Köztársaság

alkotmányos rendjével összhangban önkéntes társadalmi munkát végeznek. Munkájukat közhasznú tevékenységként, nyereség- és vagyonszerzési szándék nélkül, kiemelten közhasznú egyesület formájában végzik. A bűnalkalmak korlátozása a bűncselekmények számának mérséklése, a közbiztonság javítása, a lakosság és a bűnüldöző, valamint a rendvédelmi szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése érdekében tevékenykednek. Elősegítik a rendőri és rendvédelmi szervekkel, valamint a helyi önkormányzattal kapcsolatos feladatok végrehajtását. Minden esetben részt vesznek a városi rendezvények biztosításban. Fokozottan segítik az iskolások biztonságos átkelését az úttesten. Lakossági felkérésre temetéseket, lakodalmakat felügyelnek és lakásokat őriznek a lakók hosszabb távolléte esetén. Közrendet és közbiztonságot fenntartó megfigyelő járőrszolgálatokat végeznek az éjszakai órákban.

7.9.17. Helyi és helyközi közösségi közlekedés biztosítása

Régi igényként fogalmazódik meg a Tiszaújvárosi Ipari Park megközelítését, a munkába járást és a két település közötti kapcsolatokat elősegítendő kerékpárút megépítése, melyben most jelentős állomáshoz érkeztünk. A Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés 2014. augusztus 15-ei ülésén véleményezte a „Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Fejlesztési Program – Operatív részprogram és Területi Hatásvizsgálat” elnevezésű dokumentumot és a 149/2014. (VIII. 15.) MÖK határozat keretében annak tartalmával egyetértett azzal, hogy az együttműködés nevesített területein a mindkét megyét érintő fejlesztések figyelembe vételre kerüljenek. Ahhoz, hogy a projekt megvalósulhasson, mind a Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Programban, mind a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Programban indokoltan és szükségesként jelent meg a projekt.

7.9.18. Hulladékgazdálkodás

A hulladék elszállítási és feldolgozási feladatokat a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás látja el. Polgár is megvalósította a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés rendszerét, mely 2014. június hónaptól bevezetésre került. Bevezetésre került a házi komposztálás, valamint papír, műanyag, fémdoboz hulladékok gyűjtése külön edényzetben, melyek elszállítása havonta meghatározott napokon történik.

7.9.19. Geotermikus energia hasznosítás

További vizsgálatot igényel a termálvíz készlet gazdasági hasznosítása témakörben egy önkormányzati energetikai rendszer kiépítésének lehetősége. Polgár város - a Debrecen Megyei Jogú Város által koordinált ELENA programban való részvétellel - a megyei termálvíz kutak integrált többcélú környezetkímélő hasznosításában vehet részt. A program megvalósítása a közvetlenül Brüsszelbe benyújtandó pályázati támogatással lehetséges.

7.9.20. Víziközmű-szolgáltatás

Az ivóvíz-hálózat kiépítettsége 98%-os, a víz minősége jó. A hálózat elöregedett, magas a csőtörések száma. A hálózat rekonstrukciós munkáit el kell végezni, ehhez pályázati támogatást szükséges igénybe venni. A jelenleg meglévő 51 km gerincvezeték és 33 km bekötővezeték felét tervezzük felújítani KEHOP források felhasználásával, mintegy 700 millió forintos pályázati főösszeggel, 2017- 2019 között időszakban. A

szennyvízhálózat teljes körű kiépítése folyamatban van. A csapadékvíz hálózattal kapcsolatban 2013. évben elkészítettük az I. sz. vízgyűjtő terület (Polgár belterületének keleti, dél-keleti részét foglalja magába, a vízgyűjtő terület 152,3 ha) csapadékvíz elvezető csatornáinak engedélyezési terveit, mely engedélyezési eljárás folyamatban van. A csatornák felújítását csak pályázati forrás igénybevételével tudjuk megvalósítani. Ágazati minisztérium által kezelt, kormányhatározattal már determinált települések KEHOP pályázatára Polgár részéről az elkészített kiviteli tervek alapján benyújtható támogatási igény 1,526 millió Ft.

Belvízelvezető rendszer felújítása: ágazati minisztérium által várhatóan 2016-tól kiírásra kerülő KEHOP források, települési víz és belvíz biztonságot javító pályázati komponens támogatásából. A vízjogi engedélyezési és megvalósítási tervek 2014-ben 10 millió forint ráfordítással elkészültek, az előkészítés folyamatban van. A pályázat benyújtható 17 km belterületi víz- és csapadékvíz rendszer felújítására. A tervezői költségbecslés 750 millió forint.

8. A polgármester javaslatai

8.1. Polgármesteri program: „Mi városunk, a mi jövőnk!”

A polgármester lokálpatrióta szellemiségű programja a „Mi városunk, mi jövőnk” címet viseli. Ez az az iránytű, amely egyrészt figyelembe veszi a kormányzati szándékot, másrészt az Európai Unió forrás megszerzésének lehetőségeit, azokat a területi, ágazati, intézkedési terveket, pályázati komponenseket, amelyekhez be kell tudni illeszteni a helyi fejlesztési elképzeléseket.

2014. október 12-én a polgáriak meggyőző többsége a megvalósult és megkezdett tervezett programok, folytatására szavazott, így a polgármester egymást követő harmadik választási ciklusában folytathatja tevékenységét. A helyi választási eredmény tükrében elmondható, hogy a polgáriak többségben egyetértettek azzal, amit eddig tapasztaltak, megélték, és látnak. A célkitűzések folyamatos megvalósításával egy nyugodt, biztonságos, tiszta, rendezett és virágos város, mint lakóhely víziója manifesztálódik.

Az önkormányzat kötelező feladatain túl, az önként vállalt feladatokra komoly figyelmet kell fordítani. Ennek finanszírozását csakis a rendelkezésre álló szabad forrás terhére, annak mértékéig célszerű vállalni, hiszen nem lehet kockáztatni a kötelezően ellátandó feladatok teljesülését. Célként fogalmazzuk meg, hogy a város hétköznapijaiban mindinkább tapasztalható legyen az itt élők és a hozzánk vendégként érkezők részéről is, hogy Polgár valóban egy pezsgő, gazdag kulturális életet élő tiszta, békés, biztonságos és élhető település. Meg kell újra hallgatni és be kell mérni a lakossági igények alapján, hogy milyen fontossági sorrendet alakít ki az önkormányzat a szociális gondoskodásban, idősök ellátásában, családok támogatásában, fiatalok támogatásában, a hagyományok és értékek megőrzésében és átadásában. Ez nem egyszerű feladat, hiszen vannak olyan helyi szükségletek, amelyekhez meg kell teremteni a forrásokat (pl. tűzifaprogram, szociális rászorultak természetbeni juttatása, idősök étkezési támogatása, a szociális alapellátásokhoz nyújtott kiegészítő forrás, az első lakáshoz jutók támogatása, civil szervezetek támogatása, fiatalok tanulmányainak támogatása).

8.1.1. Adóbevételek növelési lehetőségei

Az adófizetési morál javulására leginkább a jól prosperáló gazdaság hat. Egy gyenge gazdaságban a végrehajtás hatékonyan működik a NAV közreműködésével. Eszközünk még a

végrehajtásról szóló törvényben megfogalmazott lehetőségek: fizetésletiltás, hatósági átutalás (inkasszó), gépjárműadó esetén forgalomból való kivonás kezdeményezése.

8.1.2. Helyi iparüzési adóbevételek növelése:

Az adóbevételek közül a legmeghatározóbb tétel. Az iparüzési adóbevételek növekedése a helyi gazdaságfejlesztési tevékenység folytatásával, és hatékonyságának növelésével érhető el. Pozitív hatású lesz az Ipari Park fejlesztése Mezőkövesd-Tiszaújváros logisztikai tengely keleti irányú kiterjesztésével. Hosszú távon eredményt hozhat az élelmiszerlánc gazdaság Polgári bázisának kiépítése, a mezőgazdasági inkubáció az élelmiszertermelésben, feldolgozásban, és logisztikában. Jelentős helyi iparüzési adóbevételi többletet okozó vállalkozás betelepülése hiányában - a lakossági szolgáltatások, szociális ellátások és támogatások csökkentése nélkül - a jelenlegi ciklusban adócsökkentésre nem látszik reális esély.

8.1.3. Magánszemélyek kommunális adója:

Az önkormányzat képviselő-testülete a város érdekeit szem előtt tartva, de az adózók anyagi teherbíró képességére is tekintettel csökkentette az adó mértékét. Ennek köszönhetően 2011. évtől 12. 000.-Ft-ról 9.000.-Ft-ra csökkent az adó mértéke.

8.1.3.1. Gépjárműadó:

Az átengedett központi adóból 40 %-a illeti meg az önkormányzatot, 60 %-a pedig a központi költségvetést. Jelentős növekedés csak abban az esetben várható, ha az Ipari Park logisztikai bázisaival együtt a helyi szállítmányozó vállalkozások száma is növekszik.

8.1.4. Vagyongazdálkodás

A Gazdasági Program helyzetelemzése tartalmazza az önkormányzat tulajdonában lévő, az önkormányzati feladatellátásba korábban bevont ingatlanok helyzetét, és a hasznosításukra vonatkozó további elképzeléseket. A beépítetlen, értékesítésre tervezett ingatlanok körében, - a pangó ingatlanpiac miatt – érdeklődés hiányában, nehéz a hatékony előrelépés. Hasonló a helyzet az üresen álló ingatlanok esetében is.

8.1.5. Ingatlanvásárlások

A tartósan alacsony ingatlanárak lehetőséget adnak arra, hogy az egyes önkormányzati tevékenységekhez kapcsolódó intézményterületek bővítését indokolt esetben gazdaságosan lehessen megoldani. A Vásárhelyi Pál Általános Iskolához új tornatermi szárny és sportpálya kialakítása indokolt, intézményi területének növelését, és a tömb rendezését településrendezési eszközzel kell biztosítani. Célszerű a következő években a benyúló magántelkek kisajátításával, illetve megvásárlásával számolni. Fontos Polgár első emeletes épületének a Polonkai háznak (jelenleg az állami tulajdonú Hortobágy-menti Víz Társulat kezelésében) státus vizsgálata.

8.1.5.1. Ideiglenes jellegű (provizórikus) használatok vagy ingatlan értékesítések

- Rákóczi u. 105. sz. alatti ingatlan (volt szociális bérlakás)
- Zólyom u. 5. sz. alatti, (volt Gyógyszertár)
- Kiss Ernő. u. 8. sz. alatti (volt orvosi rendelő)
- A Dózsa u. 1. sz. alatti, (volt óvoda)
- Hősök u.28. sz alatti, (volt ÖNO)

8.1.6. A közfoglalkoztatás iránya

A Kormány szándéka szerint a közfoglalkoztatási intézményrendszer legfontosabb feladata a tartósan munka nélkül lévők aktivizálása és annak megakadályozása, hogy a munkájukat újonnan elveszített álláskeresők tekintetében bekövetkezzen a munka világtól való elszakadás folyamata. A közfoglalkoztatás tehát nem cél, hanem eszköz arra, hogy a munkára képes és kész, de a munkaerő-piacon hátrányban lévő, tartósan munkanélküli személyeket fokozatosan vissza lehessen vezetni az elsődleges munkaerőpiacra. Ehhez szükséges, hogy egyfelől a közfoglalkoztatás ne korlátozza az egyént az álláskeresésben, másfelől ne vonja el az erőforrásokat a vállalkozások elől.

A közfoglalkoztatás megújult rendszerében a közfeladatok ellátása mellett kiemelt fontosságú, hogy a támogatással foglalkoztatott álláskeresők munkája új értéket teremtson.

A település közfoglalkoztatási programjai egyrészt a felmerülő feladatok, másrészt a közfoglalkoztatásra vonatkozó lehetőségek függvényei. Polgár város önkormányzata folytatni kívánja a megkezdett munkát, a kormányzati szándékokhoz alkalmazkodva vizsgálja az adódó újabb lehetőségeket, és továbbra is számol az alábbi lehetőségekkel.

A közfoglalkoztatás legnagyobb pozitívuma maga a tevékenység, a foglalkoztatás, a munkába való bekapcsolódás lehetősége, a rendszerességre, fegyelmezettségre nevelés törekvése, az emberi tartás visszaadásának kísérlete. Az értékteremtés igényéről sem kell lemondanunk, mert az létező és permanensen keletkező problémákat old meg. Környezetünk élhetőbbé tétele, a felújítás, karbantartás és gondozás is értékteremtés, még ha forintban nehezebben is mérhető. Önkormányzatunknak továbbra is célja a közfoglalkoztatás biztosítása, mely az egyre nagyobb számú érintettek körének jelenthet szociális biztonságot és munkajövedelmet.

Az elmúlt években új elemként indultak az ún. értékteremtő mintaprogramok. Ennek keretében szociális kiegészítők, településörök, karbantartó-takarítók foglalkoztatására kerül sor a továbbiakban is, és folytatni kívánjuk az örökzöld növények termesztését célzó programelemünket is.

8.1.7. Szociális gondoskodásra vonatkozó javaslatok

8.1.7.1. Polgári Idősügyi Tanács

Kiemelt feladatként kezeli az önkormányzat a helyi szintű idősbarát politika kialakítását, ezért 2012-ben létrehozta és a jövőben is fenntartja, működteti a Polgári Idősügyi Tanácsot, mely a város önkormányzati testülete mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület. A Polgáron élő idősök száma a 2014. december 31-ei adatok szerint közel 1 362 fő, a nők létszáma ezen belül 845 fő, melyből megállapítható, hogy magas az özvegyek, az egyedül élők aránya. A tanács tagjai a nyugdíjas szervezetek képviselői és a mindenkor polgármester.

8.1.7.2. Az önkormányzat kötelező feladatain túli, önként vállalt pénzbeli és természetbeni támogatási rendszerének további fenntartása

Az önkormányzat a fiatalok támogatását is kiemelten kezeli. A településről távol tanuló középiskolások részére bérlet-támogatást biztosít, és a továbbiakban is fenntartja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjat. Vissza nem térítendő lakáscélú támogatással a továbbiakban is segíteni kívánja a Polgáron letelepedni szándékozókat. Az önkormányzat szándéka szerint – pénzforrástól függően - ezek közé épülhetne be egy új elem, amely a fiatalok B kategóriás jogosítvány szerzésének a támogatását jelentené, ezzel is könnyebbé téve, hogy munkavállalói helyzetbe tudjanak kerülni.

8.1.7.3. Idősök bentlakásos otthonának megvalósítása

2013. július 1. napjától a szociális intézmény az önkormányzat fenntartásába került. Azonban utólag kiderült, hogy a kistérségi fenntartás alatti időszakban számtalan olyan működésbeli probléma merült fel, amely nem került orvoslásra. Gazdasági programunk része, hogy az intézmény működése maradéktalanul megfeleljen a szakmai előírásoknak és eleget tegyen az ellátotti kör jogos elvárásainak. Alapellátás és szakellátás intézményi háttere, az otthon közeli ellátás, az időskorúak nappali otthona és a bentlakásos szociális otthon intézmény fejlesztése valósulhat meg.

Első ütemben 2014-2015. között a Zólyom utca 5 sz. (volt gyógyszerár épülete) alatti ingatlanban a feladatellátás intézményi hátterét pályázati forrásból tervezzük megvalósítani.

Második ütemben tervezzük megvalósítani 2016-2017. között egy 60 férőhelyes (demens, alap és emelt szintű idős gondozást céljára szolgáló) épület megépítését. A beruházás mintegy 650 millió forint uniós támogatás felhasználásával a Kiss Ernő út 8. sz. (volt orvosi rendelő és szomszédos önkormányzati telek) ingatlanon valósulhat meg.

8.1.7.4. Közbiztonság erősítése

A jövőben is indokolt működtetni a települési közbiztonsági hálót, amelynek feladata, az önkormányzat által elfogadott bűnmegelőzési koncepcióban foglaltak figyelembe vételével, a város közbiztonsági kockázatainak elemzése, a közbiztonsági hálót működtető szereplők tevékenységeinek összehangolása, rendezvények, fesztiválok, ünnepek biztonságának, nyugalmanak megteremtése. Az idős korú, kiszolgáltatott helyzetű, nehéz sorsú polgárok támogatása, vagyonuknak és személyes értékeinek óvása. A közterületek felügyelete, középületek védelme, a városközpontban kiépített kamerarendszer további bővítésével.

8.1.7.5. Egyházi épületek rekonstrukciója felújítása

Egyházi épületek és vallási kegyhelyek látogathatósága komponens témakörben, az egyház vezető testületeivel egyeztetve a Római Katolikus Templom, a Kálváriadomb és kápolna felújítási és rekonstrukciós munkálatainak Európai Unió pályázati forrásokból való finanszírozhatóságának vizsgálata.

8.1.8. Köznevelési alapeladatok ellátása

Mindkét oktatási intézményünkben csökkent a tanulói létszám. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: KLIK) Hajdúnánási Tankerülete látja el az általános iskola fenntartását. A középiskola fenntartása 2015. július 1-től az NGM hatáskörébe kerül.

8.1.8.1. Napsugár Óvoda és Bölcsőde

Napsugár Óvoda és Bölcsőde férőhelybővítése: a pályázat folyamatban van, megvalósítás az óvodai beiratkozást szabályozó törvényi előírások miatt szükséges megvalósítani.

A köznevelési feladatellátás területén az önkormányzat fő feladata az óvodai ellátás biztosítása, valamint az óvodai elhelyezés iránt jelentkező igény kielégítése. A kötelező köznevelési feladatellátás biztosítása területén továbbra is a demográfiai

előrejelzésekhez igazodó szemléletre van szükség. Az eddig megszokott szakmai színvonal megtartása érdekében a legoptimálisabb feltételrendszer biztosítására annak érdekében, hogy a köznevelés területén nyújtott feladatellátás a helyi társadalom igényeihez alkalmazkodva, az érintett célcsoport számára jó minőségben legyen elérhető városunkban.

A településen a gyerekek közül sokan (legalább 40 %) hátrányos helyzetű családokba születnek, a hátrányos helyzet kompenzálása főként a nevelési és oktatási intézményekre, óvodákra, iskolákra hárul. Ezért fontos az fejlett infrastruktúrával rendelkező, korszerűen berendezett és optimális gyermeklétszámú óvoda, iskola megléte.

Napsugár Óvoda férőhelybővítése: a pályázat folyamatban van, megvalósítás az óvodai beiratkozást szabályozó törvényi előírások miatt szükséges megvalósítani.

8.1.8.2. Polgári Vásárhelyi Pál Általános Iskola

A konyha üzemeltetését a Városgondnokság látja el. A gyermekétkeztetési intézmény energetikai, és üzemelés-technológiai felújítása szükséges.

A korai iskolaelhagyás visszaszorítása érdekében cél a kompetencia- és személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, készségfejlesztő, a kulturális intézményekben lévő tudásvagyon megismerését elősegítő, a kreatív iparokat, a pályaaorientációt támogató tanulási programok, foglalkozások kialakítása a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű célcsoportoknak, valamint a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkózási esélyeinek növelése egyénre szabott fejlesztése, képességeik kibontakoztatása (tanodák, illetve tanoda-típusú fejlesztések) révén. A gyermekek támogatása a középfokú iskolába történő továbbtanulásuk és középfokú tanulmányuk elvégzése érdekében a köznevelésen kívüli intézmények és civil szervezetek bevonásával.

A Zólyom úti Általános Iskola felújítása: a fejlesztés első része az épület energetikai korszerűsítése (nyílászárók cseréje, tető és homlokzati hőszigetelés és fűtési rendszer korszerűsítése) 2014-2015 évben a KEOP pályázatból, 150 millió forint támogatással. A fejlesztés második része (épületgépészet, akadálymentesítés, konyha és étterem felújítása, belső átalakítások és új sport és rendezvénycsarnok építése) 2015-2016-ban az EFOP 450 millió forintos pályázati támogatásából valósulhat meg.

8.1.8.3. József Attila Gimnázium és Szakképző Iskola

A lakosság képzettségi szintjének növelését elsősorban a szakképzésre és a felsőfokú képzésre támaszkodva lehet elérni. József Attila Gimnázium és Szakképző Iskola felújítása: az EFOP pályázatra benyújtandó 200 millió forint forrás biztosításával 2016-2017 évben teljesülhet.

Ez a leghatékonyabban akkor segíti a fentebb megfogalmazott gazdasági fejlődést, ha a képzések a helyi gazdasági célok, illetve elsősorban az iparterületen megvalósított, vagy megvalósítani tervezett beruházási-, gazdasági tevékenységek jellegével vannak összhangban. Az iparterületek fejlődésének szakirányával párhuzamosan kialakított szakképzésben a felnőtt korú lakosság igényeire is figyelemmel kell lenni. Az oktatási intézményben hatékonyan működhet kihelyezett képzés, ahol a nyílt rendszerben a képzés a Polgáron működő, illetve megtelepülni szándékozó vállalkozások igényeihez igazodik. Ezek általában nem a hagyományos értelemben vett kidolgozott képzések

lehetnek, hanem speciális, a vállalkozói igényekre rugalmasan alkalmazott, összeállított, szakmai területekből összeválogatott speciális képzések, amelyek a megrendelők kívánságaihoz sajátos képzési programot kínál. A kihelyezett képzési rendszer megvalósításával a szakképző iskola, szolgáltató partner a képzési tartalom összeállításában, és a megvalósítás körülményeinek meghatározásában.

8.1.9. Közszolgáltatások színvonalának fejlesztése

A hulladékszállítás, kezelés mellett a vízi-közmű szolgáltatás is gazdasági társaság feladatellátásába került. A feladat és hatáskörök változása szükségessé tette, hogy áttekintsük az intézmények új feladatköréhez igazodó szervezeti struktúráját.

8.1.10. „Polgár Város Önkormányzatának Szervezetfejlesztése” elnevezésű projekt

A járási szintű kisvárosok államigazgatási, hatósági és szakigazgatási funkcióinak erősítését, valamint a hatékony, megbízható, polgárbarát és szolgáltató közigazgatás fenntartását és javítását szolgáló fejlesztések támogatása várható (épületek energetikai felújítása, informatikai hálózat fejlesztése, eszközbeszerzés)

Az intézményrendszer korszerűsítése folyamatos célkitűzés, mely a hatékony feladat ellátási elvárásoknak, az önkormányzati rendszer társadalmi-gazdasági kihívásainak és a finanszírozhatósági feltételeknek is meg kell, hogy feleljen. A projekt megvalósítás során elkészültek az intézkedési tervek, melynek végrehajtásáért felelős valamennyi érintett intézményvezető.

8.2. Infrastrukturális beruházások megvalósítására vonatkozó javaslatok

8.2.1. Közúthálózat:

8.2.1.1. Kiepítetlen utak megépítése

Tekintettel arra, hogy az előző ciklusban pályázati forrást nem tudunk igénybe venni, 3,75 km belterületi út építésére, és évente csak a legszükségesebb karbantartási és felújítási munkákat tudtuk elvégezni saját forrásból, az önkormányzat az elkövetkezőkben pályázni kíván az elmaradt útépítésre, illetve újabb portmentes utak, illetve új burkolatok megépítésére.

8.2.1.2. Belterületi utak karbantartása

Az önkormányzat az elkövetkezőkben is pályázni kíván közútjai karbantartására, felújítására, járdák, térburkolatok karbantartására útépítésre, tekintettel arra, hogy rendelkezésre álló saját források szűkösek.

8.2.1.3. Kerékpárút építése I. ütem:

A Polgárt Tiszaújvárossal összekötő kerékpárút megvalósítását pályázati forrás hiánya miatt nem tudtuk megvalósítani. Kerékpárút hálózat fejlesztésre nem került sor annak ellenére, hogy jelentős lakossági igény mutatkozik a megvalósítására.

A kerékpárút I. ütemét az elérhető forrás helyétől és nagyságrendjétől függően további megvalósítási ütemekre is lehet bontani.

8.2.1.4. Kerékpárút II. ütem, és új járdák építése

A meglévő járdahálózatot a rendelkezésre álló forrást felhasználva tartottuk karban, újítottuk fel, azonban a járdák jellemzően alkalmatlanok a városon belüli kerékpáros közlekedésre. Az M3 Outlettől Tiszaújvárosig megépíteni tervezett I.ütem szükséges kiegészítője lenne a városon belüli kerékpárút hálózat kiépítése egy II.ütemben, amely az egyes településrészeket, intézményeket kötné össze. Tekintettel arra, hogy a településen belül nem áll rendelkezésre semmilyen tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés biztonságos kiépítése indokolt.

8.2.1.5. Térségi kerékpárút hálózat fejlesztése

A kistérségre az általános szegénység, munkanélküliség jellemző, és ebből a szempontból az olcsó kerékpáros helyi közlekedés, a munkába járás legolcsóbb lehetősége felértékelődik. A települések között kerékpáros közlekedés biztonságos kiépítése, Polgár gazdasági-, és közlekedési hálózati csomóponti jellegének erősítése alapvető fontosságú a térség felzárkóztatása szempontjából. A biztonságos kerékpáros közlekedési kapcsolatrendszer polgári hálózati csomóponti jellegének erősítésével nem csökken Hajdúnánás, mint járási székhely központi szerepköre, hanem éppen ellenkezőleg, a leszakadó térség hatékonyabban kapcsolódik be a járási vérkeringésekbe.

- Ivóvíz és szennyvízcsatorna hálózat:
- Az ivóvíz hálózat kiépítettsége 98%-os, a víz minősége jó. A hálózat elöregedett, magas a csőtörések száma. A hálózat rekonstrukciós munkáit el kell végezni, pályázati támogatást szükséges igénybe venni.
- A szennyvízhálózat kiépítettsége közel 80%-os, hálózatbővítésre nem került sor. Megkezdtük a hálózat bővítésének előkészítési és tervezési munkáit, mely várhatóan 2015. év elején fejeződnek be. A megvalósításra várhatóan 2015 – 2016. évben kerül sor, ezzel a beruházással a kiépítettség közel 100 %-os lesz.

8.2.2. Csapadékvíz elvezető hálózat:

2013. évben elkészítettük az I. sz. vízgyűjtő terület (Polgár belterületének keleti, dél-keleti részét foglalja magába, a vízgyűjtő terület 152,3 ha) csapadékvíz elvezető csatornáinak engedélyezési terveit, mely engedélyezési eljárás folyamatban van. A csatornák felújítását csak pályázati forrás igénybevételével tudjuk megvalósítani.

8.3. Településüzemeltetéssel kapcsolatos javaslatok

A településüzemeltetési feladatok végrehajtása során az elkövetkező években is törekszünk arra, hogy tovább javítsuk a városlakók komfortérzetét és a szolgáltatások színvonalát. Ivóvíz és szennyvízelvezetés vonatkozásában biztosítani tudtuk a zökkenőmentes szolgáltatást, és ezt városunk teljes területén mindenkinek egyformán szeretnénk nyújtani. Pályázati forrás igénybevételel folyamatban van a szennyvízhálózat bővítése a még ellátatlan területen.

8.3.1. A város zöldfelületeinek folyamatos ápolása, karbantartása és bővítése

8.3.1.1. Folyamatosan végezzük a város zöldfelületeinek ápolását, karbantartását és bővítését. a „Tiszta, rendezett, virágos Polgár” program megvalósítását.

8.3.1.2. Térfigyelő rendszer kiépítésének további fejlesztése

További kamerák elhelyezésére van szükség elsősorban a közbiztonság szempontjából érzékeny közterületeken. A közelmúltban megvalósult fejlesztések tapasztalatai alapján elmondható, hogy közvilágítást biztosító oszlopokon elhelyezett kamerák, a közbiztonságra negatívan ható események megakadályozása szempontjából jól működnek.

8.3.2. A Polgári Strandfürdő fejlesztése

A rentábilis üzemeltetés, a piaci környezet, valamint a vendégeink által is megfogalmazott vélemények és elvárások a komplex fejlesztések igényét vetítik előre, egy átgondolt, reális szükséglet felméréssel, pályázati konstrukciók bevonásával, melyek révén a szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése érhető el. A tulajdonos önkormányzat részére tiszta képet kell mutatni a strandfürdő műszaki állapotáról, hatósági előírásokról és a fizetendő illetékek nagyságáról.

Azonban mindezen fejlesztések alapvető feltétele egy új termál kút fúrása, a megfelelő mennyiségű és minőségű gyógyvíz biztosítása érdekében.

Az idősnek mondható vendégkör bővítését csak élményt és attrakciót adó elemekkel lehet elérni.

A strandfürdőhöz szorosan kapcsolódó kemping jövedelmezősége jelentős mértékben függ, hogy a strandfürdő és szolgáltatásainak minősége megfelelő e a belföldi és külföldi turisták, vendégek igényeinek, elvárásainak az ár-érték arány tekintetében. A kemping közösségi tér, filagória, valamint a szociális blokk felújítása 2014 év során megtörtént.

A szolgáltatás színvonalának javítása, a faházak minőségi korszerűsítése elengedhetetlen a vendég igények kielégítéséhez, így a faházak fürdőszobáinak és konyharészlegének felújítása, egyes bútorzatának cseréje, illetve pótlása.

8.3.3. Az önkormányzati intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése, hőszigetelés, fűtés és meleg víz ellátás korszerűsítése, napelemes rendszerek kialakítása.

8.3.4. Közétkeztetési intézmények korszerűsítés (energetika, és üzemelés-technológia)

8.3.5. Városi sportrendezvényeknek is otthont adó tornatermi szárny építése a Vásárhelyi Pál általános iskolában Az Európai Tanács nyilatkozata, s amely nem szélesíti ugyan az uniós kötelezettségek körét, mégis jelentős, hiszen elismeri „a sport specifikus sajátosságait és társadalmi funkcióját, amelyeket figyelembe kell venni a közösségi politikák

megvalósításakor” A létesítmény megépítése egyszerre szolgálhatja az ifjúsági nevelést, oktatást, és az egész város közösségét.

8.4. Vállalkozói környezet javítására vonatkozó javaslatok

A vállalkozások által befizetett helyi iparüzési adó továbbra is a legjelentősebb tétele a helyi adóbevételeknek. Az önkormányzati adóbevételek növekedésére a vállalkozói környezet javulása közvetlen hatású. A vállalkozói környezet javítása a működő üzleti hálózatokhoz való kapcsolódással, új hálózatok kiépítésével, infrastruktúrák, ipari parkok fejlesztésével, a szolgáltatások színvonalának emelésével érhető el.

8.4.1. M3 Outlet Center működése a vásárló erő növekedésével javítható. Az M3 Outlet Centerben működő üzletek vonatkozásában folyamatos a változás, itt a leggyakoribb az üzletek üzemeltető váltása. Az üzletek forgalmának visszaesése elsősorban nem az üzletközpont helyének, vagy üzletpolitikájának, hanem a térségre jellemző gyenge vásárlóerőnek köszönhető. A vásárlóerő növekedése tervszerű gazdaságfejlesztéssel érhető el, amely jelen gazdasági program készítésének oksági vonatkozása.

8.4.2. A településen működő vállalkozások keressenek csatlakozási lehetőségeket az üzleti-gazdasági hálózatokhoz

A településen működő vállalkozások száma – nem számottevően – de csökkent az utóbbi évek során, számuk jelenleg kb. 550 körül határozható meg. Az összetétel sem változott alapvetően, még mindig túlnyomó többségben vannak az egyéni vállalkozások. A mezőgazdasági termelés erősödése sajátos termékszerkezet váltást eredményezhet. A településen működő vállalkozások esetében elsősorban a meglévő gazdasági hálózatokhoz való beszállítói kapcsolódás lehet domináns, míg a mezőgazdaságban egy új dinamikus üzleti hálózati rendszer meghatározó csomópontjává válhat Polgár.

8.4.3. Polgár Ipari Park

A meglévő Ipari Park vállalkozói jellemzően hálózati beszállítói jellegű termék előállítását végeznek, kisebb részük kereskedelmi szolgáltató, illetve logisztikai vállalkozás. A vállalkozói környezet kialakításakor –különösen a mezőgazdaságban előállított termékek terén- érdemes figyelembe venni, hogy a járási szintű kisvárosok a helyi és kistérségi közösségek együttműködéseinek centrumai lehetnek, így már a fejlesztések tervezésének tekintetében is a jó partnerség gazdasági közösség-szervező erő lehet. Mezőkövesd-Tiszaújváros logisztikai tengely keleti irányú kiterjesztésével Borsod és Hajdú-Bihar megyét összekötő kapocs lehet a Polgári Ipari Park logisztikai szerepkörének erősödése. Az Ipari Park célkitűzései között szerepel a hűtött cross-dock raktárak fejlesztése az élelmiszerlogisztikai értéklánc kiszolgálására, valamint kezdeményezik egy élelmiszeripari inkubátorháznak a Ipari Parkban való megvalósítását, amelyben a cég – a térségi önkormányzatokkal és mezőgazdasági vállalkozásokkal együttműködve - fejlesztőként venne részt. A szakképzések egyik fókuszja a logisztikai tevékenységek, illetve az azzal kapcsolatos adminisztrációs szolgáltatások különböző területei lehetnének, mellyel kapcsolatban folyamatos és növekvő igényre számíthatunk az Ipari Park logisztikai fejlesztései következtében is. A Gazdasági Programban szükséges rögzíteni az Ipari Park vezető menedzsmentjének jelzését, hiszen felvetik a gazdaságfejlesztési célkitűzések egyeztetésének fontosságát,

az EU pályázati források lehívásának a jelentőségét, a pályázatok előkészítését, a szükséges önerő esetleges átvállalását, a közösen vagy konzorciumban benyújtható fejlesztési projektek megvalósítását.

A vállalkozói környezet az elmúlt években nem esett át jelentősebb változásokon. A hullámzóan hol stagnáló, hol gyengülő eredményességet pozitívan befolyásolhatja járási gazdaságot támogató intézményrendszer. Polgár és városkörnyéke összehangolt komplex fejlesztését szolgálja az integrált városfejlesztési stratégia.

Polgár járási szintű kisváros stratégiai programjaiban, a kistérség zászlóshajójaként érvényre kívánja juttatni mikroagglomerációja érdekeit, stratégiai dokumentumainak tervezésében partnereinek tekinti térsége településeit.

8.4.4. Polgári Mezőgazdasági- Élelmiszeripari Park létesítése

A térség gazdasági fejlődésében az alacsony és közepes termőképességű földek, és a helyiek tenni akarása, szorgalma, mint erőforrás minden bizonnyal meghozná a kellő eredményt, ha van erre befektetői forrás, és pályázati lehetőség az önkormányzat és a vállalkozások számára. A beszállítói programok ösztönzése, kutatási és innovációs együttműködések támogatása, középvállalati exportösztönzés a Debreceni Exportösztönzési Programmal összhangban és együttműködve, valamint kapcsolódó vállalati finanszírozási és innovációs tanácsadás, élénkítheti és fellendítheti térség gazdaságát.

8.4.5. Mezőgazdasági - Élelmiszeripari inkubáció térségi gazdasági multiplikátor

Várhatóan a megyében újból felélénkül a mezőgazdasági ágazat. Erre alapozva állattartási programok indulnak, vágóhidakkal, húsfeldolgozó üzemekkel, konzervgyárakkal, hűtőházakkal. Támogatják a fiatal vállalkozók indulását, segítik a generációváltást az ágazatban.

Ennek sikerességéhez várhatóan szükséges lesz a gazdák közötti együttműködés, közös fellépés és pályázat. Az értékesítési lánc újragondolása is időszerű: a helyi piacokon túl szociális szövetkezetek, új logisztikai központok kellenek.

Az élelmiszeripari inkubátorház

Az élelmiszeripari inkubátorház az iparfejlesztésben általánosan megszokott inkubátor modellt követi, csak a mezőgazdasági inkubátorház az élelmiszeripari feldolgozásban valósítja meg a telepszerűen létesített ipari, szolgáltató-, és kereskedelmi létesítmények komplex együttesét a termeltetéstől a felvásároláson át a nagykereskedelmi és kiskereskedési értékesítésig. A térségben lehetőséget teremt egyrészt az induló friss mezőgazdasági gazdálkodás elindítására, a fiatal gazdák támogatására, és a meglévő és kialakult termelés megújítására, élénkítésére.

A vállalkozói központ legfőbb előnye, hogy lerövidíti a piacra jutás folyamatát. A szolgáltatások lehetővé teszik, a vállalkozók ágazati munkamegosztását, a termelés a feldolgozás és értékesítés elkülönülését egy komplexumon belül, így a vállalkozók figyelmüket cégek fő tevékenységére fókuszálhatják.

Az élelmiszerpiaci globalizáció negatív következményeinek ellensúlyozására, kivédésére leginkább a helyi élelmiszerellátó rendszerek az alkalmasak, melyek a termelő és a fogyasztó minél közvetlenebb és rövidebb értékesítési-fogyasztási kapcsolatára épülnek. Azonban nem csupán a saját igények kielégítésére kell törekedni, hanem minőségi élelmiszeripari termékek előállításával piaci értékesítési lehetőséget is kell teremteni a gazdálkodás számára.

Ha a terméket nem lehet helyben eladni, akkor a helyi mezőgazdaság háztáji termelése érdektelenségbe fullad. Magyarországon egyre több helyen, alulról szerveződő helyi

piacok, illetve a helyi élelmiszerellátást célzó kezdeményezések azt mutatják, hogy megfelelő szervezéssel biztonságossá tehető az áruk értékesítése, kiszámíthatóvá téve a termelést, az élelmiszerellátást és az e tevékenységekből élő családok megélhetését.

A fejlesztés során lehetőségessé válik a Debreceni Egyetem, mint tudásbázis erőforrás hasznosítása a mezőgazdaságban, azaz a helyi élelmiszertermelésben és feldolgozásban. Az Agrártudományi Centrum „spin-off” jellegű kutató-fejlesztő kis- és közép vállalkozások aktív részvételével, piacorientált kutatás- fejlesztési-innovációs projekteket hozhat létre, ahol egyidejűleg valósulhat meg az ipari (alkalmazott) kutatás és a kísérleti fejlesztés. Mindehhez kapcsolódhat a fiatal gazdák támogatása. Zöldség-gyümölcs termelői szervezetek alakulhatnak az agglomerációban, amelyek hatékonyan integrálhatják az őstermelőket is a nagyobb gazdák, és nagygazdálkodók mellett, és megszervezhetik piacra jutásukat az inkubátor házon keresztül.

A cél a mezőgazdaságból származó jövedelemmel rendelkező háztartások egyéb jövedelemtermelő, termelő és szolgáltató tevékenységeinek támogatása, továbbá a helyben előállított termékek piacra vitele.

9. A program végrehajtása

A programozási ciklus négy fontos lépése:

1. A beavatkozás megtervezése a program célkitűzéseinek és főbb jellemzőinek, szakterületi irányoknak a kidolgozása
2. A programstruktúra kialakítása (ITS és településfejlesztési koncepció) beleértve a program időtartamát, alprogramjait, a szervezeti megvalósításra vonatkozó elképzeléseket, az egyéb támogató intézkedéseket, feltételezéseket és feltételeket, a majdani értékeléssel kapcsolatos elvárásokat)
3. Végrehajtás a világos projektbírálatot követően pályázatok segítségével.
4. A teljes beavatkozás értékelése

9.1. A visszacsatolás mechanizmusai

Lényeges, hogy ne váljon el élesen a gazdasági program, a stratégiai tervezés/alkotás és a megvalósítás, hanem a tervezés és megvalósítás egymást kiegészítő, egymással együttműködő részekként adják ki az egészet. (A gazdaságfejlesztési program 2015-20 a képviselőtestület középtávra kitűzött szándékait, míg az integrált stratégiaalkotás ehhez a szándékhoz a célkitűzésekhez vezető alternatív utak meghatározását és értékelését, valamint a követendő alternatíva kiválasztását és részletesebb kidolgozását takarja. Mindehhez célszerű egy stratégiai menedzsment felállítása. A menedzsment tevékenysége a fentiekén túl magában foglalja a végrehajtás tervezését, irányítását, értékelését, figyelemmel a környezet változásaira. A feladatok megvalósításának folyamatos értékelése és figyelemmel kísérése (monitoring) kiemelt szerepet kap. A menedzsment tevékenysége transzparens, tevékenységéről a polgármesternek és a képviselőtestületnek, valamint a támogató szervezeteknek köteles beszámolni.

9.2. Az értékelés módszerei

Az értékelés végrehajtásának idejét és az értékelés szándékait figyelembe véve a következő módszereket alkalmazzuk a folyamat során.

9.2.1. Interim (közbenső) értékelés

A stratégia, program, projekt végrehajtása, illetve a szervezet működése közben végzett, adott időpontra vonatkozó (től-ig), egyszeri értékelés. (projektenként, a vonatkozó jogkövetelmények betartásával, esettől függően szerződésenként, teljesítésenként, képviselőtestületi döntések előkészítő fázisaiban)

9.2.2. On-going (folyamatos) értékelés

Az értékelés nem egy adott időpontban történik, hanem folyamatosan / periodikusan. Folyamatosan követi a megvalósulás menetét, adott program céljainak megvalósulását. Folyamatosan elemzi az elért outputokat és eredményeket. (képviseletestületi ülések alkalmával folyamatosan)

9.2.3. Ex-post (utólagos) értékelés: A stratégia, program, projekt végrehajtását követően végzett értékelés. (szummitív, a ciklus végén összefoglalóan)

10. Összefoglalás

A program összeállításánál egyrészt az önkormányzat jelenlegi működési jellemzőiből kell kiindulnunk.

Az irreális elvárás volna, ha - a jelenlegi ismeretek alapján - mindenre kiterjedően, időrendi bontásban pontos és tételes prognózist adnánk annak, hogy mi fog történni Polgár városban a 2020-es év végéig. A gazdasági programunk azokat a céljainkat tartalmazza, melyeket most reálisnak és megvalósíthatóknak vélünk. A város működésében, életében folyamatok vannak; egy-egy konkrét ügy megoldása sokszor többéves előkészítést, szervezést és - ezt követően - konkrét végrehajtást igényel.

A gazdasági program összeállításánál meghatározó keretet jelentett a jogszabályi környezet:

- törvényi előírások,
- kormányzati és miniszteri rendeletek,
- önkormányzati rendeletek,
- képviselő-testület határozatok.

A polgármester jegyzi a gazdasági programot. A gazdasági programban megfogalmazott célok elérése érdekében a képviselő-testületnek két irányban kell lépéseket tennie:

- biztosítani szükséges az egymásra épülő programrészek megvalósíthatóságát (ezen belül kiemelt figyelemmel kell lennie az egyes tartalmi elemek összefüggéseire, koherenciájára),
- meg kell teremtenie a szükséges anyagi forrásokat és fedezetet.

A gazdasági program sikeres megvalósítása érdekében, az alábbi fejlesztési alapelveket kívánjuk követni az elkövetkező időszakban:

- a városi bevételek és kiadások hosszú távú egyensúlyának megtartása, a kötelezőnek tekinthető önkormányzati feladatok ellátásának - lehetőségek szerinti - javításával,
- az önkormányzati intézmények és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok működésének racionalizálása, költséghatékony közszolgáltatások biztosítása,
- az önkormányzati ingatlanokkal történő hatékony vagyongazdálkodás; az önkormányzati vagyon növelése,

- részvétel azokon a pályázatokon, melyek eredményeként megvalósíthatók egyes önkormányzati fejlesztési célok,
- a környezettudatos, környezetbarát és energia hatékony szemlélet erősítése és előtérbe helyezése a gazdaságfejlesztési elképzelések során,
- a helyi vállalkozások élénkítése, törekedve a minél nagyobb részvételükre a helyi fejlesztéseknél,
- a munkanélküliség alacsony szinten tartása, a helyi lehetőségek és mozgástér maximális kihasználásával, továbbá: aktív foglalkoztatáspolitikát megvalósítása,
- a piac szereplőivel történő konzultációs és kooperációs kapcsolatok további erősítése,
- a civil szervezetek közéleti szerepének és gazdaságfejlesztési, társadalmi kohéziós funkcióinak támogatása, tevékenységük ösztönzése.

Az önkormányzati költségvetésben a feladatfinanszírozásra kapott - évente változó mértékű - összegek és a saját bevételek egyelőre csak a működés fedezetére elegendők. Céljaink eléréséhez elengedhetetlenül szükséges további források bevonása, melyek között párhuzamosan kell dolgoznunk a saját bevételek növeléséért és a minél sikeresebb pályázatok révén történő forrasszerzésért (beleértve elsősorban az Európai Unió és a hazai költségvetési forrásokat valamint a TAO-s lehetőségeket).

A gazdasági program alapelveiben nyomatékosítjuk, hogy a működési célú bevételeket működésre, a fejlesztésekre megszerzett pénzeket pedig fejlesztésekre költjük. Fejlesztésre megszerzett bevételnek tekintjük, így kizárólag felhalmozási célok finanszírozására fordítjuk az állami támogatások fejlesztési részét, valamint az ingatlanértékesítési bevételeket.

Polgár város meghatározó stratégiai dokumentumaiban (Integrált Településfejlesztési Stratégia, Szociális Szolgáltatás Tervezési Konceptió, Helyi Esélyegyenlőségi Terv) foglaltakat figyelembe véve - illetve szem előtt tartva a városfejlesztési törekvéseit, belső adottságait és a gazdasági-társadalmi folyamatait - megfogalmazható, hogy egy olyan gazdasági programot kívántunk elkészíteni, majd pedig megvalósítani, amely elősegíti a kiegyensúlyozott és versenyképes városi gazdaság működését olyanformán, hogy közben maximálisan szem előtt tartjuk az itt élő lakosság érdekeit.

A Gazdasági Program megvalósítását szükséges folyamatosan figyelemmel kísérni, azt évenkénti költségvetések tervezésekor értékelni. Indokolt a célokat az időközben megváltozott körülményekhez, törvényi, jogszabályi változásokhoz igazítani, valamint a fejlesztési terveket a pályázati kiírások, a forrasszerző lehetőségek megismerését követően értékelni, a megvalósítások időbeni ütemezését pontosítani.

Polgár, 2015, június 17.

Tóth József
polgármester

